

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:12

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:12

Fredagen den 25 november

1 § Transport, telekommunikation och energi (transport och tele)

Statsrådet Ulrica Messing

Återrapport från ministerrådsmöte den 6 oktober 2005 (transport)

och den 27–28 juni 2005 (tele)

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 1, 2 och 5 december 2005

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ulrica Messing och medarbetare välkomna.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 2 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Vid TTE-rådets möte i oktober behandlades enbart transportfrågor. Vid mitt senaste möte med nämnden återrapporterade jag därför enbart de frågor som gäller transport.

Därför vill jag gå tillbaka ända till den 27 juni och komma in på två telekomfrågor som behandlades vid det mötet. Större delen av mötestiden då ägnades åt att diskutera kommissionens meddelande om den nya IT-strategin för unionen, som ska ersätta den som finns nu och som kallas e2005. Den kallas ”i2010” – ett informationssamhälle för tillväxt och sysselsättning.

Kommissionen hade tagit fram ett antal prioriteringar som de ville ha spontana synpunkter på för att få en vägledning i det fortsatta arbetet. Rådet kom överens om att stödja kommissionens meddelande. Vi tyckte att det var ett bra sätt att arbeta övergripande med frågorna, att ha en gemensam strategi för IT-politiken i nationen.

Vi tog dessutom upp slutsatser inför förberedelsearbetet inför FN:s toppmöte i november 2005, WSIS, där vi bland annat diskuterade Internets framtida förvaltning.

Jag tänkte säga någonting kort om transportrådet den 5 oktober. Som ni i EU-nämnden säkert kommer ihåg var dagordningen då mycket kort, och mycket av rådet gick åt till en diskussion om liberalisering av persontransporter på järnväg. Den frågan är också uppe på decembermötet, så det återkommer jag till lite senare. På luftfartens område antog rådet enhälligt en allmän inriktning om förordningen om rättigheter i samband med flygresor för personer med nedsatt rörlighet, som jag också föredrog då.

Det var återrapporteringen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:
Vi godkänner återrapporterna.
Vi går in på kommande ministerrådsmöte.

Anf. 4 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Jag vill börja med en lunchdiskussion som ska äga rum på ministermötet som handlar om en översyn av EG:s regelverk för elektronisk kommunikation och spektrumpolitik. Det är EG-direktiv som handlar om elektronisk kommunikation som vi har införlivat här i Sverige. Vi ska också tala om en effektiv spektrumpolitik, och särskilt det frekvensutrymme som frigörs vid övergången från analoga till digitala sändningar och vilket utrymme en mer marknadsorienterad spektrumförvaltning skulle kunna ha i framtiden.

Vi är i alla medlemsländer, också här i Sverige, överens om att elektroniska kommunikationer har en särskild strategisk betydelse för tillväxt, och i förlängningen självklart också för välfärden och livskvaliteten i alla våra länder. De mål för sektorn och de medel som vi använder för att uppnå målen stämmer väl överens med den IT-politiska proposition som riksdagen ska behandla nu i höst. Vi presenterade en ny IT-proposition för riksdagen i somras, och det är klart att den också fångar upp mycket av de strategier som vi har på europeisk nivå.

Regeringens ståndpunkt är allmänt att vi vill ha en gradvis övergång till en generell konkurrenslagstiftning för att arbeta med IT-politiken. Vi vill se en stabil och en sund konkurrens på alla delar av marknaden. Vi vill också att IT- och telekomfrågorna i framtiden ska vara säkra och teknikneutrala – säkra i många aspekter naturligtvis: säkra så att enskilda personer vågar använda de tjänster som finns, och säkra så att vi kan använda IT-tjänsterna för tillväxt och för inte minst företagen.

Men lagstiftningen måste självfallet också i någon mening vara flexibel, därför att utvecklingen på IT- och telekomområdet går väldigt snabbt. Ingen av oss vill hamna i ett läge där vi binder utvecklingen med en lagstiftning som vi riskerar att få gå till riksdagen och ändra flera gånger om året. Detta är naturligtvis en balans, både stabiliteten i sig och flexibiliteten.

Vi vill så långt som möjligt att vi ska harmonisera lagstiftningarna mellan länder, eftersom Sverige har en avreglerad marknad och vi är övertygade om att mer av harmonisering skulle gynna oss.

Säkerhet, förtroende och integritet är viktigt. Jag kommer särskilt att lyfta fram också konsumenternas intresse och tilltron till den nya tekniken på lunchmötet.

När det gäller frågan om den framtida spektrumpolitiken är Sveriges utgångspunkt att frekvenserna ska användas effektivt. En mer flexibel spektrumförvaltning, där större utrymme lämnas åt spektrumanvändarna att bestämma vad det tilldelade spektrumutrymmet ska användas till, är en viktig utgångspunkt för oss.

Vi diskuterar gärna hur vi ska använda det spektrum som nu frigörs i samband med övergången från det analoga till det digitala nätet. Där måste man naturligtvis ställa särskilda krav med hänsyn till yttrande- och informationsfrihet, och där väntar jag mig en diskussion om lite svåra avvägningar som vi måste göra inom unionen och kanske lite synpunkter från de andra medlemsländerna.

Det innebär att vad gäller de frekvenser som ska användas för rundradio stöder Sverige inte en marknadsbaserad spektrumförvaltning. Vi har ännu inte fattat beslut om vad de frigjorda frekvenserna ska användas till, utan vi kommer att återkomma eftersom vi har ett uppdrag till Post- och telestyrelsen att utreda just den frågan, vilka möjligheter de ser när vi nu har ett ökat utrymme.

Syftet med lunchdiskussionen är naturligtvis att fortsätta att stämma av en gemensam position och att ha en genomgång av hur de olika länderna arbetar med de här frågorna och vilka förslag till förändringar vi har på lagstiftningen för att den hela tiden ska hänga ihop med den utveckling vi ser.

Anf. 5 MATS ODELL (kd):

Man kan väl säga att spektrumet i etern är en av de verkligt begränsade naturresurser som vi har, som är väldigt strategisk. Jag tycker att det är kloka förslag som regeringen lägger fram.

Dock har jag en fråga när det gäller just de frekvenser som ska användas för rundradio framöver. Där stöder Sverige inte en marknadsbaserad spektrumförvaltning. Innebär detta att regeringens ståndpunkt är att man vill begränsa det här för hela EU-området eller begära någon sorts svensk särregel? Vilka riktlinjer är det som ska gälla för rundradiofrekvenserna om de inte är marknadsbaserade? Ska det vara någon sorts koncessionsförhållande, eller ska det vara ett statligt monopol på detta? Jag tror att det är frågor som statsrådet kommer att möta vid bordet i Bryssel.

Anf. 6 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Det är en viktig fråga som Mats Odell ställer. Den är också svår. Vi har diskuterat den en hel del i Näringsdepartementet och tillsammans med våra myndigheter. För att få lite hjälp med att återberätta en del av de avvägningar vi står inför vill jag lämna ordet till en av mina medarbetare.

Anf. 7 Departementssekreterare KAROLINE BOSTRÖM:

När det gäller frekvensanvändning över huvud taget, och också rundradioanvändning, finns det bestämmelser både i yttrandefrihetsgrundlagen och i lagen om elektronisk kommunikation. De särskilda krav som man ställer i grundlagen och i lagen om elektronisk kommunikation gör att det är svårare att använda den marknadsbaserade synen på spektrumförvaltning. Det handlar om auktioner eller skönhetsävlingar. Det handlar om huruvida man kan överlåta tillstånd och så vidare.

Så som det är nu, som statsrådet just sade, är det Post- och telestyrelsen som har fått i uppdrag att utreda de här frågorna. Utgångspunkten är, precis som är sagt, att spektrum är en gemensam, ändlig resurs. Särskilt informations- och yttrandefriheten ska beaktas när man använder frekvenserna.

Anf. 8 MATS ODELL (kd):

Jag tycker att det är bra utgångspunkter. Men frågan gällde egentligen: Kommer Sverige att driva att det här ska gälla inom hela EU, alltså

att man ska frångå marknadsbaserad fördelning av spektrum för rundradio? Eller vill vi ha någon sorts undantag för Sverige enbart?

Anf. 9 Departementssekreterare KAROLINE BOSTRÖM:

Det här gäller de svenska utgångspunkterna för vår egen spektrumanvändning. Så som det ser ut nu finns det inget behov av att vi också på EU-nivå ska driva den här linjen, att det ska gälla överallt. Vi tycker att det är bra att EU tar upp de här frågorna, men just när det gäller de svenska förhållandena måste vi skydda yttrandefriheten på det sätt som jag har redogjort för.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt handlar om ”i2010”.

Anf. 11 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Då kan man säga att vi kommer tillbaka till de mer politiska diskussionerna i den handlingsplan som ska ersätta den som nu gäller om Europa 2005.

Avsikten är att vi på mötet ska diskutera två rådsslutsatser och sedan besluta om dem. En slutsats handlar om ”i2010”-strategin, och en handlar om tillgången till informationssamhället för bland annat funktionshindrade, där det är mycket fokus på tillgänglighet.

Sverige har tidigare uttalat sitt stöd för kommissionens meddelande om ”i2010”, och vi har arbetat parallellt med den planen och vår egen IT-politiska proposition som vi lämnade till riksdagen. Därför välkomnar vi förslagen till slutsatser. Särskilt viktigt är det naturligtvis att lite mer diskutera tillgängligheten för alla, eftersom vi vill att informationssamhället ska omfatta alla: alla delar av vårt land, alla kvinnor och män och inte minst alla oavsett om man har ett funktionshinder eller inte. Här är då diskussionen om vad vi kan göra för att stödja vissa gemensamma arbetsformer runtom en viktig fråga.

Fokus kommer att vara på vilka strategier vi ska ha för IT-frågorna, både på europeisk och på nationell nivå, och hur vi säkerställer att de ekonomiska och sociala fördelarna med IT tas till vara för att arbeta med Lissabonstrategin. Utgångspunkterna är desamma i 2005 års IT-strategi för unionen som vi nu ska fortsätta att utveckla för 2010.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt handlar om en snabbare övergång från analoga till digitala sändningar.

Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Jag kan fatta mig mycket kort och hänvisa till det utsända materialet. Tanken är att vi ska utbyta erfarenheter. Sverige har ju börjat släcka det analoga nätet och gå över till det digitala, så det blir en erfarenhetsrunda runt bordet.

Anf. 14 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag har bara ett kort konstaterande. Det finns mycket inom EU där man vill hantera en förfärlig massa frågor som vi naturligtvis anser att man kan hantera på nationell nivå. Jag förstår inte riktigt varför man måste samordna just den här biten inom EU.

2005/06:12
25 november

Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Jag tror att man ska ha fokus just på att utbyta erfarenheter och kanske ha en gemensam diskussion om det som jag var inne på tidigare, nämligen vad man kan använda ett utökat spektrum till. Sedan tror jag att hur det teknikskiftet genomförs måste man hantera nationellt.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Sedan är det Världstoppmötet om informationssamhället.

Anf. 17 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Här kan jag också hänvisa till det utsända materialet. Det var det andra toppmötet som ägde rum. När det gäller just *Internet governance* är det inga svåra frågor som regeringen inte kan arbeta vidare med, utan vi diskuterar mycket hur vi kan bekämpa den digitala klyftan och styrningen av Internet och hur vi kan samverka runt informationssamhället generellt. Toppmötet innehöll också en rad olika frågor som rörde andra politikområden.

Anf. 18 BÖRJE VESTLUND (s):

Men den stora frågan var väl ändå frågan om makten över Internet och den utveckling som har skett där, med hot från den amerikanska utrikesministern. Hur är läget när det gäller den frågan?

Anf. 19 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Eftersom förhandlingarna inte hann gå in på så många detaljer som man tidigare trodde inför mötet försvann också en del av det som var kontroversiellt i EU:s position inför debatten. I vissa av de svåra delarna var det faktiskt EU:s förslag till text som var utgångspunkt för förhandlingarna. Där tycker jag att vår oro och den debatt som vi drev före mötet gav resultat.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt är Sysselsättningen inom sjöfarten.

Anf. 21 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Här finns det en oro i många länder över att det är ett bristande intresse från unga att utbilda sig inom sjöfartyrket. Jag hänvisar till det utsända materialet, som handlar om hur vi kan attrahera unga personer till yrket.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Sedan är det Intermodala frågor, Ett civilt globalt system för satellitnavigering.

Anf. 23 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Här kommer vi att få en genomgång av läget i förhandlingarna om val av koncessionär när det gäller Galileo. Vi kommer naturligtvis att lyssna på den återrapporteringen. Det här är en viktig fråga för oss, och vi har varit aktiva på många sätt. Men jag ser inte några kontroversiella frågor framför mig, utan det är en lägesrapport.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen.

Nästa punkt är Tillträde till järnvägsmarknaden.

Anf. 25 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Det här ärendet har ännu inte passerat Coreper, men vi bedömer att det finns förutsättningar att få en uppgörelse om stora delar av tredje järnvägspaketet på rådsmötet nu i december.

Vi har från svensk sida genomgående betonat att vi vill se en tidigare marknadsöppning för gods och att den också fungerar i praktiken. Det är en ständigt återkommande fråga på våra möten. Det är oerhört viktigt för oss att alla har genomfört det första steget som vi har beslutat om innan vi nu går in på att öppna persontrafiken på järnväg också.

Därför har vi försökt driva ett förslag om möjligheter för kommissionen att föreslå att ikraftträdandet år 2010 skulle kunna skjutas upp om kommissionen gör en översyn år 2009 som visar att alla inte har genomfört det första steget i den här avregleringen. Det har kommissionen ställt sig mycket frågande till, och man tycker snarare att det är en kritik från svensk sida som skulle skapa ett misstroende mot att medlemsländerna inte genomför det vi har bestämt och att kommissionen inte lyckas i sina åtaganden.

Man kan säga att kritiken delvis är korrekt uppfattad. Vi känner en oro för att alla länder inte genomför det vi har beslutat, och vi tycker att det är viktigt att markera det. Vi vill se en avreglerad godstrafik i alla länder. Det är många år sedan vi tog ställning till det. Vi menar att man måste trycka på det innan vi nu tar nästa steg. Vi har inget emot nästa steg, men det är viktigt att alla först är med.

Anf. 26 MATS ODELL (kd):

Jag tycker att det är en viktig ambition att skynda på detta. Man ser de goda effekterna av att få mer transporter på järnväg. Men frågan är om det här är en särskilt ändamålsenlig metod att åstadkomma det. I själva verket överlämnar man någon sorts bromsmekanism mot dem som vill gå långsammast fram. Om de inte genomför avregleringen på gods slipper de också avregleringen på persontrafiken. Så måste man ändå uppfatta konstruktionen av det här förslaget.

Därför tycker jag att regeringen borde tänka över detta och försöka hitta en mer effektiv metod för påtryckningar än vad detta verkar vara.

Anf. 27 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag delar Mats Odells uppfattning. Jag märker att det sker vissa glidningar. Vi vill ju se en öppen marknad för järnvägstrafik i Europa inom alla sektorer så fort som möjligt. Även Europaparlamentet har, vad jag förstått, tagit beslut om att man bör gå fortare fram än vad kommissionen har föreslagit. Det stöder vi. Vi hoppas att även regeringen kommer till insikt om detta och driver frågan. Man ska inte ha ett system där man måste avvakta varandra, utan de som känner sig mogna för det ska kunna ta det steget så fort som möjligt.

Anf. 28 KARIN THORBORG (v):

Jag stöder verkligen regeringens ståndpunkt, att det gäller att inte skynda fram sådana här beslut. Man måste acceptera att länder vill gå långsammare fram eller kanske till och med är motståndare mot avregleringen när det gäller persontrafiken.

Jag tycker att det är helt fel att sätta upp sådana här tidpunkter och sedan skynda fram beslut om man inte är redo att göra det. Det här måste ske i lugn och ro, och man får se vad konsekvenserna blir. Jag stöder regeringens ståndpunkt i det här.

Anf. 29 BÖRJE VESTLUND (s):

Vi stöder naturligtvis också regeringens ståndpunkt.

Det finns några saker man skulle kunna invända mot det här resonemanget. Vår stora kritik och vårt ständiga resonemang är att detta att Sverige har gått före har inneburit att ibland, inte minst på godssidan, har stora framför allt statsunderstödda koncerner kommit in och tagit över en del av den svenska järnvägsmarknaden. Det är precis det Björn Hamilton säger att vi nu ska göra även när det gäller persontrafiken. Det verkar väl inkonsekvent.

Det är ju den kritik som vi i ett enhälligt trafikutskott brukar uttala, att vi har gått lite före och resultatet blir detta. Vi säger att vi måste kräva av EU att man gör sin hemläxa först.

Anf. 30 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

För både Mats Odell och Björn Hamilton vill jag understryka att vi inte har sett vårt förslag som ett sätt att försöka bromsa eller tillåta de andra att bromsa det fortsatta arbetet. Vi har snarare försökt hitta ett sätt att ha en piska och en morot för alla att skynda på. Skälet till det är att jag upplever att det är ohållbart i längden om EU tar beslut i gemensamma frågor som var och en vid beslutstillfället lovar att genomföra och vi sedan åker hem och struntar fullständigt i detta.

Hur kan man få alla att genomföra det vi har beslutat? Det är naturligtvis en fråga som inte bara rör det här utan också finns på andra områden. Men jag upplever att det är ett bekymmer, för det undergräver trovärdigheten för unionen och för vårt gemensamma arbete. Det har varit vår utgångspunkt.

Kan vi hitta effektivare metoder att uppnå det än med förslaget till broms har jag ingenting emot det. Vår avsikt har helt enkelt varit att se till att alla genomför det vi först har bestämt.

Medlemsländer som i dag har problem med förslaget är till exempel Belgien, Frankrike och Luxemburg, som inte alls vill öppna sina mark-

nader. Om de blir tvungna till det vill de beskatta tågtrafiken särskilt. Andra länder, som Polen, Grekland och Ungern, vill inte öppna sina marknader för inrikes trafik. Många medlemsländer säger att de i princip är för detta nästa steg, men de har väldigt många restriktioner i delar av förslagen.

Jag tycker att vår utgångspunkt ska vara att vi markerar att det första steget måste genomföras och att vi sedan också vill vara med på nästa steg.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Sedan är det en lägesrapport om kollektivtrafik på järnväg och väg. Finns det något att säga om den punkten?

Anf. 32 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Här är målet att vi ska få en politisk överenskommelse, och i det stora hela tycker Sverige att den är bra.

Vi har en synpunkt, och det handlar om att kommissionen har föreslagit att funktionshindrade passagerare ska annonsera vart man ska åka och hur man ska åka minst 48 timmar innan, enligt detta förslag. Vi tycker att det verkar omodernt och att man måste vara lite mer flexibel. Vi har drivit att det ska vara ett dygn innan, alltså 24 timmar, och vi står fast vid det.

Anf. 33 BJÖRN HAMILTON (m):

Vi är tveksamma till både utvidgningen och generellt agerandet från Sveriges sida. Vi vill alltså inte att man ska reglera mer än vad som är absolut nödvändigt. Vi ser det här som ett sätt att reglera järnvägstrafiken ytterligare.

Vi har konsumentskydd och allt möjligt i Sverige som tar hand om de här frågorna. Jag har anfört det här tidigare. Nu vill regeringen utvidga regleringen, har jag förstått.

Anf. 34 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Vi vill försöka uppmuntra mer av resande, och det här är då ett sätt att skydda konsumenterna, att ha lite gemensamma regler för vad som händer om resan blir avbruten eller om resan ställs in av olika skäl. Syftet med det här gemensamma arbetet har varit konsumenternas intressen.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att vi nu är på punkt 13, bara så att vi vet var vi befinner oss, Internationella tågresenärers rättigheter och skyldigheter. Jag hänvisade nämligen till punkt 12 b. Men då har vi tagit den. Det var en gemensam föredragning.

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser punkt 13.

Vi går över till nästa punkt, som handlar om behörighetsprövning av tågpersonal med mera.

Anf. 36 Statsrådet ULRICA MESSING (s):
Jag kan fatta mig mycket kort och bara hänvisa till det utsända materialet.

2005/06:12
25 november

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:
Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt.
Sedan gäller det körkort.

Anf. 38 Statsrådet ULRICA MESSING (s):
Jag kan hänvisa till det utsända materialet och verkligen understryka att jag vet att det finns en bred politisk enighet i Sveriges riksdag om att vi ska fortsätta att kräva att man får köra bil med släp med en maxvikt av 4 250 kilo. Vi hade en interpellationsdebatt om detta så sent som i tisdags i kammaren. Vi vidhåller det fortfarande.

Anf. 39 BJÖRN HAMILTON (m):
Det här har varit uppe många gånger. De här körkortsdirektiven är oerhört detaljerade och stämmer inte riktigt överens med hur vi i Sverige ser på dessa saker generellt. Det verkar nu som om regeringen faller till föga lite grann och vill acceptera de här detaljerade bestämmelserna, för att man vill få saken ur världen på något sätt. Jag hoppas att det inte är så. Det är till exempel behörighetsreglerna för mc som vi helt enkelt inte ställer upp på. De är alldeles för detaljerade.

Det är naturligtvis positivt att statsrådet nu driver frågan om totalvikten. Jag noterade inställningen i den interpellationsdebatt som statsrådet hade med Jan-Evert Rådström i frågan.

Men försök, som sagt, hålla emot den här detaljregleringen och framför allt på mc-sidan, där vi tycker att man har gått alldeles för långt.

Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s):
Nu ska ett antal länder komma överens om detta. Jag tycker att man har kommit långt i förhållande till hur förslaget såg ut från början.
Jag har inte lyckats leta rätt på en sak i allt det material som blivit utsänt. Vi har haft en debatt i Sverige om yrkesförare som går yrkesutbildning och därmed blir yrkesförare lite tidigare. Hur har det behandlats i förslaget? Jag vet att det var uppe i början av diskussionen. Har det försvunnit? Är det något vi har fått ge upp?

Anf. 41 Statsrådet ULRICA MESSING (s):
Herr ordförande! Jag vill bara understryka det Björn Hamilton sade. Jag är inte heller någon vän av mer detaljer i överenskommelsen. Vi ser gärna att man kan vara mer flexibel och därigenom få ett snabbare beslut i frågan. Där kommer vi att försöka hålla emot ytterligare detaljer i förslagen. Jag tror ingen av oss tjänar på det.
När det gäller Börje Vestlunds fråga om yrkesförare som eventuellt utbildas tidigare tittar jag nu på Per Björklund. Har vi någon bra kommentar på den frågan?

Anf. 42 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Kommentaren är att det regleras i ett särskilt direktiv som rör yrkesutbildning av förare. Det direktivet är antaget och håller på att utredas. Det läggs fram ett förslag i början av december.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Luftfart.

Anf. 44 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Ordförande! Jag vill berätta om en positiv nyhet. Jag har återkommit flera gånger till luftfartsförhandlingarna mellan EU och USA. Under den här punkten kommer kommissionen att informera att förhandlingarna mellan EU och USA har återupptagits och att parterna har kommit överens om ett avtal i ett första steg. Avtalet kommer att – om det godkännes – ersätta medlemsländernas tidigare bilaterala avtal med USA. Det innebär bland annat att de olagligheter i avtalen som EG-domstolen tidigare har påtalat kommer att rättas till. Avtalet innebär en rätt för gemenskapen och EU:s flygbolag att flyga mellan varje punkt i EU och varje punkt i USA, till exempel.

Det finns också en miljöartikel i detta avtal. Jag vill understryka att den är en framgång. Det finns inget annat avtal som har en speciell miljöartikel när det gäller luftfartsfrågorna. Det brukar nämligen inte regleras. Det är viktigt i sig.

Vi kommer att stödja kommissionens fortsatta arbete i frågan.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi informationen.

Det finns inget att säga om Kina? Nej.

Vi går över på Luftfartssäkerhet.

Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Ordförande! Där kan jag hänvisa till det utsända materialet.

Anf. 47 ANDERS G HÖGMARK (m):

Ordförande! Jag tycker att det är en bra linje och inriktning att man nu ser över den lagstiftning som kom till med anledning av 11 september. Det finns också anledning – det har diskuterats många gånger i huset – att se ändamålsenligheten i olika bestämmelser. Personligen tycker jag att det var en överreaktion. Ganska många inom branschen på både den ena och den andra sidan delade uppfattningen att det var en överreaktion. Det gäller att pröva ändamålsenligheten. Får man ut värdet av de olika insatserna? Det är viktigt att precisera vad man vill uppnå men lämna en större öppenhet till vilka tekniker och metoder man ska använda för att uppnå de målen. Det är bra. Det är som jag uppfattar det regeringens ståndpunkt här.

Jag vill understryka vikten av att vi får definitionen på frakt- och postflyget så att det inte blir orimliga konsekvenser för det svenska postflyget.

Anf. 48 KARIN THORBORG (v):

Jag vill ställa en fråga på punkt 18 om förslaget om gemensamma skyddsregler. Det står en mening på s. 17: "Kommissionen avser inte tvinga någon medlemsstat att godta beväpnade vakter ombord på luftfartyg." Det är en skrämmande utveckling med beväpnade vakter. Finns det ett sådant förslag? Varför står det så i texten?

Anf. 49 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr ordförande! Det får Kersti Karlsson hjälpa mig att svara på.

Anf. 50 Ämnesrådet KERSTI KARLSSON:

Det gällde beväpnade vakter. Jo, de finns i sinnevärlden. Vissa länder har beväpnade vakter. Vissa flygbolag som flyger på Sverige har också beväpnade vakter ombord. Här vill man komma till rätta med vad som ska gälla om det skulle finnas sådan ombord. Det är ingen medlemsstat som tvingas att ha det på något vis. Det är bara att det ska finnas regler för hur det ska hanteras om de skulle finnas. Den svenska uppfattningen är att de snarare skadar än hjälper.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Finns det något att säga om de övriga frågorna, c–f? De ligger på transportsidan.

Anf. 52 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

På punkt 18 vill jag kort kommentera punkten d, Erikapaketet, om det går bra.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Ja.

Anf. 54 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Vi har nu på morgonen fått en information som gläder oss mycket. Arbetet med Erika III handlar om att hitta gemensamma åtgärder för att öka säkerheten till sjöss och förebygga olyckor och föroreningar. Kommissionen har nu skrivit ihop sig i förslag som dels handlar om åtgärder för att förebygga olyckor och föroreningar, dels vidta åtgärder och vilka åtgärder som ska vidtas om en olycka eller förorening har skett. Det innebär bra förslag om förstärkning på hamnstatskontrollen, om förstärkning när det gäller trafikövervakning och om starkare krav på flaggstater, de nationer som flaggar in fartyg. Man föreslår också nya direktiv för utredning av olyckor och nya direktiv för ansvarsfördelningen, så att ingen kan skylla på någon annan i händelse av den typen av föroreningar och brott. Det är viktiga gemensamma överenskommelser som vi kommer att stödja.

Anf. 55 MATS ODELL (kd):

Jag uppfattade inte om detta var en överenskommelse med IMO eller enbart inom EU. Hur kan det i så fall ha rättsverkan på tredjeland?

Anf. 56 ANDERS G HÖGMARK (m):

Det låter bra. Innehåller paketet någon form av mekanismer för uppföljning och kontroll av att alla de saker som ska ske också faktiskt sker? Det har skrivits mycket om och det har funnits många bestämmelser, men uppföljningsgraden har varierat kolossalt i de befintliga systemen. Det är angeläget att den mekanismen också finns säkerställd.

Anf. 57 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr ordförande! Jag delar Anders G Högmarks uppfattning där. Det kommer vi att bevaka noga.

När det gäller Mats Odells fråga är det här ett första steg att bli överens inom EU. Om vi nu kan ställa oss bakom detta kommer varje medlemsland att driva detta vidare i IMO.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi informationen.

Det är inget övrigt på Övriga frågor? Inga A-punkter? Då tackar vi statsrådet och medarbetare. Trevlig helg.

Anf. 59 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Detsamma. Tack så mycket.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Thomas Bodström och medarbetare välkomna.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 61 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr ordförande! Vid mötet den 12 oktober diskuterade vi flera rambeslut. Samtliga dessa kommer vi att fortsätta att diskutera den 1 och 2 december. Det gäller rambeslutet om ett europeiskt betalningsföreläggande, rambeslutet om informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter och rambeslutet om ett europeiskt bevisupptagningsbeslut samt frågan om lagring av trafikuppgifter.

Vi kom framåt i vissa delar i dessa instrument i oktober. De har sedan dess diskuterats ytterligare på arbetsgruppsnivå och i Coreper. Vi kom också överens om slutsatser om det fortsatta arbetet om lagring av trafikuppgifter i syfte att nå slutlig överenskommelse före årsskiftet. Jag ber att få återkomma till denna fråga om en liten stund, liksom de övriga rambesluten.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten.

Vi går in på kommande ministerrådsmöte.

Anf. 63 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag börjar med frågan om kampen mot terrorism. Det är en lägesrapport om rådets uttalande från den 13 juli och uppdatering genom samordnaren för kampen mot terrorism. Det är en överenskommelse om EU:s strategi för kampen mot terrorism. Det är EU:s strategi och handlingsplan om radikaliserings och rekrytering.

I slutet av varje ordförandeskap är det, som ni vet, praxis att RIF-rådet och sedan Europeiska rådet får en återrapportering om arbetet med att förebygga och bekämpa terrorism. Punkten denna gång består av tre delar.

För det första görs en genomgång av uppföljningen av handlingsplanen mot terrorism. Ordförandeskapet kommer i sin återrapportering förmodligen att fokusera på de prioriteringar som sattes upp i den deklaration vi antog den 13 juli efter bombdåden i London. De åtgärder vi då beslutade om handlade främst om förstärkningar av redan existerande samarbete och att utnyttja de instrument och strukturer som redan finns. Deklarationen gjorde vissa prioriteringar i arbetet, framför allt brottsbekämpande insatser och utbyte av information, gränskontrollfrågor och finansiering av terrorism. Vi satte också som mål att uppnå överenskommelser i vissa frågor under hösten, till exempel när det gäller rambeslutet om lagring av trafikdata, om bevisupptagning och om förenklat informationsutbyte.

För det andra ska vi anta en övergripande strategi för att bekämpa terrorism. Syftet med strategin är att på tydligt sätt förklara EU:s policy i terrorismfrågan. Det nya dokumentet ska på ett samlat och tydligt sätt förklara för medborgarna i EU:s alla länder vilka mål vi har satt upp i vårt arbete, hur vi arbetar för att de ska uppnås, på vilka områden insatser har vidtagits och vad som prioriteras för framtiden. Till detta kopplas också en uppdaterad handlingsplan som bantats ned till att innehålla de allra viktigaste kommande frågorna.

Det är inget nytt innehållsmässigt. Man kan säga att det handlar om en paketeringsfråga. Det har varit viktigt att bevaka de svenska initiativen. De finns med.

Den tredje frågan rör en särskild strategi och en handlingsplan för att motverka rekrytering och radikalisering. En effektiv bekämpning av terrorism förutsätter att vi lägger ned stor möda på det förebyggande arbetet. Det är inte bara brottsbekämpande insatser som är viktiga utan även åtgärder för att främja integrering, dialoger och ett effektivt internationellt samarbete.

Jag vill slutligen säga att detta förmodligen kommer att bli en A-punkt.

Anf. 64 BEATRICE ASK (m):

Ordförande! Det är som sagt mycket papper. Jag har två frågor.

Den ena gäller listan om vad som ska göras mot radikaleringen. Om jag har förstått det hela rätt är det mer en exempelkatalog som man kan plocka ur som produceras. Kommer vi i Sverige att plocka fram vissa och göra något slags program i avsikt att hantera det? Jag har förstått att medierna är intresserade av den frågan.

Den andra frågan rör det som står i promemorian från departementet. Man konstaterar att man gör en genomgång av hur länderna har prickat av vad som står i ambitionerna vad gäller terroristbekämpningen. Det står att vi redan nu lever upp till de flesta rekommendationerna. Jag ifrågasätter inte det, men finns det någon lista på detta eller kan ministern svara på vad vi har utestående i frågor där vi inte har levt upp till kraven än? Det lär finnas någon rapport om detta.

Anf. 65 JAN ANDERSSON (c):

Det gäller övergripande på området. Centerpartiet är oroat över att integritetsfrågorna inte beaktas tillräckligt, att vi är på väg i en utveckling där den personliga integriteten naggas i kanten allteftersom. Självklart handlar det om den personliga integriteten. Det handlar också om att ha legitimitet för de saker som görs så att vi inte får en motreaktion i samhället mot den ökade övervakningen och ökat naggande av integriteten som gör att vi blir kontraproduktiva i arbetet.

Anf. 66 KARIN THORBORG (v):

Det är också lite övergripande. Terrorismen är naturligtvis oacceptabel, och man måste kunna vidta åtgärder för att stoppa den. De förslag som presenteras här är alltför långtgående. Jag håller också med om att man naggat integritetsfrågorna inte bara i kanten utan mer rejält. Åtgärderna som presenteras är rigorös övervakning och drabbar i många fall

enskilda. Hur ser regeringen till att inte enskilda drabbas? Ser man helheten utanför de enskilda fallen?

Tankarna om sträng kontroll av föreningslivet är absolut inte acceptabla. Jag undrar hur regeringen agerar för att stoppa det.

Jag vänder mig mot uttrycket radikalisering. Jag vet inte riktigt vad som läggs in i det. Var går gränsen? När är man radikal? Om man är ute och demonstrerar för något eller är arg och upprörd över något, har man då blivit radikal? Är det det som ska stoppas? Var finns gränsen för radikalisering? Man är ute på ett gungfly här.

Anf. 67 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Herr ordförande! Vi har onekligen kommit långt i den repressiva lagstiftningen. Många åtgärder genomförs. De skjuter brett. De riktar sig inte direkt mot terrorism utan mot grov brottslighet i större omfattning och kan användas på många områden – övervakning och kontroll av icke misstänkta likaså.

Har man från EU:s sida funderat på att forcera eller öka på takten i arbetet när det gäller att bygga upp rättsskyddet kring individen så att individens – det står lite konstigt – ”värdighet” kan bevaras? Jag vet att det finns en del skrivningar om detta. Är det något som lyfts upp samtidigt som man arbetar med den mer repressiva lagstiftningen?

Anf. 68 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag börjar med de första frågorna. Det är en exempelkatalog. Exakt hur vi i Sverige senare ska ta ställning får vi diskutera. Där har vi inte någon alldeles färdig ståndpunkt. Det är bra att frågan ställs. Jag är inte beredd att svara på den i dag. Det har inte varit tillräckligt underlag för en diskussion.

Den lista som efterfrågas här, Beatrice Ask, kan vi be att få återkomma med. Vi har uppfyllt de flesta av punkterna, men vi har inte med oss listan. För att det ska bli exakta uppgifter ber vi att få skicka den.

Vi ska komma ihåg att åtgärderna är frivilliga. Flera av sakerna kräver också en mer ordentlig diskussion i Sverige för att vi ska bestämma om vi ska införa de sakerna. Jag vill bara allmänt säga att jag är av den åsikten att vi behöver vidta olika åtgärder för att bekämpa, precis som Leif Björnlod säger, inte bara terrorism utan också grov organiserad brottslighet. Då måste man hitta en del saker. Men jag vill i samband med det säga att om det är något land som ständigt talar om att få rätt balans mellan effektivitet och rättssäkerhet är det just Sverige. Det är min absoluta uppfattning och övertygelse att det finns ingen motsättning däremellan. Tvärtom stärker det effektiviteten om man också höjer rättssäkerheten.

På frågan om hur radikalisering ska betraktas kan jag hålla med om att det är ett dåligt uttryck. För min egen del är gränsen när man begår brott, inte för att man är radikal. Vi får väl fundera på något annat uttryck. Det är det som används, och därför använder vi det också. Jag är den första att välkomna om någon kan komma på ett bättre uttryck.

Anf. 69 BEATRICE ASK (m):

Bakgrunden till programmet mot radikalisering är en riktig slutsats, nämligen att det finns anledning att fundera över hur vi på ett tidigt sta-

2005/06:12
25 november

dium ska minska rekryteringen till terroristorganisationer. Jag stöder det arbetet och de ambitionerna. Det är ett väldigt svårhanterligt område. Rent allmänt håller jag också med om att integritetsaspekten måste beaktas i arbetet, men jag tycker att för en gångs skull har regeringen i ståndpunkterna slagit fast att det är viktigt att bestämmelserna om grundläggande fri- och rättigheter beaktas. I det läser jag in att man har tänkt sig att arbeta kring detta. Vi borde naturligtvis ha analyserat de olika förslagen lite mer. I och med att man säger att EU ska anta en sådan lista borde vi veta bättre vad vi själva tycker är rimligt. Jag tycker att man kan acceptera ståndpunkten vad gäller den delen utifrån att det faktiskt slås fast att man ska beakta de grundläggande rättigheterna och att det är en självklarhet för Sverige, vilket är vår hållning.

Sedan får man återkomma i enskilda ärenden, vilket jag kommer att göra vad gäller integritetsfrågorna, även om det sammantaget handlar om en helhetssyn.

Anf. 70 CARL B HAMILTON (fp):

Frågan har, såvitt jag har förstått, diskuterats i justitieutskottet. Jag ska inte försöka vara mer djupsinnig.

Det har kommit ut en beskrivning som heter Action Plan. Den är en bilaga till strategin. När jag läser den reagerar jag för att begreppen som används där blir svepande. Det är inte bara radikaliserings utan det är också andra begrepp och beskrivningar. Ibland har jag en känsla av att ordet muslim är direkt utbytbar mot radikal i negativ mening. Man får vara otroligt mera noggrann och genomtänkt när man ska göra en beskrivning i en sådan *action plan* av vad som ska göras och vilka grupper som man syftar på. I stället ska ord som "demokrati, främlingsfientlighet och uppmaning till våld" användas som är fria från en beskrivning eller inkludering av en viss religiös uppfattning.

Anf. 71 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Vi fick ett papper på bordet i dag som jag har tittat på lite grann. Det lyfter upp den bit som jag har funderat på. Jag tycker att åtgärder mot radikaliserings, extremisering, är viktiga.

Har man funderat över hur det här kan genomföras utan att det handlar om en ren åsiktsregistrering? Det blir vissa grupperingar som man åsiktsregistrerar. Hur är det förenligt med våra lagar i Sverige? Jag har inte hunnit komma till klarhet, men jag förmodar att det är ett problem som ni redan har tänkt på.

Anf. 72 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag kan hålla med det som har sagts här. Carl B Hamilton har rätt att det finns en befogad oro när det gäller att koppla ihop till exempel muslimer med extremister. Det hör man från en del länder. De är ingen hemlighet. Vi försöker alltid se till att det här inte på något sätt ska användas mot muslimer eller islam. Det har vi lyckats med med framgång. Jag håller helt med om att man här måste verkligen vara på sin vakt. Det här är säkert ett arbete som måste fortsätta.

Nej, det ska inte bli någon åsiktsregistrering. Självklart kommer vi, när det här ska föras till Sverige, vara noggranna inte minst i den synvin-

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till nästa punkt, 4, om EU:s arrangemang för krissamordning. Den är struken. Detsamma gäller pilotprogram för regionalt skydd. Global migrationsstrategi föredras av Barbro Holmberg.

Strategi för de yttre aspekterna av området med frihet, säkerhet och rättvisa.

Anf. 74 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Rådet ska besluta om strategin och föra den vidare till utrikesministrarna för antagande. Vi välkomnar strategin. Jag ber att få hänvisa till det skriftliga materialet för ytterligare information.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Afghanistan och narkotikafrågor.

Anf. 76 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Vi kan godkänna slutsatserna om ett ökat engagemang från EU i Afghanistan för att bekämpa narkotikan. Även här ber jag att få hänvisa till det skriftliga materialet för ytterligare information.

Anf. 77 BEATRICE ASK (m):

Vi tror att det är bra att man ökar stödet från EU till Afghanistan när det gäller brottsbekämpningen. Sverige är det största biståndsgivarlandet i Afghanistan. Jag ställde en fråga i justitieutskottet om i vilken mån man har samordnat så att inte bistånden kolliderar med varandra. Det fanns inget svar då. Finns det ett i dag?

Anf. 78 KARIN THORBORG (v):

Jag hade också ungefär samma fråga. Hur samordnas Sveriges och EU:s biståndsinsatser? Vem gör vad? Är det på gång en svensk polisutbildning till Afghanistan? Hur samordnas Sveriges och EU:s biståndsinsatser?

Anf. 79 CARL B HAMILTON (fp):

Kan man inte exploatera det faktum att Storbritannien är ordförandeland och samtidigt är det land som är ansvarigt för de här frågorna på plats i Afghanistan? Den aspekten måste ändå ha varit uppe.

Anf. 80 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag svarar först på sista frågan. Det är klart att det är ett samband. Det är högt upp på dagordningen på ordförandeskapets lista.

Frågan om polisinsatser ska skickas till Afghanistan övervägs.

Sedan var det frågan om hur samordningen går till. Det svenska biståndet samordnas inom Regeringskansliet av UD och bland myndigheterna av Sida. Det europeiska biståndet, det vill säga direkt från EU, sam-

ordnas av kommissionen och en arbetsgrupp i rådet, där man också kartlägger vad medlemsstaterna gör bilateralt.

Sedan blir bilden otvetydigare, och det är ett av skälen till att dessa rådsslutsatser läggs fram. Genom att tydliggöra EU:s engagemang vill EU förmå andra stora aktörer såsom FN och USA att samordna sina insatser, just så att överlappning kan undvikas.

Anf. 81 BEATRICE ASK (m):

Herr ordförande! Det är inte svar på frågan. Får jag skicka med till regeringen att jag tycker att vi från svensk sida måste själva försäkra oss om att det svenska biståndet stämmer överens med vad som görs från EU:s sida. Det räcker inte med att separata myndigheter samordnar sig med varandra. Regeringen måste prata som en man för Sverige. Jag tycker att man ska kolla upp detta. Men jag kan ha missförstått redovisningen.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Punkt nr 9 är struken.

Nästa punkt handlar om handlingsplan om människohandel.

Anf. 83 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ordförande! Det har blivit en A-punkt. Men jag vill ändå nämna några saker med tanke på hur viktig frågan alltid har varit för Sverige.

Människohandel är ett exempel på gränsöverskridande grov brottslighet där verkligen ett samarbete måste ske inom EU. Det är bra att EU tar ytterligare ett steg. När det gäller innehållet i handlingsplanen handlar det mycket om seminarier, informationsutbyte. Som ni vet finns redan ett straffrättsligt instrument på området. Det är mycket vår förtjänst från svensk sida. Vi har i det här sammanhanget riktat in oss på att handlingsplanen ska sätta fokus på bland annat jämställdhetsperspektivet som en grundläggande fråga, barnperspektivet – där behövs särskilda insatser för dem – och samarbetet med länder utanför EU. Bland dessa finns de flesta viktiga ursprungsländerna. Det har vi också fått gehör för.

Anf. 84 KARIN THORBORG (v):

Det är bra att man börjar tala om jämställdhetsaspekten och att minska efterfrågan. Just när det gäller planen för hur man ska minska efterfrågan saknar jag att försöka minska mäns sexköp. Det har man gått förbi snabbt. Det står *domestic service*, om man kan inräkna mäns sexköp där. Det har man tryckt mycket på. Jag skulle vilja betona den frågan. Det är för lite av detta i handlingsplanen.

Anf. 85 KARIN GRANBOM (fp):

Det är mycket viktigt att ta upp frågan om efterfrågan. Det talas alltför sällan om detta i europeiska kretsar. Jag tror att Sverige måste hålla fanan extra högt. Det är vi som har den uppgiften. I den här handlingsplanen står det, vad jag vet, inte särskilt mycket om det. Jag tycker att Sverige ska lyfta upp frågan. Vad jag vet fanns det någon typ av seminarium eller liknande som UD deltog i tillsammans med det brittiska

ordförandeskapet i oktober. Vad jag förstår pratade inte Sverige om efterfrågan. Jag vill uppmana Sverige att lyfta fram den aspekten. Det är viktigt för Sverige.

2005/06:12
25 november

Anf. 86 BEATRICE ASK (m):

Det behövs säkert många seminarier, men jag efterlyser lite mer *hands-on*-arbete på Europeanivå när det gäller att faktiskt åstadkomma något. Jag tror att Sverige har ett ansvar att se till att vi lyckas lagföra i högre utsträckning än vad vi gör i dag. Vi har hyfsat med anmälningar, men det har visat sig svårt att fälla personer för människohandel även här. Jag kan tänka mig att situationen är väl inte bättre på andra håll. Här måste man titta ordentligt på hur man de facto får dit förövarna konkret. Man kan prata hur länge som helst, men det är det här som är avgörande.

Det andra är att ett enigt socialförsäkringsutskott i riksdagen har sagt till regeringen att man vill att vi ska se till att – framför allt – kvinnor, offer för människohandel, ska få stanna och få permanent uppehållstillstånd. Där tycker jag att regeringen ska ta ett ansvar i Europa. Problemet är att vi har svårt att få kvinnorna att ställa upp i hela processen. Det är likadant överallt. Man ska se till att säkerheten för kvinnorna och möjligheterna för dem att delta i en vettig rättsprocess garanteras.

Jag skulle vilja att vi, med de erfarenheter vi har från Sverige, i Europasammanhang drev detta ganska hårt. Det är nog långt ifrån så att man i andra länder ens har kommit så långt som socialförsäkringsutskottet här i enighet har gjort.

Anf. 87 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag vet att det som Beatrice Ask här tar upp fanns med i diskussionerna. Jag tycker också att det är värt att nämna, så jag nämner gärna den saken vid det här tillfället.

När det gäller efterfrågan kan jag inte svara för vad UD sade i oktober. Men ni kanske kommer ihåg det informella mötet i Newcastle. Själv deltog jag i ett seminarium som handlade om människohandel. Då nämnde jag just det samband som vi har god erfarenhet av från polisen i Sverige, nämligen sambandet mellan människohandel, sexköpslagen och sådant. Det är något som jag ständigt nämner i olika sammanhang.

Vi ska dock vara helt ärliga och säga att det inte precis är så att alla applåderar och säger: Tack för att ni har lärt oss någonting nytt. I stället är man av motsatt uppfattning, och det gäller inte bara i EU. Jag har också tagit upp detta bland de nordiska länderna.

Glädjande nog ser vi nu att Finland, som i och för sig för ett år sedan var på väg att införa den svenska sexköpslagen, återigen är på väg. Jag tar upp detta i alla möjliga sammanhang. Det är min absoluta övertygelse att man måste se sambandet här. Kan man bekämpa efterfrågan är ju människohandelsfrågan löst; så enkelt är det. Jag kommer att nämna det här också, men vi ska vara medvetna om att det finns länder som har en helt motsatt uppfattning och som inte på något sätt tycker att de här frågorna hör ihop.

Jag tror att det behövs mer av fotarbete och bilaterala förhandlingar innan vi, i bästa fall, kan se en förändring totalt sett och en samsyn i EU. Vi är inte där ännu, men även vi som hårt tror på EU-samarbetet ska vara ärliga. Det här är en fråga där åsikterna ligger väldigt långt från varandra.

Men visst ska vi fortsätta att driva frågan – absolut! Det är jag den förste att göra.

Anf. 88 BEATRICE ASK (m):

Herr ordförande! Det är just den kunskapen vi alla delar. Det är inte så självklart i det europeiska samfundet att dela den värderingsgrund kring vilken jag tror att det är ganska samstämmigt i Sverige. Just därför tror jag att lagföringen är så central. Det som är allra tydligast när det gäller människohandel är ju att brottslingarna utövar handel med lite av varje. I alla länder finns det ett intresse av att komma åt både narkotika-hantering och annan typ av smuggelverksamhet. Den vägen kan man genom lagföring få en del att hända.

Om man ökar möjligheterna för vittnen och offer att känna trygghet nog att delta i rättsprocessen kan vi så att säga få med mer av den här grova kriminaliteten i rättsprocesserna. Jag tror att man den vägen kan få upp ögonen på fler kring att detta gäller multikriminella. Då blandas inte så mycket av det andra in som vi kan tycka är nog så viktigt. Det är lite grann en taktisk aspekt bakom detta med att jag tycker att man ska driva de här konkreta sakerna ganska tydligt.

Anf. 89 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det håller jag med om. Vi ska driva detta på bred front. Det är väldigt viktigt att få personer att stanna under rättegången liksom att, i vissa fall, få både tillfälligt och permanent uppehållstillstånd; det ska vi vara noga med att säga. Vi ska tala om efterfrågan, och vi ska naturligtvis också jobba för lagföringen. Ett problem med människohandeln är att det ofta är fråga om gränsöverskridande verksamhet. Det är svårt att sätta fast personer som finns i andra länder. Ett av skälen till att vi nu jobbar så hårt med trafikdata är faktiskt att vi ska kunna koppla ihop personer från olika länder med varandra. Och ett av skälen till att jag driver frågan så hårt är just att man här får fram bevis, något som annars är väldigt svårt. Då kan de personerna fortsätta att organisera det här, även om andra personer blir dömda i Sverige.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare på dagordningen och kommer till punkten om förenklat uppgifts- och underrättelseutbyte.

Anf. 91 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det här informationsutbytet om brottsbekämpning har vi förhandlat sedan juni 2004. Ni har hört om detta flera gånger tidigare. Förslaget om att förenkla och göra det smidigare och snabbare är väldigt viktigt. Nu är förhoppningen att en principöverenskommelse om förslaget till artiklar ska nås. Bilagorna innehåller formulär att användas vid utbyte av uppgifter, och de ska slutförhandlas senare.

Anf. 92 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Herr ordförande! Det finns väl ingen som går emot att det ska vara enklare för polisen att ta fast bovarna – det är väl ganska självklart. Men

det finns faktiskt många frågor som inte ställs i sammanhanget och som med tiden kommer att dyka upp.

Det kan gälla till exempel vilka myndigheter som ska ha tillgång till och möjligheter att utbyta de här uppgifterna. Till vilka får man sedan vidare sprida uppgifterna? Hur är det med lagringstider? Vilka uppgifter är definitivt skyddade av personsekretessen som man inte ska ”släppa upp”?

Här finns det olika regler i de olika länderna. Jag tycker att det finns otydligheter i regelverket, så det finns skäl att ställa sig de här frågorna redan nu. Därför efterlyser jag att man någonstans försöker arbeta med och slå fast vilka integritetsvärden som så att säga ska ha en annan dignitet – det här måste ju klassificeras i olika grupper.

Jag undrar därför hur det bearbetas vidare när det gäller de negativa effekter som onekligen kommer att dyka upp på grund av den här lagstiftningen. Det vet vi, men det kloka ligger i att se det i förväg.

Anf. 93 KARIN THORBORG (v):

Jag kan ställa upp på Leif Björnlods frågor, men det var inte direkt vad jag nu hade tänkt ta upp. I stället undrar jag hur det här uppgifts- och underrättelseutbytet kommer att fungera gentemot tredjeland. Jag vet att till exempel president Bush vill ha ett fritt informationsflöde från EU till USA. Men hur kommer tredjeland att påverkas av detta?

Anf. 94 BEATRICE ASK (m):

Det här är i huvudsak ett bra förslag. Det handlar helt enkelt om att smidigare använda den information som finns. Det tycker jag är riktigt. Men jag har en fråga.

Enligt promemorian ryms detta inom svensk lagstiftning. Det är inga konstigheter för Sverige. Innebär det att det inte behövs följdändringar? I så fall är rambeslutet ganska enkelt. Då vore det väl bra om det stod i propositionen så att vi slapp rösta mot varje gång därför att något är utestående. I det här fallet är det att slå in öppna dörrar.

Anf. 95 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag vill understryka det som Beatrice Ask säger. Detta innebär alltså inte någon utvidgning och inga förändringar.

Till Leif Björnlod, som tidigare tagit upp frågan, vill jag säga att detta inte är någonting nytt. Det är samma regler, och det är samma myndigheter som vi har i Sverige. Andra länder har sina myndigheter. I stället handlar det om att få ett effektivare och ett snabbare informationsutbyte. Sverige är ganska snabbt med att lämna information. Däremot finns det länder som tar alltför lång tid på sig. Det är en omfattande administrativ och onödigt byråkratisk handläggning av det här. Det är det som det handlar om.

Anf. 96 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Jag håller inte riktigt med dig om det. Det är den nya lagstiftningen som gör att man samlar in ytterligare nya uppgifter. Nu har vi den något underliga lagstiftningsprincipen att vi kan samla in uppgifter om människor som inte ens är misstänkta men som kan antas på något sätt ha sam-

2005/06:12
25 november

röre med andra. Det handlar om fullkomligt oskyldiga människor som inte ens misstänks men som kan vara länkar i leken. Det tillför vi ytterligare, och det blir också uppgifter som kan utbytas.

Jag menar att vi förr eller senare kommer att se negativa effekter av detta. Då blir det ett ståhej. Det vore väldigt klokt att se detta ståhej redan nu.

Anf. 97 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr ordförande! Om det, Leif Björnlod, inte är nya uppgifter är det inga nya uppgifter. Då kan vi inte så att säga börja parera saker som inte är överensstämmande med de förändringar som sker.

Detta innebär inte någon utvidgning av uppgifter. Det innebär inte att människor som inte är misstänkta för brott nu ska finnas på olika listor eller ges information om, utan detta handlar om att snabbare ge information. Information som i dag tar alltför lång tid ska enligt huvudregeln kunna skickas inom åtta timmar. Det är vad förslaget handlar om.

Anf. 98 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Ja, jag är medveten om det. Men jag är också medveten om att när vi sedan samlar in ytterligare data kommer på det sättet det material som kan delas ut att bli betydligt större.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi får ta det i kammaren. Nu går vi vidare.

Anf. 100 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ordförande! Det är exakt samma regler som tidigare. Det här är noga reglerat och ingen skillnad.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Sedan kommer vi till punkten om bevarande av uppgifter.

Anf. 102 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Den här frågan är ni väl förtrogna med. Som ni vet har det under den senaste tiden förts diskussioner mellan ordförandeskapet och Europaparlamentet för att se om det går att finna en samsyn kring lagringen. Utgångspunkten är att vi ska nå resultat före årsskiftet.

Det är inte helt klart vad vi ska diskutera på rådsmötet. Men enligt uppgift vill ordförandeskapet få ett ställningstagande till de viktigaste kärnfrågorna. Vi ska också ta ställning till de diskussioner som ordförandeskapet har fört med parlamentet.

De röstade i går. Det finns en del utestående frågor mellan parlamentets syn på det här och det som förts fram som förslag bland annat från vår sida. Jag kan i alla fall säga att det är positivt att det rör sig framåt i frågan. Dock anser jag för egen del att det bästa är att vi når en överenskommelse i ministerrådet, men jag tycker inte att det får innebära en onödig prestigekamp mellan Europaparlamentet och ministerrådet. Jag tycker att det är väldigt bra att det förs diskussioner, men för egen del anser jag att detta är en tredjepelarfråga.

En av de viktigaste frågorna för oss är att den reglering som vi ska komma överens om är en minimireglering. Sedan ska de medlemsstater som vill införa, eller som redan har infört, längre gående lagringskrav ha rätt att göra det. En motsatt reglering skulle stoppa oss från att själva avgöra i vilken omfattning trafikdata ska lagras.

När det gäller tillgången till trafikuppgifterna, det vill säga vem som ska ha tillgång till uppgifterna och under vilka omständigheter, har utgångspunkten varit att detta ska regleras nationellt.

Frågan om kostnaden för operatörerna är naturligtvis viktig. Majoriteten av medlemsstaterna vill lämna detta till den nationella regleringen. Jag tycker också att den bästa lösningen är att varje land självt får bestämma detta. Däremot är det förstås inget som hindrar att kostnadsfrågan nämns i allmänna ordalag. Som jag tidigare har redogjort för är det min uppfattning att polisen inte ska få de här uppgifterna gratis, utan man får göra en reglering för hur mycket de bör betala.

Sammanfattningsvis går förhandlingarna vidare. Det har varit en lång diskussion och debatt. Det är viktigt att det också finns en sådan möjlighet. Det är även viktigt att vi kommer framåt. Vi får se vad som händer med förhandlingarna. Slutligen ska det här avgöras i Europaparlamentet den 13 december, så jag tror inte att några direkt avgörande beslut nu kommer att fattas som det kanske var tänkt från början. I stället har det diskuterats om det ska vara ett extra möte senare i december.

Anf. 103 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr ordförande! Jag håller med om att detta är en tredjepelarfråga; det är ju syftet även om detta med lagring av trafikdata i sig skulle kunna ligga under första pelaren. Syftet är alltså att detta är en tredjepelarfråga. Jag håller också med om detta med minimiregler.

Vad som oroar mig lite grann är en lite luddig skrivning i promemorian om en lagringstid om minst sex månader och maximalt två år. Det gäller även den promemoria vi fick i konstitutionsutskottet inför tisdagens möte i veckan. Det kan vara fel uppfattat av den som rapporterat till oss, men Charles Clark talar tydligen inför Europaparlamentet om en lagringstid på två år. Där skulle jag vilja ha en bekräftelse. Vid föregående möte i frågan stödde vi inriktningen att ha en lagringstid på högst ett år. För vår del är vi inte beredda att gå längre i den delen. Om det blir sex månader kan vi acceptera det, men ett år har vi tyckt är en lagom tid.

I promemorian står det också att rapportören i Europaparlamentet av det brittiska ordförandeskapet har blivit lovad att utvidga parlamentets rätt till medbeslutande på området rättsliga och inrikes frågor med någon kompromiss i december i fråga om lagring av data. Det kan väl inte ordförandeskapet utlova, utan det är väl en fördragsfråga. Är det inte så?

Anf. 104 BEATRICE ASK (m):

Man undrar om det över huvud taget är meningsfullt att diskutera frågan. Såvitt jag förstår ska det komma några beslut, som pågår just nu nere i Bryssel. Man vet ju inte alls var vi är. Det framgår också av handlingarna att det går lite fram och tillbaka hela tiden som smörklicken i en panna, så man vet inte vad det är som det talas om.

Från moderat sida har vi inte ändrat ståndpunkt och gått från vår väldigt kritiska hållning till den massregistrering som det handlar om. Även

om det inte handlar om åsiktsregistrering är det en otrolig mängd data som ska registreras och en väldig kontroll.

Det finns en sak som är väldigt allvarlig, och där vill jag höra vilken syn ministern har. När ärendet kom fram och med tanke på hur det drivits har det förts fram som en del i terrorismbekämpningspaketet och som någonting synnerligen väsentligt i arbetet mot terrorism. Såvitt jag förstår har det skett en ganska betydande ändamålsskrivning i förhandlingarna i Bryssel. Numera kan detta användas för i princip vilken brottslighet som helst. Det handlar inte längre om grova brottslingar, utan det kan gälla enklare saker som till exempel folkbokföringsbrott och mycket annat som kanske inte är så grovt. Man använder alltså, och kommer att kunna använda, det här regelverket – som det just nu ser ut – också för brott som kanske inte är så grova. Det blir således en väldig kontroll av medborgarna.

Dessutom handlar det om möjligheter för länderna att nationellt reglera vilka krav man ska ha för att få tillgång till det hela. Då kan man tänka sig att valet blir att sköta informationen i det land som har de liberalaste reglerna. Det spelar ju ingen roll om vi i Sverige har hyfsade regler om andra är ganska öppna; det kan ju användas till vad som helst. Det som är så obehagligt är att man den vägen kan få problem med det hela.

Sedan har vi det som tidigare togs upp. Är det verkligen på det sättet att ministerrådet nu försöker ”köpa” Europaparlamentet, som är ganska kritiskt – detta framgår inte av de uppteckningar och rapporter som kommer – genom att säga att man i fortsättningen ska få ett större inflytande i olika ärenden om man i enlighet med ett papper som jag fick i dag på morgonen uppfyller vissa krav som rådet anser sig ha? Det innebär ju att det i stället för att behandla sakfrågan, som handlar om brottsbekämpning och om vad som ska registreras, har blivit en maktkamp mellan rådet och parlamentet. Jag tycker att det är väldigt olyckligt att man inte behandlar en så här viktig och ganska komplicerad fråga utifrån *saken*.

Vidare är det uppenbart att det fortfarande inte finns något som helst vettigt underlag. Uppgifterna är ju så olika om kostnaderna för det hela. Jag kan tycka att det finns en poäng i att polisen ska betala för uppgifter som man använder, för då blir det en restriktivitet i det hela. Men för att vi ska kunna fatta beslut i den riktningen måste vi åtminstone ha kunskap om i vilket härad det rör sig om och vad systemen bygger på. Jag tycker att det är otillständigt om man fattar beslut i Bryssel om något som man inte har koll på. I det här ärendet har jag en känsla av att man inte har det.

Är det, som sagt, en ändamålsförskjutning, och hur förklarar vi då för medborgarna att vi ska acceptera det? I uppteckningarna har jag också sett att vi från svensk sida har argumenterat att det är ett krav från medborgarna att motarbeta terrorismen och att vi därför är angelägna om att driva de här frågorna. Men om det inte längre handlar om terrorism utan om allting är frågan en helt annan. Det är väl viktigt att det i så fall så snart som möjligt kommer ut till allmänheten.

Anf. 105 KARIN GRANBOM (fp):

Det är så många saker att här ta ställning till. Ibland är det svårt att hålla ihop det här. Jag tänkte i alla fall börja med detta med minimi- och maximitid för hur länge ett land kan kräva att operatörerna ska spara

uppgifter. Jag tycker att det är viktigt att vi jämt och ständigt håller på subsidiaritetsprincipen. Det finns ju länder som i dag har längre tider, till exempel Italien. Jag kan tänka mig att anledningen är att de anser sig ha en så svår organiserad brottslighet med maffian och så vidare att de behöver längre tider. Därför vore det fel att rentav sätta sig på dem – det vill säga att de inte längre skulle kunna få ha något som EU har bestämt.

Men jag kan också tycka att det kan vara viktigt att diskutera gallringstider om man tagit in information som hämtats från ett annat land. Det borde man kanske ha funderat igenom så att man vet hur länge länder sparar den information som getts ut.

När det sedan gäller det som Beatrice Ask talar om, att det finns en glidning här från att gälla grova brott, terrorism och så vidare, till att det ska gälla alla brott, skulle jag vilja säga att det är viktigt att reglera det här med tillgång på nationell nivå. I Sverige är det, såvitt jag förstår, så att man från rättsliga myndigheter inte ska plocka ut de här uppgifterna om det inte gäller misstanke om brott som ger påföljden två år eller mer. Jag vidhåller att det ska vara en nationell bestämmelse när de här uppgifterna ska kunna tas ut.

Vad jag är orolig för är det här med uppgifter som lämnas till tredjeland. Jag kan förstå att det finns länder som har samarbete med tredjeland. Sverige har samarbete med tredjeland. Att vi till exempel lämnar ut uppgifter till Norge tror jag inte att så många reagerar inför. Själv kan jag känna att om vi lämnat ut uppgifter till ett annat land är det viktigt att vi har kontroll över att det landet inte lämnar ut våra uppgifter till ett land utanför EU som vi inte känner en lika stor tilltro till när det gäller att de kommer att behandla våra uppgifter på ett rimligt och riktigt sätt. Där skulle jag vilja ha en kommentar.

Europaparlamentet har också diskuterat olika sanktioner när det gäller läckor inom EU och också läckor ut till tredjeland. Jag är övertygad om att vi måste ha väldigt tydliga skrivningar om detta – om vad som händer om uppgifterna hamnar i fel händer.

Anf. 106 KARIN THORBORG (v):

Vi är också kritiska mot lagringen av trafikuppgifter. Helt nyligen kom en artikel från Artikel 29-gruppen, EU:s medlemsländers dataskyddsmyndigheter. De har uttalat sig väldigt kritiskt om detta. Jag undrar hur man ställer sig till den kritik man fått från Artikel 29-gruppen.

Min huvudfråga var hur datalagen fungerar gentemot tredjeland. Det tycker jag är en oerhört viktig fråga.

Anf. 107 JAN ANDERSSON (c):

En rad frågor har ställts här, och jag ska inte upprepa dem. Men jag går lite grann tillbaka till det jag startade med på området. Integritetsspekterna gör att vi inte är speciellt förtjusta i den här typen av mycket omfattande registrering. Vi vill inte ha den typ som här skissas.

Anf. 108 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Vad är det som lagras? Ja, det är uppgifter om till vem det har ringts och om var man har befunnit sig. Jag tycker inte att det där i de allra flesta fall är så förfärligt integritetskränkande uppgifter – om man nu inte

är på fel ställe med fel person och vid fel tidpunkt; då får man väl ta risken.

Innehållet i det här med trafikdata ser jag inte som speciellt farligt, men väl hanteringen och spridningen av detta ser jag som allvarligt. Jag ser en struktur i fördelningen av det här. Vi ska lätt kunna dela informationen mellan poliserna. Polisen har begärt att få tillgång till psykiatriska läkarjournaler. Är det också sådant material som ska spridas ut och så vidare? Jag ser alltså andra fakta som samlas ihop som möjliga integritetskränkande uppgifter om människor – i och för sig mindre här än när det gäller trafikdata. Det enda jag skulle vilja se är att uppgifterna inte lagras under alltför lång tid. Jag är tacksam för att också Europaparlamentet har lagt sig i frågan. Jag tillhör ju dem som ansåg att det var den vägen beslut skulle fattas, så jag är glad för det.

Anf. 109 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det var intressant, Miljöpartiet – en stark vän av Europaparlamentets makt gentemot de nationella regeringarna.

Jag ska försöka svara på frågorna i tur och ordning. Vad gäller de diskussioner som förs i Europaparlamentet ska vi komma ihåg att det är LIBE-utskottet som nu har uttalat sig. I slutändan kommer parlamentet att ta ställning den 13 december. Det här kommer säkert att diskuteras fram och tillbaka. De andra utskotten har visserligen ställt sig positiva, men jag tror att det är lite svårt för någon av oss att säkert säga var det landar i Europaparlamentet; det får de helt enkelt svara för.

Likaså gäller det de diskussioner som förs mellan Charles Clarke och LIBE-utskottets rapportör Alvaro. Jag är inte alldeles förvånad över att det kommer en del uppgifter om vad Alvaro har sagt, men det får i så fall stå för honom. Det har tidigare sagts en del saker som har väckt i alla fall förvåning hos mig. Jag har dock, utan att på något sätt säkert kunna veta hur det förhåller sig, väldigt svårt att tänka mig att Charles Clarke skulle ha, eller tycka sig själv ha, mandat att tala om vilken roll Europaparlamentet ska ha i framtiden. Men jag har, som sagt, inte varit med när de träffats eller i de förhandlingarna. Jag skulle dock bli förvånad om sådana löften har ställts. Är det så att sådana löften ändå har ställts kan man lämna dem helt utan avseende, för detta kan Charles Clarke inte på något sätt avgöra.

Som vi tidigare redogjort för är den svenska ståndpunkten att mycket ska regleras nationellt. Det tycker jag är väldigt viktigt, av det skälet att vi själva ska avgöra var de olika gränserna ska dras med tanke på effektivitet, integritet och så vidare. Därför är det minst sex månader och högst två år som en stat får välja. Som jag sade inledningsvis och precis som sägs här har till exempel Italien längre lagringstid. Men också Sverige – det ska vi komma ihåg – kan, om det anses nödvändigt utifrån faktureringsbehov, lagra under en längre tid. Vi anser alltså att detta ska vara någonting som regleras nationellt.

Sedan gäller det detta med att begränsa möjligheterna att lämna över uppgifter till tredjeland i strid mot de regler som gäller i dag. Vi har naturligtvis möjligheter att samarbeta till exempel med länder utanför EU. De kan begära rättshjälp från Sverige. Men vi har möjligheter att vägra att lämna ut uppgifter enligt de vägransgrunder som finns. Lämna vi ut uppgifter kan vi sätta upp villkor för användningen av uppgifterna, till

exempel att uppgifterna inte får lämnas vidare till ytterligare ett land. Här behövs det verkligen regler för kontroll över uppgifter som redan finns.

När det gäller Artikel 29-kommittén och den kritik som framförts har vi självklart noga övervägt intresse- och integritetsaspekterna på förslaget. Med hänsyn till att det endast är fråga om att lämna ut dessa uppgifter vid utredning av brottslighet kan vi inte se att rambeslutet strider mot artikel 8.

I det sammanhanget och med anledning av vad Karin Granbom här tar upp vill jag säga att det självklart gäller bara vid allvarlig brottslighet. Dock vill jag understryka att jag gång på gång och vid olika tillfällen har sagt att detta är till just vid grov brottslighet. Jag har också många gånger, inte minst i diskussioner i medierna och så när det ständigt talas om terrorism och sådant, sagt att vi trots allt är förskonade.

Detta behövs däremot vid narkotikasmuggling, människohandel och den typen av brottslighet, som trots allt finns i Sverige. Självklart ska det också kunna användas mot terrorism. Men ett minimikrav om två år tycker jag är väl avvägt i Sverige. Det gör att det handlar om bara de allvarligaste brotten. Vi har ju kunnat se hur användbart detta varit för svensk polis. Jag anser att det är viktigt för balansen mellan effektivitet och integritet att vi får en noggrann reglering. Men hela tiden ska det vara anpassat för att kunna användas mot den grova organiserade brottsligheten.

Anf. 110 INGVAR SVENSSON (kd):

Kanske lyssnade jag dåligt, men jag tyckte inte att jag fick svar på frågan om miniminivån, om vad som är den svenska positionen – sex månader, ett år eller två år. Där vill jag ha ett tydligt besked. Vi är inte beredda att gå längre än till ett år.

En annan fråga som vi i tisdags diskuterade i konstitutionsutskottet är den om hur detta med rätten att få ut lagrade uppgifter ska hanteras. Med det här upplägget skulle polis och åklagare kunna begära det direkt. Men statssekreteraren var där inne på att man möjligtvis egentligen borde kräva ett domstolsbeslut bakom ett sådant krav. Hur ser justitieministern på detta?

Anf. 111 KARIN GRANBOM (fp):

Jag har en fråga om gallringstider hos de rättsliga myndigheterna, om det finns några regleringar kring detta.

Anf. 112 BEATRICE ASK (m):

När det gäller tredjeland förstår jag frågorna. Men har man lämnat ut en uppgift äger man inte kontroll över den – så enkelt är det – så det är inte mycket att göra. Det är klart att det så att säga kommer att följa med. Det finns ju regler för uppgiftslämnande. Det är inte mycket vi kan göra åt det. Vad vi kan göra något åt är, tror jag, vilka uppgifter vi har och hur man kan få access till dem.

Jag blir väldigt förvånad om ministern inte känner till den press som ministerrådet sätter på parlamentet i frågan. Det framgår ju av skrivelsen att man inför de möten man ska ha sätter en väldigt hård press på parlamentet för att få dem att inse att för att få inflytande över direktiv framöver måste en viss position intas. Det där är väldigt märkligt.

Jag fick inte heller något svar när det gäller ändamålsscreeningen. Justitieministern har, som det hänvisades till på förra ministerrådsmötet enligt anteckningarna, till medborgarna argumenterat för det här förslaget därför att det handlar om terrorismbekämpning. När man då tittar på vad rådet vill att parlamentet ska acceptera ser man att det numera handlar om utredning vad gäller alla typer av kriminella handlingar, det vill säga inte bara grov brottslighet. Då har vi faktiskt ett annat utgångsläge för förslaget än i den argumentation som har varit tidigare, och det kan inte vara någon nyhet. Ska det verkligen räcka för vårt vidkommande att vi i Sverige kan ha en avsikt? Ska vi på fullt allvar ålägga de forna öststaterna att för nästan vilka brott som helst registrera nästan alla medborgarnas kommunikationer? Jag tycker faktiskt att det är en makalös hållning.

Anf. 113 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Med viss risk för att jag kanske upprepar mig vill jag förtydliga det som jag sade tidigare.

När det gäller tiderna, Ingvar Svensson, är det vår uppfattning att de ska regleras nationellt. Som Karin Granbom var inne på tidigare kan det finnas länder som vill ha längre tider. Vi har inga problem med det. Vi vill ha ett minimum på sex månader, och sedan får man själv bestämma uppåt.

Jag har fått frågan vad jag tycker om ett eller två år. Jag kan inte säga säkert vad som är bäst nu. Vi har ju en annan reglering i dag när det gäller faktureringsbehov. Jag tycker inte att det är den allra viktigaste frågan. Men jag tycker att det är viktigt att man får bestämma det här nationellt och att man tar hänsyn till olika nationella behov och regleringar.

När det gäller gallringstiden finns det också nationella bestämmelser. Vi har dataskyddsbestämmelser om det här. I den nya polisdatalagen som det ska läggas fram förslag om nästa år är det sådana saker som kan finnas med. Men det är också här viktigt att man bestämmer nationellt.

När det gäller tredjeland finns det regler i dag. De tycker jag ska följas på precis samma sätt som tidigare. Man kan aldrig ge någon absolut hundra procentig garanti. Men det här är länder som vi samarbetar med, och jag tycker trots allt att vi har ett bra fungerande samarbete. Det gäller både utlämnande av personer och uppgifter, så det är inte någonting nytt här. Som sagt ålägger vi inte andra länder någonting när det gäller vad de ska ha för tider. För vår egen del är det exakt samma tider som de som har gällt tidigare. Det är i alla fall min uppfattning att vi för svensk del ska behålla en minimigräns på två år. Vi ska komma ihåg att det här är ett system som alla länder har i dag. Det är viktigt att länderna får bestämma mycket nationellt, men att vi får minimiregleringar så att vi får en likriktighet, inte minst ur integritetssynpunkt, och också att hänsyn tas till nationella intressen. Vi tänker inte ålägga någon att använda detta för någon annan typ av brottslighet. Tvärtom betonar vi hela tiden att det ska användas vid allvarlig brottslighet och nämner just minimigränsen på två år. Det har varit vår uppfattning tidigare och är vår uppfattning nu.

Anf. 114 INGVAR SVENSSON (kd):

Jag ställde en fråga till som jag inte fick något svar på när det gäller synen på utlämnandet av data och vilken som skulle ha den funktionen.

Justitieministern har berättat att Sverige driver kravet att alla EU-länder ska ha en lagringstid på sex månader. Sedan får de nationellt besluta om de vill ha en längre tid eller inte.

2005/06:12
25 november

Anf. 115 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ja, exakt så är det. När det gäller om det ska vara en domstolsprövning har vi inte någon sådan dag. Jag anser inte att det är nödvändigt att vi ska ha det i framtiden heller. Tvärtom får vi en bättre reglering, och därför anser jag inte att det ska behövas. Det här handlar trots allt om uppgifter om att personer har varit i kontakt med varandra. När det blir mer integritetskränkande och mer information, till exempel telefonavlyssning och i framtiden kanske möjlighet till så kallad buggning, då krävs det domstolsbeslut.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Finns det något att säga om Införande av ett europeiskt bevisupptagningsbeslut?

Anf. 117 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ja, vid mötet ska vi försöka nå en politisk överenskommelse om det europeiska bevisupptagningsbeslutet. Tanken med rambeslutet är att förenkla och snabba på vanligt straffrättsligt samarbete, alltså när åklagare och domstolar i medlemsstaterna hjälper varandra att hämta in bevis.

Jag tycker att utfallet i förhandlingarna är bra. Vi kommer att få ett effektivt instrument. Bland annat införs tidsfrister för när bevisningen måste lämnas över till en annan stat. Tiden är satt till max två månader. Detta är en stor vinst med instrumentet. Det har tagit avsevärt längre tid. En annan fördel är att kravet på dubbel straffbarhet avskaffas, vilket kommer att underlätta samarbetet.

Det är ännu inte helt klart vilka frågor som kommer att kvarstå till mötet. Sverige har två utestående problem. Jag ska kort nämna något om de frågor som kan komma upp.

En fråga är den om behöriga myndigheter. Sverige har varit hårt drivande för att medlemsstaterna själva ska få avgöra vilka slags myndigheter som ska utfärda respektive verkställa bevisupptagningsbeslut. Vi har inte nått ända fram. Men den kompromiss som nu finns ger våra poliser och tulltjänstemän möjlighet att använda sig av rambeslutet när de agerar som förundersökningsledare. Men vissa stater kommer att kräva att en sådan begäran godkänns av en åklagare eller domstol.

En annan fråga är avslagsgrunderna. De har blivit några fler än vi väntat oss, men de vållar oss inte något direkt bekymmer. Flera av dem återfinns i tidigare antagna instrument. Dessa är ingen direkt nyhet för oss. Dessa kan vi alltså acceptera. Jag vill dock inte att det blir ytterligare vägransgrunder.

Anf. 118 KARIN THORBORG (v):

Sverige har inte något problem med avslagsgrunderna, men jag tycker att det ser lite tunt ut. Det finns exempelvis ingen avslagsgrund som hänvisar till grundläggande rättsprinciper i ett land, vad jag förstår.

Om man nu tar bort kravet på dubbel straffbarhet kan det faktiskt få negativa konsekvenser i vissa fall. Om exempelvis en kvinna i ett land utför en abort illegalt i Sverige och hennes hemland sedan begär att vi lämnar ut sjukhusjournaler från Sverige, som vi då kommer att göra, är en sådan utveckling önskvärd? Det finns alltså problem, tycker jag, med det här.

Anf. 119 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Den tidigare principen om grundläggande rättsprinciper finns inte längre med. Det visade sig att den urholkade i stort sett alla överenskommelser. Det var väldigt lätt att hänvisa till den.

Som svar på den andra frågan är det fullt möjligt att inte lämna ut sådana uppgifter med hänvisning till de sekretessbestämmelser vi har i Sverige.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är Vissa rättssäkerhetsgarantier i brottmål.

Anf. 121 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Vid mötet kommer ordförandeskapet att presentera en rapport om förhandlingsläget. Här kan jag egentligen hänvisa till det skriftliga material som ni har fått. Men jag vill understryka att det är viktigt att EU inte bara ägnar sig åt repressiva åtgärder utan också gör insatser för att förstärka rättssäkerheten. Det som finns med här, tillgång till juridisk rådgivning och rätt till kostnadsfri tolkning, är bra exempel på det.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt är Deltagande i kriminell organisation.

Anf. 123 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Sedan i våras har det förts förhandlingar om ett rambeslut. Några delfrågor har nu lyfts fram för att en politisk överenskommelse ska kunna nås om dessa, så att man ska komma vidare i förhandlingarna om rambeslutet i övrigt.

Syftet med kommissionens förslag var att nå en enhetlig kriminalisering av sådana gärningar som innebär att man deltar i organiserad brottslighet. Detta är inte alldeles lätt eftersom vi har delvis olika syn på hur man effektivast försvårar den organiserade brottsligheten med hjälp av straffrätt.

Sedan 1998 finns en gemensam åtgärd på området. Även FN:s konvention om gränsöverskridande organiserad brottslighet rör denna fråga.

Sverige har haft vissa utgångspunkter inför förhandlingarna. Dessa utgångspunkter ligger fast inför de kommande diskussionerna i rådet.

Den första och viktigaste frågan för svensk del är att rambeslutet inte kommer i konflikt med våra grundlagar. Det gäller såväl föreningsfriheten som tryck- och yttrandefriheten. Rambeslutet innehåller en definition av kriminell organisation. I det ursprungliga förslaget föreskrevs att ledande av och aktivt deltagande i en sådan organisation skulle vara straffbelagt. Under förhandlingarna har det visat sig att det krävs alternativ för att medlemsstaterna ska kunna enas i frågan. Därför har det föreslagits ett alternativt sätt för kriminaliseringen.

Alternativet innebär, enkelt uttryckt, att ansvaret träffar de som träffat en överenskommelse om att begå ett brott. Det är detta alternativ som Sverige troligen skulle använda sig av när rambeslutet ska genomföras. Enligt definitionen träffar rambeslutet alla brott som har fyra års fängelse eller mer i straffskalan. Dessutom ska brotten ha begåtts med någon form av vinstsyfte.

Som sagt: För svensk del är det viktigt att beakta att rambeslutet inte inkräktar på våra grundlagar och att det inte heller gör det nödvändigt med alltför stora ingrepp i den straffrättsliga systematiken.

Min analys är att rambeslutet kan ställa krav på en begränsad utökning av försöks- och förberedelseansvaret och kanske också stämpling. Detta tycker jag är fullt acceptabelt.

Anf. 124 INGVAR SVENSSON (kd):

I den här frågan går regeringen baklänges in i framtiden. Redan när det gällde straffansvaret för terroristbrott påpekade Lagrådet att det var osäkert om de svenska bestämmelserna täckte upp de krav som fanns där. Det är likadant i den här frågan. Nu finns ju sådana nödutgångar som justitieministern pekar på, men det vore bättre om man hade rätt ut de här frågorna ordentligt nationellt. Det finns ju redan nu inskränkningar av föreningsfriheten, till exempel när det gäller militära aktiviteter och så vidare. Det borde man ta tag i ordentligt.

Det här är bara en markering. Vi står givetvis bakom att man försöker kriminalisera stöd av och deltagande i kriminella organisationer.

Anf. 125 KARIN THORBORG (v):

Jag vet inte om jag lyssnade tillräckligt noga. Jag undrar bara om regeringen säger att rambeslutets innehåll är förenligt med den svenska grundlagen, eller är det så att man ska bevaka det?

Anf. 126 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Jag tycker att det är viktigt att vi i Sverige fortsätter att hålla fast vid att det är för brotten man ska dömas. Det känns som det viktiga. Det kommer att finnas luddigheter kring det här. Då vill jag veta lite grann var vi står. Det handlar om stöd, som nämndes här. Stöd kan ske på olika sätt. Det samlas ju in pengar till olika typer av organisationer, och människor måste ju ha en viss grad av uppsåt. Till exempel skulle gamla fru Andersson på Östermalmsgatan, som ger pengar till Djurens rätt som sedan skulle kunna terroristklassas, kunna dömas för stöd till en brottslig organisation.

Det här känns lite svårt, och här finns det mycket luddigheter. Har detta retts ut? Har det kunnat definieras vad som är en brottslig eller kriminell organisation? Eller ska man dömas för handlingarna?

Anf. 127 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det är inte färdigförhandlat. Men som det ser ut, och det är en ganska självklar synpunkt, ska det slutliga förslaget vara förenligt med våra grundlagar. Någon annan överenskommelse vill vi inte ingå. Självklart ska det också finnas ett uppsåt till brott.

Vi tycker att det här är en bra balans. Som sagt kan vissa förändringar behövas när det gäller försöks- och förberedelseansvaret. Men det är alltså de straffbara handlingarna som är det väsentliga.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt är Inrättande av ett europeiskt betalningsföreläggande.

Anf. 129 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Här ska man nu nå en politisk överenskommelse, och jag vill särskilt nämna två frågor.

Hur ska det europeiska betalningsföreläggandet avgränsas till gränsöverskridande tvister? Vi fortsätter att hävda vår ståndpunkt att förordningen inte ska reglera tvister mellan till exempel två svenskar i Sverige. En övervägande majoritet av medlemsstaterna delar vår uppfattning, men kommissionen är av en annan mening. Som ni vet skulle det strida mot tryckfrihetsförordningen om det blev möjligt att använda det europeiska betalningsföreläggandet för att kräva skadestånd av en svensk journalist på grund av att han eller hon har skrivit i en tidning.

Det mesta talar nu för en lösning som innebär att de flesta utomobli-gatoriska skadestånd undantas från förordningens tillämpningsområde. Därmed är våra problem lösta.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt rör inrättandet av ett europeiskt småmålsförfarande.

Anf. 131 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ordförandeskapet vill här få bekräftelse på vissa principiella nyckelprincipet som vi kan ställa oss bakom.

Jag ber att få hänvisa till det skriftliga materialet för ytterligare information.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt är Medling i civilrättsliga tvister.

Anf. 133 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Förslaget till direktiv presenterades i oktober 2004. Syftet med direktivet är att uppmuntra en utökad användning av medling och att skapa ett bra samspel mellan medling och det ordinarie domstolsförfarandet. Det kommer alltså att gälla i civilrättsliga tvister.

Avsikten vid rådsmötet är att nå en överenskommelse om stora delar av direktivet. Det är positivt att man uppmuntrar en utökad användning av medling som tvistlösningsmetod.

2005/06:12
25 november

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi har också några frågor som rör den gemensamma kommittén på ministernivå. Finns det något att säga om dem?

Anf. 135 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Frågan om informationsutbytet återfinns också som dagordningspunkt nr 11 på den ordinarie dagordningen, som jag informerade om nyss. Anledningen till att den också tas upp här är möjligheten att ge information till Norge, Island och Schweiz.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är SIS II, Schengens informationssystem.

Anf. 137 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Vi kommer här endast att få en lägesrapport. Jag ber därför att få hänvisa till det skriftliga materialet för ytterligare information.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens position inför de fortsatta förhandlingarna även där.

Nästa punkt är punkt 5, Tillgång till informationssystemet för viseringar.

Anf. 139 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag hänvisar till det skriftliga materialet och har inget att tillägga.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är Meddelande om förbättrad interaktion mellan informationssystemet för viseringar, Sis II och Eurodac. Vi godkänner informationen.

Finns det något mer att föredra?

Anf. 141 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag vill bara säga ett par ord om A-punkterna och rapporten om principen om tillgänglighet.

Som ni vet är informationsutbyte en central fråga att ha i programmet. Det är också därför som denna rapport nu har tagits fram. Det är meningen att rådet ska notera den men utan att ta ställning i sak. En diskussion om innehållet när det gäller principen om tillgänglighet kommer i stället att föras från december på tjänstemannanivå.

Vi har varit aktiva i arbetet med rapporten i särskilt en fråga, nämligen frågan om IT-utveckling till stöd för informationsutbyte. Bakgrunden är att medlemsstaterna har olika tekniska lösningar, vilket ibland försvårar

rar informationsutbytet. Av detta skäl har vi lyft fram IT-utvecklingen i arbetet med rapporten. Vi vill här åstadkomma bättre tekniska lösningar för mindre pengar och på kortare tid och strävar efter att länderna utvecklas åt samma håll.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punkterna.

Sedan har vi en punkt som rör medlemsstaternas mellanstatliga möte angående identitetskort. Finns det något att säga om den?

Anf. 143 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag kan berätta att Europeiska rådet har uppmanats att ta fram minimistandarder för nationella ID-kort. Sådana standarder saknar dock rättslig grund i fördragen. De föreslagna slutsatserna kommer därför inte att diskuteras av rådet utan i anslutning till mötet, och de blir inte rättsligt bindande.

Eftersom frågan tas upp kan jag tala om att vi nyligen har fått förslag till slutsatser. Dessa innebär att säkerheten i nationella ID-kort bör vara jämförbar med säkerheten i pass och innehålla samma biometriska kännetecken. Jag stöder de föreslagna slutsatserna eftersom en hög säkerhet i ID-korten främjar säkerheten kring våra resor.

Anf. 144 KARIN GRANBOM (fp):

Jag kanske inte uppfattade allt. Men om man ska ha standardiserade biometriska uppgifter också på ID-korten, vem ska då tillåtas att utfärda ID-korten? När det gäller de biometriska uppgifterna i passen är det ju bara polismyndigheter som får utfärda pass. Det har ju vållat en del tillgänglighetsproblem, som jag visserligen tycker att man kan leva med när det gäller passen.

Jag vore glad om justitieministern vill utveckla detta något.

Anf. 145 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Jag kan inte göra annat än en reflexion när det gäller detta med Schengen och passfriheten som skulle bli så väldigt bra. Nu verkar det som att vi håller på att införa inrikespass.

Anf. 146 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det är naturligtvis helt frivilligt att införa de här ID-korten. När det gäller vem som ska utfärda dem är det alltså nationella myndigheter. I Sverige skulle det i så fall vara polisen.

Anf. 147 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Då har vi klarat av alla frågor. Vi tackar justitieministern och medarbetare. Trevlig helg.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Barbro Holmberg och medarbetare välkomna. Vi börjar med en återrapport.

Anf. 149 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Det är en återrapport från mötet den 12 oktober, som jag tyvärr inte kunde närvara vid. Det var Sveriges EU-ambassadör Sven-Olof Petersson som ersatte mig vid mötet.

Det var bara en migrationsfråga på dagordningen, och den gällde rådsslutsatserna om de regionala skyddsprogrammen. Dessa rådsslutsatser kunde antas utan några invändningar från medlemsstaterna. De regionala skyddsprogrammen handlar om att öka möjligheterna att ge skydd åt flyktingar i ursprungsländer och transitländer.

Under diskussionen om regionala skyddsprogram deltog också FN:s flyktingkommissarie António Guterres, som ju också har varit delaktig i att arbeta fram det meddelande som kommissionen bygger detta på. Guterres betonade vikten av att arbetet med regionala skyddsprogram måste ske i nära samarbete med de länder som det handlar om, de berörda tredjeländerna och regionen. Han hoppades också att det som nu är på pilotprojektstadium verkligen ska leda till mer stadigvarande projekt.

Tanken var att kommissionen skulle informera om hur långt man har kommit med pilotprojekten på mötet nästa vecka. Men den punkten har tagits bort från dagordningen, så vi får ingen sådan information. Men det kommer tillfällen längre fram att informera om det.

Det är en punkt som jag gärna vill nämna. Under punkten Övriga frågor vid förra mötet informerade kommissionen om den tekniska delegation som man hade skickat ned till Marocko efter de tragiska händelserna i de spanska enklaverna. De hade ägt rum precis innan rådsmötet ägde rum. Den delegation som hade besökt Marocko hade dragit slutsatsen att Marocko var villigt att samarbeta med EU kring migrationsfrågorna. Kommissionen påminde också om att man hade avsatt 40 miljoner euro som tekniskt stöd till Marocko. Vidare underströk kommissionen att det självklart är viktigt att också se på EU:s migrationspolitik i stort, alltså att öka samarbetet med ursprungsländer och transitländer och ge ökat bistånd.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten.

Vi går nu in på kommande ministerrådsmöte. Där har vi punkten Global migrationsstrategi.

Anf. 151 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Jag vill nämna att vi inte har fått någon A-punktslista. Men vad vi vet är att asylprocedursdirektivet kommer att finnas med som en A-punkt.

Asylprocedursdirektivet handlar om förfarandet vid handläggning och beslut i asylärenden. Det var en politisk överenskommelse som vi nådde i november 2004. Nu kommer direktivet att antas på mötet.

Global approach till migration är en uppföljning av det informella toppmötet i Hampton Court. Som har framgått tidigare har vi inte fått något bakgrundsdokument till den här punkten. Visserligen har både kommissionen och ordförandeskapet aviserat att ett sådant ska komma, men vi har alltså inte fått något sådant. Vi förutser ändå att det kommer att bli en diskussion på RIF-rådet om uppföljningen av toppmötet i Hampton Court.

Vad ordförandeskapet hoppas på är att Europeiska rådet ska anta någon form av strategidokument på migrationsområdet. Tanken är att det eventuellt blir rådsslutsatser eller i alla fall att den diskussion som vi kommer att ha på RIF-rådet nästa vecka ska ligga till grund för den eventuella strategi som sedan kommer att antas på toppmötet.

Som sagt vet vi inte vad som kommer att tas upp. Men vi tror att det kommer att handla om hur EU ska arbeta mer effektivt med tredjeländer för att bekämpa den illegala invandringen, hur man ska arbeta mer effektivt när det gäller att samarbeta med ursprungsländer och transitländer i framför allt Afrika och länderna söder om Sahara, hur man ska stärka gränskontrollen och hur vi ska rusta oss bättre för att kunna hantera mer oförutsedda kriser. Sannolikt kommer också frågan om legal invandring att tas upp.

Vad vi kommer att framhålla är att vi tycker att det är viktigt att migrationsfrågorna ges en hög prioritet när det gäller EU:s yttre förbindelser. Vi menar att man måste ha både en kortsiktig och en långsiktig ansats när det handlar om att hantera migrationen. Vi måste titta på legal migration men också på den illegala migrationen.

Anf. 152 AGNE HANSSON (c):

Det finns alltså inga dokument ännu. Jag har inget att invända mot regeringens position på den här punkten. Min fråga är närmast om regeringen tänker ta upp någon fråga att driva i den här strategin, till exempel arbetskraftsinvandring som ju är en väsentlig fråga för flera länder ur ett sysselsättningsperspektiv, inte minst för Sverige. Har regeringen för avsikt att ta upp den frågan? Vilken position har man i så fall?

Anf. 153 CARL B HAMILTON (fp):

När det gäller pilotprogram för regionalt skydd hade ordförandelandet Storbritannien för drygt ett år sedan idéer om att man skulle ha uppsamlingsplatser, om man får kalla det för det, utanför EU:s gränser. Det gick Sverige emot då. Det är väl viktigt att hålla fast vid den ståndpunkten om den här idén i någon variant skulle dyka upp igen.

Statsrådet och jag har haft en interpellationsdebatt om just uppdelningen i både långsiktiga och kortsiktiga åtgärder. Att bara diskutera de spanska enklaverna och problemen där och fördubblad stängselhöjd som åtgärd är inte så meningsfullt. Jag tror inte att man i ett sådant här pilotprogram för regionalt skydd bara ska vidta mer kortsiktiga åtgärder, utan man måste nu binda ihop det kortsiktiga och det långsiktiga på ett myck-
et systematiskt sätt.

Det finns faktiskt en majoritet i Sveriges riksdag, som vi har konstaterat, för att vi ska ha en gemensam asyl- och flyktingpolitik i Europeiska unionen. Det är inte alla som är medvetna om det, men det finns faktiskt en majoritet i riksdagen för det. Då är frågan om man ska gå över till en gemensam politik också vad beträffar arbetskraftsinvandring. Det menar vi att man bör göra, därför att de två strömmarna av människor går inte att skilja från varandra i praktiken. De är kommunicerande kärl. Min fråga till ministern är om också frågan om att det är så svårt att göra den här skillnaden mellan dessa två kategorier kommer upp. Jag tycker naturligtvis att ministern ska ta upp den.

Anf. 154 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Agne Hansson och Carl B Hamilton ställde frågor om arbetskraftsinvandringen. Det är en fråga som kommer att diskuteras mer och mer intensivt, tror jag, i EU. Den kommer med stor sannolikhet också upp vid nästa möte när man diskuterar strategi. Kommissionen har ju gett ut en grönbok som håller på att sammanställas och kommer inom kort med en sammanställning för hur vi ska gå vidare med de här frågorna i EU.

Jag tror också att vi behöver en gemensam strategi i EU för att hantera migrationsfrågorna. Hur den ska se ut är något som jag tror är viktigt att diskutera både nationellt och inom EU, så att vi får en offensiv strategi för migrationsfrågorna. Men de frågor som gäller just legal invandring är sådana frågor som mer och mer kommer in i EU-samarbetet.

När det gäller sedan frågan om läger och uppsamlingsplatser håller Sverige fast vid ståndpunkten att det inte är tal om att vi ska ha den typen av åtgärder. Samma sak gäller detta att bara fördubbla stängslen eller höja stängslen. Det löser inte problemen. Man måste i stället kombinera och få en balans mellan kontrollåtgärder, gränsbevakning och andra insatser. Annars är det inte meningsfullt. Det är vad Sverige kommer att driva.

En annan sak som Sverige kommer att driva är att hela tiden slå vakt om att det måste vara möjligt för människor att söka asyl vid EU:s gräns. Vi får inte tappa bort den frågan. Nu talar vi om människor varav de allra flesta är migranter, men vi får inte heller glömma att en del av de här människorna sannolikt är i behov av internationellt skydd, och det måste finnas en möjlighet att söka asyl inom EU. Den delen kommer vi också att föra fram med kraft.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi informationen om den globala migrationsstrategin. Jag konstaterar också att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser asylprocedursdirektivet.

Vi tackar Barbro Holmberg med medarbetare. Trevlig helg!

4 § Konkurrenskraft (inre marknad)

Näringsminister Thomas Östros

Återrapport från ministerrådsmöte den 11 oktober 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 28 och 29 november 2005

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Thomas Östros och medarbetare välkomna. Vi gör som vanligt och börjar med en återrapport. Varsågod.

Anf. 157 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Tack, herr ordförande! Jag kan göra återrapporteringen kort från konkurrenskraftsrådet den 11 oktober. Reach var huvudpunkten. Vi kommer tillbaka till det här i dag. Det var en allmän inställning att vi bör hinna klart med förslaget så fort som möjligt. Vi ser gärna att det blir under detta år.

Kommissionen gav en lägesrapport om regelförbättring och informerade om sin aktionsplan för statsstöd och om sin industripolitik. Det var egentligen inga överraskningar jämfört med den diskussion vi hade innan mötet.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor? Då godkänner vi återrapporten.

Vi går in på kommande ministerrådsmöte. Där är första punkten nr 5 om rymdpolitik.

Anf. 159 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Vi har ett ramavtal mellan EU och ESA om att hålla gemensamma möten om rymdpolitiken. EU och ESA har varsitt ansvar för det oberoende av varandra men samarbetar alltmer. De gemensamma mötena går under benämningen Rymdrådet.

Denna gång kommer vi att diskutera GMES, Global Monitoring for Environment and Security. Det är ett projekt som jag tror flera gånger har varit uppe i EU-nämnden i diverse avrapporteringar.

Det handlar om att bygga upp en europeisk kapacitet av jordobservations satelliter. Det är ett viktigt högteknologiskt projekt som inte minst är viktigt ur miljöperspektiv.

Vi kommer att diskutera ett orienteringsdokument vid mötet. Sverige ställer sig bakom inriktningen på det orienteringsdokumentet.

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt gäller industripolitik.

Anf. 161 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Den här diskussionen är avsedd att gå av stapeln på kvällen innan på en middagsdiskussion. Det är kommissionens förslag om industripolitik det handlar om. Det gäller den horisontella, generella, industripolitiken men också arbetet med arbetet med att inom vissa sektorer undersöka

möjligheterna för industrin och vilka insatser som kan tänkas behöva göras.

Det är ganska likt den inställning vi har på svensk sida. Generella åtgärder är viktiga. Men när vi nu utarbetar branschprogram för strategiska branscher i Sverige bedriver vi också specifika särskilda insatser. För oss är det viktigt med en öppenhet, forsknings- och utvecklingsansats och utbildningsansats och absolut inte protektionistiska ansatser eller konserverande ansatser. Det är också den signal vi får från kommissionen att det är åt det hållet vi ska.

Anf. 162 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har två synpunkter. Den ena är att det inte får vara någon form av förtäckt statsstöd. Den andra gäller de diskussioner som finns i samband med det finansiella perspektivet om en teknologifond och en globaliseringsanpassningsfond, som jag tror att det heter på svenska. Det är väl ett utmärkt tillfälle för ministern att ta avstånd från de två fonderna i samband med detta.

Anf. 163 PER BILL (m):

Det hoppas jag att näringsministern gör, det vill säga tar avstånd från fonderna. Men det var inte riktigt det jag hade tänkt att fokusera på. Jag hoppas att även arbetet med fortsatt avreglering fortsätter, där Sverige ändå har varit med och varit drivande.

Anf. 164 ULF HOLM (mp):

Jag kan dela tidigare synpunkter om fonder. Det är klart att vi ska ta avstånd från dem.

Däremot står det i sammanställningen att även försvarsindustrin ingår som en specifik punkt. Jag tycker inte att EU ska hålla på med försvarspolitik. Jag undrar om det är någon bakväg in, eftersom jag vet att EU gärna vill hålla på med sådana saker. Det bör man i så fall ta avstånd från.

Anf. 165 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag vill fråga lite mer om vad det innehåller. Handlar det som skattepolitik och att främja industrin, eller handlar det om infrastruktur? Är det mjuka eller hårda frågor?

Anf. 166 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Någon bakväg för att bedriva någon annan försvarspolitik än den Sverige bedriver i dag är det inte till för eller avsikten med. Däremot är det klart att det i dag finns en hel del gemensamma frågeställningar när det gäller industripolitik. Det finns i den gemensamma reglering vi har men också i de gemensamma verktyg vi har för att satsa på till exempel forskning och utveckling.

Visst kan det finnas anledning att också ha ett EU-perspektiv med sig i detta. Ett exempel är det arbete som pågår inom fordonsindustrin. Vi har framgångsrikt samlat svensk fordonsindustri tillsammans med facket och regeringen för att göra gemensamma satsningar för att stärka konkurrenskraft på 10, 15 och 20 års sikt.

2005/06:12
25 november

EU gör nu samma sak i den meningen att man samlar representanter för näringslivet. Man diskuterar vad det kan finnas för europeiska intressen att driva på global nivå och för reformarbete inom EU för att ge fordonsindustrin goda konkurrenskraftsvillkor. Det gäller däremot inte att börja öppna för större satsningar i form av subventioner och statstöd. Det är vi inte intresserade av. Jag tror att det är ett väldigt bra sätt att arbeta.

Jag räknar inte med att någon fonddiskussion kommer upp på midagen. Det är alldeles för prematurt för att diskutera i de här sammanhangen. Regleringsfrågorna, som Per Bill nämner, kommer naturligen upp, föreställer jag mig, beroende på vilken bransch som vi nu diskuterar.

Anf. 167 PER BILL (m):

Jag vill ställa en fråga bara för att lära mig. Är *state aid*-tankarna också prematurt, eller är det sådant som nu kan komma upp i själva diskussionen?

Anf. 168 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag räknar inte med att man i det här läget kommer in på djupet om det reformarbete som pågår om *state aid*. Det är klart att Sverige vid de tillfällena också ska uppe de frågorna i EU-nämnden. Jag gissar ni har haft det uppe till diskussion tidigare.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt gäller bättre lagstiftning.

Anf. 170 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Det handlar om antagandet av slutsatser när det gäller arbetet med regelförbättring. Kommissionen föreslår ett treårigt rullande program. Man kommer också att gå igenom sektorer för att se om vi kan förenkla och förbättra regelverken. Bland annat ska man granska särskilt avfallsområdet, fordonsregler och regel för byggande ur ett regelförenklingsperspektiv. Vi har naturligtvis ingenting emot det. Vi tycker att det är bra att det arbetet får en fastare form.

Anf. 171 PER BILL (m):

Man kan göra *benchmarking* på flera sätt. Jag tror att det är bra, som näringsministern nämner, att titta på länder där man har varit duktig inom en viss bransch. Men man ska kanske också titta på länder som till exempel Holland. Där har man hunnit långt i sitt arbete med regelförenkling. Det kan vara ett annat sätt att använda *benchmarking* och *best practice*.

Anf. 172 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Det tycker jag verkligen. Vi har ett intimt samarbete med Holland från svensk sida. Det gäller att sätta upp konkreta mål för regelförbättringar och följa upp dem.

Vi har senast ett gemensamt arbete på skatteområde. Vi jämförde oss med Holland. Trots att vi ser dem som intressanta lärofäder och läromöd-
rar låg vi lägre på de administrativa kostnaderna på skattesidan än Hol-
land.

Vi ska jobba hårt med detta och se till vi ligger före dem även på
andra områden.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt gäller Reach.

Anf. 174 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Det här är en huvudpunkt under mötet, även om vi inte kommer att gå
till beslut vid detta möte som tanken var för någon månad sedan. Tysk-
land har begärt och fått stöd för att få skjuta på beslutet till december för
att den nya tyska regeringen ska hinna bli varm i kläderna. Vi trodde att
det skulle bli den 19 december, men det kanske blir redan den 13 decem-
ber. Det får vi återkomma till.

Ni vet ju att EU-parlamentet röstade igenom Reachförslaget den
17 november, och det blir en viktig utgångspunkt för vår diskussion.
Sammantaget ligger parlamentets beslut mycket nära ordförandeskapets
kompromissförslag. Senast jag var här i nämnden för att diskutera Reach
var utgångspunkten ordförandeskapets kompromissförslag, som ju Sve-
rige i det stora hela tyckte var acceptabelt, även om vi fortfarande arbetar
med ändringsförslag.

Jag kanske ska säga något om parlamentets förslag, om nämnden så
önskar, för det kommer att bilda en fond för diskussionen. Det finns delar
i parlamentets beslut som är både bättre och sämre än ordförandeskapets
förslag. Registreringen innebär att informationen om hur ett ämne an-
vänds kommer att bli bristfällig, om vi ser till parlamentets förslag. Det
är ett exempel på att parlamentet har försvagat förslaget. Det finns också
större möjligheter att undanta kemiska ämnen från kraven att testa om de
är hälsofarliga och ger skador på arvsmassan. Där tycker vi också att
parlamentets förslag är svagare än ordförandeskapets förslag.

Däremot ligger parlamentets förslag nära ordförandeskapets i vad gäl-
ler kraven på tester av lågvolymämnena. Detta har vi haft uppe i nämn-
den vid flera tillfällen. Särskilt positivt är att nya ämnen inte kommer att
omfattas av några reducerade datakrav. Det är centralt, när det gäller 1–
10 ton.

En registrering – ett ämne, det vill säga OSOR, är en princip som vi
har diskuterat här tidigare. Där är vi ännu inte riktigt redo att bedöma vad
parlamentets förslag innebär.

Ur ett svenskt perspektiv var det roligt att parlamentets beslut stäm-
mer väl med vad vi tycker i vissa specifika frågor som rör svensk basin-
dustri, som vi har haft uppe till diskussion i nämnden. Det tycker vi är
positivt. Vi vill ha ett ambitiöst Reach, men det ska inte drabba sådant
som det inte från början är avsett att drabba. Exempelvis undantas pap-
persmassa och avfall. Man inför definitioner av legeringar. Den typen av
frågor har vi arbetat med.

2005/06:12
25 november

En viktig del i parlamentets beslut är kravet på substitution. Det är starkare i parlamentets beslut än i ordförandeskapets förslag. Det är ett område som jag bedömer kommer att diskuteras mycket framöver.

Nu vill ordförandeskapet ha en generell debatt för att känna av hur läget är inför ett beslut i december. Tysklands uppfattning blir naturligtvis viktig. De andra ländernas uppfattningar är väl kända.

Sverige har fått igenom flera viktiga prioriteringar under arbetets gång. Vi fortsätter att driva frågor om information om ämnen i varor, substitution i tillståndsprövningen, vissa frågor om registrering och om undantag för nationella miljö- och arbetsskyddsregler. Där arbetar vi vidare.

Vi kommer i huvudsak att stödja ordförandeskapets förslag, men vi kommer att fortsätta arbeta för förbättringar i vissa delar.

Anf. 175 LARS LINDBLAD (m):

Det finns goda signaler nu om hur arbetet kan gå. Det är oerhört positivt. Exempelvis har jag noterat den nya förbundskanslern Angela Merkels positiva uttalande om kompromissen. Det skiljer sig mycket från hur jag uppfattade att Gerhard Schröder agerade i förhandlingarna. Det är spännande och skapar goda möjligheter.

Det är bra att regeringen väljer en linje där man tydligt visar att man vill nå en kompromiss, även om man driver svenska intressefrågor. Man ska inte driva förhandlingarna så att de som motsätter sig ett hårdare Reach röstar emot. Det är en styrka om vi kan hitta en gemensam lösning, även om det är bra att man för fram svenska intressefrågor.

I det här läget finns inte så mycket att säga. Vi vet ju inte hur förhandlingarna kommer att gå än. Men jag tycker att regeringen verkar vara inne på en bra linje. Jag har också noterat att man driver lågvolymfrågan på ett mer konstruktivt sätt nu än man gjorde från början. Det är bra att man trycker på kompromissen. Även om man kan önska sig en del förändringar är förslaget i grunden något man kan utgå från och leva med.

Anf. 176 KARIN THORBORG (v):

Jag vill börja med att djupt beklaga att det som röstades igenom i parlamentet blev väldigt urvattnat. Jag vill uppmana regeringen att fortsätta driva och bevaka de viktiga frågor som vi tidigare har talat om.

Hur pass goda är möjligheterna att få igenom ytterligare förändringar? Och om vi inte får igenom ytterligare förändringar, kan Sverige då ställa upp på kompromissförslaget?

Anf. 177 AGNE HANSSON (c):

Jag stöder naturligtvis en svensk ståndpunkt som innebär att man driver dessa frågor så att man kan nå en överenskommelse i linje med den kompromiss som finns och som Europaparlamentet har tagit beslut om. Om möjligt bör man förstärka den, för den är en kompromiss.

Är det regeringens linje att man utgår från och stöder denna kompromiss? Jag vill inte bråka i onödan, men vi hade ju en EU-debatt i riksdagen i går där bland andra jag fick kritik av Europaministern för att vi hade åstadkommit ett väldigt dåligt arbete i Europaparlamentet när vi kom fram till denna kompromiss. Enligt Europaministern var den inte

acceptabel. Jag vill därför fråga: Är det som näringsministern nu beskriver regeringens ståndpunkt, och tänker man driva den? I så fall stöder jag regeringen.

2005/06:12
25 november

Dessutom vill jag fråga om regeringen har följt upp det som vi förra gången var överens om i EU-nämnden och som skulle vara regeringens ståndpunkt i förhandlingarna i Bryssel. Jag har sett brev från vår miljöminister där hon uppmanar EU-parlamentariker att rösta emot Reachförslaget sådant det blev i kompromissen. Man kan undra: Har inte hon eller regeringen följt upp det som vi i EU-nämnden var överens om skulle vara den svenska positionen i förhandlingarna i Bryssel? Jag vill gärna ha ett klarläggande på den punkten eftersom debatten har varit väldigt yvig och motsägelsefull den senaste tiden.

Anf. 178 CARL B HAMILTON (fp):

Folkpartiet stöder denna kompromiss som ligger nära ordförandeskapets och Europaparlamentets beslut. Jag har samma fråga som Agne Hansson: Vem är det som tecknar firma för regeringen i den här frågan? Är det miljöministern eller någon annan? I går hade vi en intensiv debatt i kammaren där vice statsministern redovisade en annan syn, vilket föranledde både Agne Hansson och mig att begära replik. Det var inte bara något hörfel från vår sida.

Det är förvånande att regeringen har en så spretig framtoning i den här frågan. Jag tror att det är viktigt att vi slår fast att det är i EU-nämnden som regeringens ståndpunkter ska föras fram. Förhoppningsvis är regeringen enig i sina ståndpunkter.

Vi måste reda ut det här. Vad är regeringens position, och är den i så fall hela regeringens position?

Anf. 179 ULF HOLM (mp):

Jag vill instämma i Agne Hanssons och Carl B Hamiltons frågor. I går var det ministern med ansvar för samordning av EU-frågorna som deltog i debatten i kammaren. Jag blev förstås glad över att han verkade ta avstånd från detta dåliga förslag. Men nu, dagen efter, kommer plötsligt andra uppgifter. Det skulle vara bra att få veta vem som tecknar firma och vilken linje som egentligen gäller.

Det förslag som EU-parlamentet nu har röstat ja till innebär försvagningar på flera punkter. Det är som vi ser det inte acceptabelt, utan det är ett steg tillbaka. Därför röstade vår partigrupp i EU-parlamentet mot kompromissförslaget. Jag behöver väl inte ge argumenten, för du har nog hört dem förut. Fast du kan förstås få dem skriftligt, så att du kan läsa innantill vid ministerrådsmötet.

Men när man nu har godtagit att Tyskland ska kunna skjuta på beslutet en månad, kommer då Sveriges regering att utnyttja den tiden till att försöka påverka Tyskland med våra synpunkter och skaffa sig en allierad i den tyska regeringen? Eller kommer man bara att sitta och vänta in ett besked från Tyskland?

Anf. 180 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Låt mig klargöra något väldigt viktigt. Jag hoppas att jag inte har varit otydlig. Jag tycker nämligen att nämnden har varit lite otydlig. Vi tar väl här inte ställning till EU-parlamentets beslut?

När jag talar om kompromissen menar jag det brittiska ordförandeskapets arbete med att hitta en rådsslutsats. Jag kommer till nämnden för att redogöra för de ståndpunkter som vi har i rådet. Parlamentets process kommer senare, och den är viktig när vi ska sy ihop de olika ståndpunkterna. I förhållande till det brittiska ordförandeskapets förslag till kompromiss var mitt budskap till nämnden förra gången jag var här, liksom denna gång, att det i det stora hela är acceptabelt.

Det finns delar som vi inte tycker är bra. Vi ska kämpa för att de blir bättre. Det finns oroande tecken på att det som parlamentet beslutade om har blivit något sämre än det brittiska ordförandeskapets förslag. Det kommer vi att arbeta med, och vi har naturligtvis kontakt med de medlemsländer som vi tycker är viktiga att påverka. Vi har alltså en uppgift att argumentera till exempel för information om ämnen, som vi tycker är viktigt, och när det gäller de krav som har framförts på att vissa ämnen ska kunna undantas från testning avseende effekt på arvsmassan.

Man kan ha många olika åsikter om det som parlamentet har beslutat, om man där i vissa fall har kommit till ett bättre eller sämre resultat och så vidare. Men det jag nu begär är ett mandat att få diskutera i förhållande till det brittiska ordförandeskapets förslag. Där är budskapet detsamma som det har varit vid varje tillfälle då jag har varit här.

Lars Lindblad har en poäng i att det är en styrka med en gemensam lösning. I själva verket måste vi ha en gemensam lösning om vi ska kunna bedriva en framgångsrik kemikaliepolitik. Därför är vi väldigt angelägna om att man inte drar ut på den här processen. Jag vet också att svensk industri vill ha detta på plats, så att man ser förutsättningarna för sitt arbete.

Det ställdes en fråga om ett brev från miljöministern. Jag kan ju inte svara på det som gäller själva brevet. Den frågan får ni ställa till miljöministern. Men det är klart att detta är ett exempel på hur Sverige agerar för att få uppmärksamhet i frågor som vi tycker är angelägna. Svenska regeringen har i alla sina delar samma ståndpunkt om vilken kemikaliepolitik vi vill se i Europa.

Anf. 181 AGNE HANSSON (c):

Visst fäster man uppmärksamhet på en fråga om man driver den på det sättet, det vill säga med olika linjer, men det är väl inte ett särskilt effektivt sätt att nå resultat att man först i ministerrådet talar för en kompromiss som man sedan i ett brev uppmanar parlamentsledamöterna att avslå.

Om vi ska vara formella är det helt riktigt som ministern säger: Förra gången ministern var här var det det brittiska ordförandeskapets kompromissförslag som vi tog ställning till, och det är det den här gången också. Det är helt riktigt. Men i sin föredragning nyss sade ministern själv att Europaparlamentets beslut och ordförandeskapets förslag var nästan identiskt lika. Jag utgick från att vi var överens om att det var på det sättet. Det var det som föranledde min fråga, som jag för övrigt inte fick något svar på.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar på den. Om man kritiserar Europaparlamentets kompromiss är det ju detsamma som att man också kritiserar det brittiska ordförandeskapets kompromissförslag. Det var detta som

Anf. 182 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill instämma i ministerns bedömning att det handlar om två helt olika förslag. Det är klart att nämnden i första hand ska ta ställning till sådant som gäller ministerrådet. Men just därför vill jag också instämma med mina kolleger i att det är en märklig ordning att miljöministern skriver ett sådant brev till våra Europaparlamentariker. Jag förstår den sammanblandning som sker, eftersom de båda kompromisserna ligger så nära varandra.

Det är lite olyckligt att man skrämmar upp våra medborgare och utmålar parlamentskompromissen som dålig samtidigt som man driver en linje som innebär att man i praktiken stöder en nästan likadan kompromiss i ministerrådet. Det kan man ifrågasätta. Det blir också väldigt ottydligt vem det är som driver förhandlingarna för Sveriges del när miljöministern griper in på detta sätt.

Med anledning av Karin Thorborgs inlägg vill jag också säga att jag tycker att det var konstruktivt av Vänsterpartiet att agera som man gjorde, och jag skulle gärna vilja höra samma sak här i nämnden. Det vill säga att trots att man kom till olika slutsatser stödde alla partier i Europaparlamentet utom Miljöpartiet kompromissen. Man hade vetskapen om att kompromissen trots allt är betydligt bättre än det som finns i dag, det vill säga att det inte finns någon kemikaliepolitik över huvud taget på Europainivå. Det var mycket positivt.

Därför vill jag också passa på att varna för Miljöpartiets linje, som i grunden är mycket farlig. Den politiken innebär ju i praktiken att man lierar sig med den tyska kemikalieindustrin. Miljöpartiet röstade i Bryssel på samma sätt som de som var emot Reach och inte tycker att vi ska ha någon kemikaliestrategi alls. Det är mycket farligt.

Därför vill jag markera att jag stöder regeringens ståndpunkt i förhandlingarna så här långt.

Anf. 183 CARL B HAMILTON (fp):

Jag vill instämma i vad Agne Hansson sade. I sak har vice statsministern, som ska samordna Europapolitiken, i den här frågan kritiserat en position som näringsministern tycker är bra. Det är förvirrande.

Anf. 184 ULF HOLM (mp):

Näringsministern verkade antyda att vi i EU-nämnden inte ska diskutera EU-parlamentets förslag och råd. Det tycker jag är märkligt. Detta beslut är ju ett medbeslutandeförfarande. Där krävs det faktiskt att EU-parlamentet och ministerrådet är överens. Då är det väl inte ointressant att se på EU-parlamentets diskussion?

Näringsministern svarade inte på min fråga om kontakterna med Tyskland. Det kan man tolka som att det inte finns några kontakter. I så fall vill jag uppmana regeringen att ta kontakt med den nya tyska regeringen.

Även om han menar att EU-parlamentets behandling inte var intressant nämnde näringsministern att man i regeringen håller på att analysera

EU-parlamentets beslut. Kan man få sig regeringens analys tillskickad för kännedom?

Sedan är frågan i vilket läge man ska säga ja eller nej till en överenskommelse. Säger man ja innebär det att man inte kan förändra kemikaliepolitiken under många år framöver. Då måste man fråga sig om överenskommelsen innebär ett framsteg eller ett bakslag. Vissa delar av – märk väl – EU-parlamentets förslag gör att det kan bli svårt att förändra de delar som vi tycker är dåliga. Det kan vara en anledning till att säga nej.

Anf. 185 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag vill påminna mina kamrater här i EU-nämnden om att det bara ska vara en generell debatt den här gången. Ministerrådet har ännu inte kommit till en punkt där man satt ned foten. Då får man börja anpassa sig till det som EU-parlamentet har sagt.

Men jag har också en fråga. När vi fick information i miljö- och jordbruksutskottet sades det att det skulle vara ett extra miljöministermöte i december som skulle behandla frågan. Kommer detta att beslutas både i miljørådet och i konkurrenskraftsrådet, eller vad har det andra mötet för dignitet?

Anf. 186 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Först och främst är det viktigt att slå fast att det vi gör som representeranter för svenska regeringen nu på måndag och tisdag inte är att värdera parlamentets förslag och beslut. Då handlar det om en diskussion utifrån hur ordförandeskapet driver sina förslag. Då är det viktigt – och det stod klart för mig när jag lyssnade på Agne Hansson – att vi denna gång, liksom förra gången vi diskuterade Reach, säger att vi i huvudsak stöder det brittiska ordförandeskapets kompromissinriktning. Det säger vi för att vara tydliga mot nämnden, men det betyder inte att vi är nöjda med alla kompromissförslagets delar, och det betyder inte att vi slutar framföra starka ståndpunkter i alla de delar där vi vill se en förändring. Något annat agerande från regeringens sida vore märkligt.

Därför är det viktigt att vi kommer med budskapet att vi tycker att det brittiska ordförandeskapet har varit på väg åt rätt håll men att vi är besvikna med vissa delar och fortsätter arbeta med det. Det gör vi på olika sätt för att fästa uppmärksamhet på de frågor vi tycker är viktiga. Jag tror att nämnden uppskattar att vi gör det i stället för att säga att vi lägger oss platt i ett tidigt skede för att det verkar vara en hygglig kompromiss. Vi kommer att kämpa in i det sista för att säkerställa svenska ståndpunkter.

Det innebär att vi har all rätt och möjlighet att kritisera de delar i parlamentets förslag som vi tycker är sämre. Vi kommer att arbeta mot det brittiska ordförandeskapet för att få en förbättring till stånd. Något annat vore också märkligt. Vi kan inte avbryta arbetet med att få ett bra Reach bara för att parlamentet har fattat ett beslut.

Annars är jag förstås, Ulf Holm, medveten om att parlamentet har ett stort inflytande i den här frågan. Parlamentets omröstning är viktig, och därför har jag ägnat en del tid åt att beskriva hur vi ser på resultatet av den. Men det hela är inte på något sätt färdigt än.

Vi ser det som väldigt angeläget att det blir ett kemikaliedirektiv. Därför är vi beredda att kompromissa. Men vi kommer att jobba hårt för att beslutet ska bli så bra som möjligt.

2005/06:12
25 november

Det är i huvudsak frågeställningarna. Vi kommer att ha kontakt både med kommissionen och med andra medlemsländer. Jag kan försäkra Ulf Holm om att vi är aktiva i detta. Vi tycker att det är ett framgångsrikt sätt att arbeta, och vi kommer att fortsätta på det sättet.

Anf. 187 AGNE HANSSON (c):

Om detta är regeringens samlade position i den här frågan är jag beredd att stödja den och att man arbetar på att förbättra kompromissen. Men då kan man inte samtidigt säga nej och uppmana till att rösta emot den. Men jag stöder att man antar den och om möjligt försöker att förbättra den i processen.

Anf. 188 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag fick ingen kommentar till detta att miljöministrarna skulle träffas.

Anf. 189 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Christina Axelsson! Det är riktigt att de ska ha ett möte. Det formella beslutet ligger i konkurrenskraftsrådet medan miljöministrarna har en viktig roll i att föra in sin input i detta. Beslutet ligger alltså i konkurrenskraftsrådet. Enligt planen skulle det fattas den 19 december, men alldeles innan jag gick hit fick jag reda på att det kan komma att bli den 13 december. Vår uppfattning är att det bör bli ett beslut då. Det är inte klart att det verkligen blir ett beslut, men ordförandeskapet satsar på det.

Jag vill komma tillbaka till det som Agne Hansson sade. Jag förstår faktiskt inte vad han menar. Man kan inte säga ja till en kompromiss innan arbetet med kompromissen är färdigt. Självklart kan man uppmana medlemsländer att rösta emot sådant man tycker är felaktigt. Det ska jag göra i ministerrådet. Det kan man göra även om man har grundinställningen att det är bra att vi får fram ett förslag och att det hela är på väg åt rätt håll. Det är viktigt att vi inte binder oss att sluta argumentera utan i stället uppmanar alla som vill att ge sig in i debatten för att vi ska få ett så bra Reach som möjligt. Där har regeringen en klar och stark ståndpunkt.

Anf. 190 AGNE HANSSON (c):

Vi ska inte föra en inrikespolitisk debatt i den här frågan hur länge som helst.

Det är klart att man kan säga nej till delar av ett förslag, men man kan inte säga fullständigt nej till ett förslag och sedan börja förbättra det. Det borde väl även näringsministern begripa?

Anf. 191 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag vill påminna att både i min föredragning och i det som andra ministrar har redogjort för har det varit sakfrågor som har lyfts fram. Dem kommer vi att fortsätta lyfta fram, och jag har förstått att en del av nämndens ledamöter vill att vi ska vara särskilt aktiva med det. Innan kom-

promissen är klar har vi naturligtvis inte sagt ja till allt som den innebär. Det gör vi när kompromissen är färdig.

Och när jag talar om kompromissen menar jag naturligtvis inte EU-parlamentets kompromiss utan det kompromissförslag som det brittiska ordförandeskapet arbetar med.

Anf. 192 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt är upprättande av ramprogram för konkurrenskraft och innovation.

Anf. 193 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Det är en offentlig debatt om det ramprogram för konkurrenskraft och innovation som har som syfte att slå samman ett antal program och få ett bättre fungerande program. Särskilt finns det goda möjligheter att stärka stödet till små och medelstora företag som är verksamma inom till exempel miljöteknik. Det finns ett dokument som ligger till grund för det och som ger en god bild av arbetet, men detta handlar inte om något annat än en allmän debatt.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Sedan kommer vi till en punkt om tjänster på den inre marknaden.

Anf. 195 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Också detta är en viktig fråga under rådsmötet. Det handlar om tjänstedirektivet. Det blir en diskussion mot bakgrund av den lägesrapport som ordförandeskapet har ställt samman. Man tar upp tre frågeställningar till diskussion: tillämpningsområdet, ursprungslandsprincipen och arbetsrätten. Alla tre frågeställningarna är viktiga för Sverige.

Nämnden känner till den svenska regeringens grundläggande position. Vi vill ha ett tjänstedirektiv. Vi tror att det skulle stimulera handeln med tjänster i Europa. Det behövs tydliga och klara regler och förenklingar, men vi accepterar inte ett tjänstedirektiv som hotar kollektivavtalens ställning eller försvagar vården, skolan och omsorgen eller andra lösningar som vi har valt, till exempel monopol för apotek och annat som vi tycker är viktigt för välfärd och utveckling.

Sverige har bedrivit en aktiv förhandlingslinje. I stället för att begära undantag rakt av har vi arbetat aktivt för att få förändringar till stånd. Det har gett resultat, enligt min bedömning.

I den första frågeställningen om förslagets tillämpningsområde har ordförandeskapet valt att i det här läget lyfta bort spelfrågor och skattefrågor från direktivet. Sannolikt kommer också hälso- och sjukvårdsområdet att falla bort, men det har ordförandeskapet ännu inte uttryckt fullt ut. Vi har i det förslag som diskuteras fått skrivningar där de nationella monopolen – systembolag, apotek och så vidare som vi tycker är angeläget – inte påverkas av direktivet.

Den andra stora frågan är arbetsrätten. Där har vi lagt ned ett mycket stort engagemang. Det är kanske också det mest problematiska området. Vi har i rådsarbetsgrupperna lagt fram förslag för att säkerställa och klarlägga frågorna om tjänstedirektiv och arbetsrätt. Det har handlat om rätten att ingå och teckna kollektivavtal och om rätten att strejka och vidta stridsåtgärder. Det har också handlat om att säkerställa att villkor i anställningsavtal undantas från ursprungslandsprincipen, om att säkerställa möjligheterna till kontroll av utstationering av arbetstagare, om att säkerställa att det är värdlandets regler som ska gälla för arbetsmiljö, säkerhet och hälsa på arbetsplatsen och om att säkerställa att vi själva kan definiera arbetstagarbegreppet. Det är centrala frågeställningar om man ska kunna nå målet att säkra och trygga svenska kollektivavtal och svensk arbetsrätt.

Vårt förslag har tagits väl emot av ordförandeskapet, av flera medlemsstater och av kommissionen. Det är alltså i högsta grad användbart i diskussionerna.

Ordförandeskapet har också inför debatten ställt frågan hur vi ställer oss till att direktivet inte ska påverka skyddet för arbetstagare. Där kommer vi att kraftfullt argumentera för att så inte bör ske. Jag hoppas och tror att vi kan få starkt stöd för detta.

Den tredje frågan gäller ursprungslandsprincipen. Det är en mycket omdebatterad princip. Den är viktig eftersom den är ett verktyg för att underlätta handeln över gränserna. Den har sina svagheter, och det ser man i raden av undantag som nästan alla medlemsländer har begärt. Det är en svaghet om den skulle påverka arbetsrätt och kollektivavtal.

Vi menar att om man kan säkerställa dessa grundläggande frågeställningar så är ursprungslandsprincipen en mycket användbar princip för att göra det enklare att handla över gränserna. Vi arbetar alltså för att säkerställa den skyddsnivå som vi har när det gäller arbetsmiljö, säkerhet, folkhälsa och andra viktiga aspekter.

Som ni känner till röstade utskottet i Europaparlamentet om det här förslaget i måndags. Det innebär att man har tagit ett ytterligare steg. Det verkar som att parlamentet kommer att gå till beslut i januari. Då kommer antagligen kommissionen under nästa halvår att ta initiativ för att förändra det ursprungliga direktivförslaget. Detta är ungefär så mycket man kan säga i nuläget.

Anf. 196 PER BILL (m):

Jag tror att näringsministern har alldeles rätt i att detta är ett viktigt direktiv. Han har också alldeles rätt när han säger att det behövs.

Jag har två synpunkter, och de är föga nya för näringsministern.

Den ena är att vi tycker att det är tråkigt att man vill exkludera hälso- och sjukvårdssektorn. Vi ser många svenska företag som i dag har stor framgång på Europamarknaden. Och det vore väldigt tråkigt om ett nytt tjänstedirektiv skulle innebära att till exempel Capio fick sämre möjligheter att bedriva sin verksamhet med den fina tillväxt som man har i dag.

Den andra gäller det kära monopolet Apoteksbolaget. Jag tror att den linjen långsiktigt är skadlig för patienter, för Apoteksbolaget och för de anställda. Förr eller senare kommer vi nämligen att ha en europeisk apoteksmarknad. Då tror jag att det är väldigt svårt att ha detta, och jag tror att vi har ett väldigt försvagat statligt monopol. Jag tror att det är mycket

bättre att ge Apoteksbolaget ordentliga förutsättningar att bli en av flera stora europeiska aktörer.

Anf. 197 CARL B HAMILTON (fp):

Jag kan till att börja med instämma i det som Per Bill sade om hälso-sektorn.

Men jag ska fråga lite grann om arbetsrätten. Det är förvisso en stor rättslig fråga. Jag blir inte riktigt klok när det gäller vad som menas här, om det är den svenska modellen att förhandla och träffa kollektivavtal. En kärnfråga här är lex Britannia. Hur ser regeringen på detta? Min bedömning är att den kommer att underkännas av EG-domstolen i sinom tid. Men hur ser ministern på lex Britannia i samband med den här diskussionen? Är den så att säga helig för regeringen i den här arbetsrättsliga delen?

En annan sak som står här är ännu mer oklar. Det står här att regeringen inte vill att det ska påverka det rådande rättsläget på arbetsrättens område.

Då finns utstationeringsdirektivet som är implementerat i utstationeringslagen. Men det är en ganska allmän uppfattning bland jurister inom det arbetsrättsliga området att denna implementering har skett på ett ofullständigt sätt i och med att man inte i utstationeringslagen av år 1999 har definierat detta nationella kärnområde på det sätt som är tänkt därför att man i andra länder har haft ett annat sätt att sluta avtal på arbetsmarknaden.

Det blir lite svårt att bedöma vad som är så att säga ett för långtgående krav i tjänstehandelsdirektivet eftersom utstationeringsdirektivet inte är implementerat på ett fullkomligt sätt.

Detta låter kanske väldigt mystiskt nu. Men eftersom man i andra länder har förutsatt att det antingen finns minimilöner eller allmängiltig-förklarade kollektivavtal, och man inte har det i Sverige, så är det en lucka i utstationeringslagen. Man talar i regeringens text om kärnområdena, och det blir då lite konstigt om detta kärnområde inte är väl definierat i den svenska lagstiftningen. Det var naturligtvis medvetet att man inte gjorde det.

Därför är min fråga om detta kärnområde: Ska man uppfatta det som att regeringen är angelägen om att man ska kunna tvinga upp den här miniminivån eller utvidga dessa kärnområden för alla, eller ska man bara kunna avvika uppåt i kollektivavtal eller andra avtal om man så önskar? Det är en viktig skillnad.

Anf. 198 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag förstod inte riktigt.

Anf. 199 CARL B HAMILTON (fp):

Det är möjligt att jag ska skriva detta.

Det handlar om att utstationeringslagen är ofullkomligt implementerad, men jag lämnar det. Men i den text som finns här står det att förslaget får inte hindra medlemsstaterna att ha längre gående regler nationellt på de kärnområden som omfattas av utstationeringsdirektivet.

Men eftersom detta kärnområde är så otydligt definierat i utstationeringslagen blir det något dimmigt vad som avses.

Då är min fråga: I direktivet står det till exempel att den lagstadgade minimilönen ska skyddas, vilket vi inte har i Sverige. Är innebörden i regeringens hållning att man ska kunna driva upp denna minimilön genom kollektivavtal i Sverige som gäller alla, eller ska man nationellt bara kunna avvika uppåt och så att säga ha en frihet att gå utöver den här miniminivån? Förstod ministern min fråga? Annars är det bäst att vi skriver ned detta till nästa gång.

Anf. 200 KARIN THORBORG (v):

Jag tänkte ta upp frågan om ursprungslandsprincipen. Det står i promemorian att regeringen anser att den principen är den bästa utgångspunkten för att skapa förutsättningar för gränsöverskridande tjänster.

Om jag har förstått saken rätt har regeringen åtminstone tidigare varit mycket kritisk mot denna ursprungslandsprincip. Jag undrar: Har Sverige nu börjat vackla i sin ståndpunkt?

Det finns väldigt många undantag som man kräver, inte bara Sverige utan även andra länder. Och jag tycker att det är rättmätiga undantag. Är det då inte lika bra att man helt enkelt säger nej till denna ursprungslandsprincip och skriver någonting nytt?

Detta direktiv skulle skapa rättslig säkerhet. Men det märktes ju tydligt att det finns väldigt många dimmiga begrepp. Det är otydligt, och det finns osäkra regler när det gäller utstationeringslagen och så vidare.

Det viktigaste är nu att vad man än förhandlar sig till måste det vara glasklara regler, och det ska inte kunna bli några tvister och tolkningar om vad som kommer att stå i lagen. Där måste regeringen vara väldigt tydlig, så att vi får dessa klara regler så att de i framtiden inte blir föremål för en massa tvister om vad som egentligen gäller.

Anf. 201 LARS LINDBLAD (m):

Jag har två frågor som komplettering till Per Bills inlägg.

När det gäller konsekvenserna för den svenska arbetsrätten är det förstås bra om vi kan få ett förtydligande huruvida detta påverkar.

När vi hade diskussioner med den brittiske arbetsmarknadsministern, som förstås leder förhandlingarna om detta, blev han oerhört förvånad över de frågor som han fick om detta. Han förstod inte ens frågan om konsekvenserna för kollektivavtalen. Hans slutsats var att detta direktiv inte ska få denna typ av konsekvenser för hur vi konstruerar våra arbetsrättsliga system nationellt. Det var hans slutsats.

Det vore bra om vi kunde få svar på detta. Men han som socialdemokrat med lång facklig bakgrund måste förstås ha läst detta så att säga med samma glasögon som den svenska regeringen.

Det var en sak som jag blev väldigt bekymrad över. Jag vet att ministern inte vill tala om parlamentets förslag utan om ministerrådets förhandlingar. Och det är alldeles riktigt. Men man kan i alla fall få någon form av indikation på vart det är på väg när man ser parlamentets förslag.

Även om det finns en del gott som innebär att detta leder framåt i förhandlingarna och att det kanske finns hopp om att det kan bli ett direktiv till slut, så blir jag lite orolig.

Den svenska regeringen har sin syn på vilka sektorer som ska plockas bort ur detta direktiv och har sina skäl för det. Problemet är att när man sedan adderar ihop alla de olika ländernas egna agendor blir man lite

bekymrad över hur detta ska bli. Det kanske till och med hade varit bättre att inte ha något direktiv än att tjänstehandeln förhindras på olika sätt genom att man ”optar” ut en massa.

På listan från inremarknadsutskottet noterade jag bland annat audio-visuella tjänster. Man kan ju misstänka varifrån det förslaget kommer. Där stod även banktjänster, vattentjänster och en del andra förslag.

Därför skulle jag vilja efterlysa någon form av problemorientering i fråga om detta när det gäller regeringens syn, därför att om listan blir väldigt lång blir detta ett väldigt besvärligt direktiv att hantera.

Anf. 202 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag begärde ordet när Carl B Hamilton tog upp de arbetsrättsliga frågorna. Jag var rädd för att han skulle avvika från principen att det ska vara lika för alla. Jag vet inte riktigt vad han menade till slut. Men vi får väl se det skriftligt sedan.

Jag tycker att Sveriges linje i detta sammanhang är bra. Och det är väl viktigt att vi nu verkligen får till ett sådant här tjänstedirektiv, så att vi inte lämnar öppet till EG-domstolen att tolka vilka regler som ska gälla både här i Sverige och i de övriga länderna, utan att vi får politiska riktlinjer.

Jag tänkte höra hur ministern ser på detta. Blir det något? Det har ju tröskats ganska länge. Vad har vi för tidsplan?

Anf. 203 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Per Bill började med att uttrycka att det var tråkigt att vi undantar hälso- och sjukvårdsområdet och Apoteket. Där har vi en politisk skiljelinje i det svenska parlamentet. Vi vill ju inte föra in marknadskrafterna på bred front på sjukvårdsområdet. Vi tycker att det är ett område som i huvudsak ska vara offentligt ägt. Vi har också en lagstiftning på plats för att skydda de nationella intressena i fråga om universitetssjukhusen och att varje landsting ska ha minst ett offentligt ägt akutsjukhus.

Det är samma sak med Apoteket. Vi tycker att Apoteket fungerar väldigt väl i Sverige och tar ett stort socialt ansvar och ger bra service.

Det görs nu förändringar efter det senaste utlåtandet från domstolen. Men vi är väldigt angelägna om att behålla apoteksmonopolet. Vi menar att vi har rättslig grund för att göra det.

Därför är det viktigt när vi har ett tjänstedirektiv som inte har som syfte, i alla fall inte ursprungligen, att användas som ett bräckjärn för privatiseringar, att vi då ser till att det inte blir det heller.

Därför är det en väldigt viktig fråga för oss att agera i, antingen att man helt undantar hälso- och sjukvårdsområdet, eller att det är sådana lagformuleringar som gör att det är helt glasklart att det inte innebär ett bräckjärn för till exempel det svenska sjukvårdssystemet.

Detta är väldigt brett känt bland de flesta medlemsstaterna, nämligen att hur vi organiserar sjukvården måste vara en nationell fråga. Vi är emot stora utförsäljningar av sjukvården, och vi vill inte ha ett tjänstedirektiv som öppnar för detta.

Däremot får varje medlemsstat naturligtvis privatisera sin sjukvård om man vill göra det. Men det får icke vara så att ett tjänstedirektiv tvingar fram detta.

Det är samma sak med Apoteket. Vi accepterar inte försvagningar av Apoteket via ett tjänstedirektiv. Vi försvarar Apotekets ställning på många olika sätt. Vi vill inte försvaga det genom att det i ett tjänstedirektiv öppnas upp för detta.

Här har vi olika politiska ståndpunkter, men jag tycker att detta är väldigt centrala frågor.

Carl B Hamilton ställde en fråga om arbetsrätten och lex Britannia. Detta är väldigt viktigt. Grundbulten i svensk arbetsrätt, rätten att vidta stridsåtgärder för att se till att kollektivavtal är det instrument som fungerar på svensk arbetsmarknad för att säkerställa löntagarnas rättigheter, är nu utsatt för en attack i och med att den attackerats av aktiva företag men också därför att den är uppe till behandling i EG-domstolen.

Tjänstedirektivet får icke utformas på ett sådant sätt att det försvagar Sveriges position att behålla sitt kollektivavtalssystem. Det är oerhört viktigt att vi väldigt tydligt tar strid med kommissionen, vilket regeringen har gjort och som jag tror att nämnden känner till, för att göra det väldigt tydligt att detta är en mycket stor fråga i Sverige.

Efter den konflikten vågar jag påstå att de flesta i regeringsställning som arbetar med dessa frågor förstår att detta är en mycket avgörande fråga för Sverige.

Då har det också i arbetet med tjänstedirektivet öppnats en möjlighet att klargöra detta. Det får inte vara så att vi har ett tjänstedirektiv där man lägger till något frågetecken i fråga om våra möjligheter att behålla kollektivavtal.

Dessutom kan det ha betydelse vid framtida prövningar av den svenska modellen. Om vi får bra skrivningar i ett tjänstedirektiv, blir ju det dessutom bakgrundsdata för framtida domstolsprövningar i dessa frågor. Därför arbetar vi mycket aktivt med detta. Jag har noterat att vi inte alltid har fått stöd för det av alla svenska ledamöter i Europaparlamentet – jag gillar ju att ta upp Europaparlamentet – vilket jag tycker är synd. Det krävs nämligen ett verkligt starkt svenskt budskap om att detta är en central frågeställning för Sverige och för svensk arbetsrätt.

Karin Thorborg tar upp ursprungslandsprincipen. Vi har varit tidiga att notera vilka svagheter som finns i ursprungslandsprincipen. Men om vi kan hantera dessa svagheter genom att få bra lagtexter i fråga om detta är ursprungslandsprincipen i sig ett sätt att förenkla handeln över gränserna. Och då är vår preliminära ståndpunkt att vi accepterar ursprungslandsprincipen om vi klarar av att lösa de frågor som vi har pekat på. Och där återstår det fortfarande väldigt mycket arbete. Det har kommit en del positiva signaler på sistone. Men det återstår mycket innan vi kan säga att vi är framme och därmed ställer upp på hela paketet.

För vår del finns möjligheten ända in i det sista att säga att vi i så fall inte ställer upp på detta. Men vi har valt att i stället för att lägga fram en lång rad undantag ge oss in väldigt aktivt i att försöka säkra denna lagstiftning för det som vi tycker är centralt.

Lars Lindblad säger att han har träffat på någon som inte förstår frågan. Sverige har ett system som skiljer sig från väldigt många andra medlemsländers. Det är det som gör att det inte får vara något mumlande i skägget i denna fråga. Vi måste vara aktiva från alla håll för att beskriva vad det svenska systemet är för någonting, varför det är centralt för oss,

och varför det blir viktigt att i ett tjänstedirektiv få förtydliganden om att det också gäller det svenska systemet.

Har man lagstiftade minimilöner, då behöver man inte samma stridsåtgärder som man behöver om det är facket som i förhandlingar med arbetsgivaren sätter upp vilka regler och normer som ska gälla. Då måste man ha möjligheter till stridsåtgärder, annars eroderar det till slut och går sönder, och ingen använder sig av kollektivavtal. Därför är detta en mycket viktig och central fråga för oss. Och det är ett stort arbete att se till att alla ser att detta för Sveriges del, med våra kollektivavtal, är anorlunda än för många andra.

Inte heller jag, Lars Lindblad, vill att allt ska tas bort ur tjänstedirektivet. Därför måste man föra väldigt konstruktiva resonemang om hur man skyddar det som är angeläget och har så mycket öppenhet för handel som möjligt. Sverige har stora offensiva intressen där vi har exportmöjligheter. Dem vill vi ta till vara.

Vi har ett stort intresse av att få ökad import av tjänster till Sverige för att få ned priser och få ökad konkurrens.

Christina Axelsson frågade om det blir något och om det finns någon tidsplan. Det är för tidigt att säga att det blir ett tjänstedirektiv. Men det verkar som om kommissionen, parlamentet och rådet just nu går lite i takt. Men det återstår väldigt mycket arbete innan dess. Parlamentet har tagit sina beslut bara på utskottsnivå, och de kommer till behandling i rådet i januari. Därefter återstår att kommissionen antagligen lägger fram nya förslag därför att man inte helt ställer upp på den gamla kommissionens förslag.

Österrikes ordförandeskap antyder att det inte kommer att ta några stora steg under det första halvåret. Jag skulle tro att den bästa gissningen nu är att vi kommer framåt i slutet av nästa år eller 2007 med beslut i frågan eftersom det återstår så pass mycket grundarbete. Det är en stor lagstiftning och väldigt många komplicerande faktorer.

Anf. 204 HILLEVI LARSSON (s):

Jag är ledsen att begära ordet nu på sluttampen. Men jag kom på en sak som jag tycker är viktig. När du talade om sjukvård tänkte jag på omsorg – barnomsorg, äldreomsorg och utbildning. Då undrar jag om vi på något sätt för fram att det ändå är viktigt att det är svenska regleringar som ska gälla på detta område. Om det är helt privat vill vi väl ändå ha lite insyn så att man följer gällande regler. Och när det gäller samhällsstöd är det ännu viktigare att man har insyn och att svenska regler så att säga ska gälla.

En annan fråga som har debatterats ganska hett gäller om utländska företag ska betala skatt i det land där de bedriver verksamhet, alltså till exempel ett utländskt företag som kommer till Sverige. Jag tänkte bara kontrollera om detta har varit uppe till diskussion så att det inte glöms bort.

Anf. 205 CARL B HAMILTON (fp):

Statsrådet säger att han inte vill släppa in detta "på bred front" på sjukvårdsområdet. Men detta blir ju inte på någon bred front, vilket inte innebär att det är oviktigt. Vi vet att friskolorna har haft en oerhört stor betydelse för förnyelse, kreativitet och experimentlusta i skolsektorn, för

att använda motsvarande uttryck. Det är väl det som man ser framför sig i det här sammanhanget. Så denna breda front är ju bara skrämselfpropaganda.

Jag ska ta upp en annan sak som ministern tog upp och som jag tyckte var intressant. Många av oss har frågat vilka som är ute för att attackera dessa kollektivavtal. Nu har jag förstått att det är företag. Det var ju jättebra, så att man slipper gå omkring själv och tro att man är en del av dessa attackerande styrkor. Jag har nämligen aldrig förstått hur vi skulle kunna vara det på den borgerliga sidan. Men det är tydligen några företag.

Beträffande detta mumlande i skägget är det svårt att vara riktigt klar om det är så att man har en utstationeringslag som faktiskt inte riktigt rimmar med det bakomliggande utstationeringsdirektivet.

Och lex Britannia särbehandlar svenska företag jämfört med företag från andra länder. Det är två uppenbara juridiska problem. Då är det inte lätt att undvika skäggmummel, eller hur? Det är liksom ett objektiva kriterium på att det är otydligt i botten.

Den avgörande frågan i slutändan som ligger en bit bort är ju huruvida det viktigaste är kollektivavtalen som sådana eller att förhindra lönedumpning, dålig arbetsmiljö och arbetarskydd eller garantera det. Det är ju två olika saker. Men ministern förefaller liksom många andra att sätta ett likhetstecken mellan kollektivavtal och skydd mot dålig arbetsmiljö och att säkra ett acceptabelt arbetarskydd. Men det är inte samma sak, och det är det som är så att säga förhållandet i andra länder.

Anf. 206 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag ska ta upp ett exempel som kanske är litet tydligare. Hur ser regeringen på den situationen att exempelvis polska tjänstemän kan komma till Sverige och arbeta på en lönenivå i enlighet med svenska kollektivavtal? Sedan åker de hem och betalar skatt i sitt eget land. Det skapar en ganska stor nettointkomst, och därmed är svensk arbetsmarknad mycket attraktiv för polska arbetare. Hur ser regeringen på den situationen?

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Jag vill upplysa ledamöterna om att vi är sex minuter över tiden. Vi fortsätter självklart med den här rundan, men det är en liten uppmaning inför fortsättningen.

Anf. 208 LARS LINDBLAD (m):

Jag ska göra några korta reflexioner.

För det första sade ministern att kollektivavtalen i Sverige är under bred attack. Jag kan då instämma med Carl B Hamilton om att jag tror att det i detta rum inte ens råder ofred. Det är ganska lugnt. Det är rena rama FN här inne när det gäller den diskussionen. Den attacken finns inte i det här rummet. Jag vill bara poängtera det.

För det andra tyckte jag att ministern var ganska fräck mot sin socialdemokratiska kollega i Storbritannien när han sade att kollegan inte förstod frågan och så vidare. Jag tror att han förstod frågan alldeles utmärkt, nämligen att han har gjort sin tolkning och att han inte tycker att kollektivavtalsfrågan direkt berörs av detta. Men det kan vara bra att få det utklarat mer formellt. Möjligen skulle ministern begära hemligstämpling

2005/06:12
25 november

i den delen eftersom det inte var helt charmigt uttryckt om en kollega som dessutom är ordförande i rådet.

För det tredje blir jag trots allt lite bekymrad när den svenska positionen handlar om att vi ska skydda det som är angeläget och tillåta det som inte är angeläget.

Problemet är att alla dessa 25 länder har något eget som är angeläget, vilket innebär att det kan bli ett mycket urvattnat direktiv. Det hade varit betydligt bättre om det hade varit bredare än det som nu växer fram.

Anf. 209 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara göra ett tillägg. Näringsministern var inte med på detta Londonbesök, men jag var det. Min bild är inte helt densamma som Lars Lindblads. Mitt intryck var att han väldigt väl förstod vår frågeställning. Han hänvisade också till många samtal som han hade haft med Hans Karlsson.

Det var bara en upplysning till näringsministern. Han kan ha lite svårt att värdera det som han inte varit med om.

Anf. 210 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag måste få börja med det som Lars Lindblad sade. Själv valde jag att citera Lars Lindblad som till mig och nämnden – vi kan titta i protokollet efteråt – berättade att han hade träffat en minister som inte förstod frågan. Det var det som jag reagerade mot. Jag tror att jag sade: Lars Lindblad har träffat någon som inte förstår frågan.

Jag tror inte att sekretessen hjälper Lars Lindblad. Sanningen kommer nog att komma ifatt honom så småningom. Nog om detta.

Jag har den största respekt för mina brittiska partivänner och deras kunskaper om våra problem.

När det gäller frågeställningarna i övrigt tog Hillevi Larsson upp frågan om omsorg, utbildning och andra delar av detta och vilka regleringar som kommer att gälla. Det är frågor som vi bevakar väldigt mycket. Vi vill se till att upprätthålla kvalitet, skydd och allt sådant som är viktigt för oss.

Den svenska grundläggande inställningen är alltså så mycket frihandel som möjligt. Men när det gäller de områden i alla medlemsländer som vi har valt att föra till välfärdssektorn och som vi har valt att finansiera offentligt, så vill vi inte ha ett tjänstedirektiv som används som murbräcka för att förändra det som i grunden är en nationell politik.

Avsikten med det som Carl B Hamilton sade var nog att lugna mig i fråga om att han själv ställer upp på kollektivavtalen. Men när jag hörde vad han sade fick jag inte känslan av att Folkpartiet ställer upp på kollektivavtalen. Det som Carl B Hamilton först och främst säger är att vi har rättsvidriga regleringar i Sverige. Och innan domstolarna har kommit till sina beslut har Carl B Hamilton redan bestämt sig för att detta inte kommer att hålla i en prövning.

Jag skulle vilja se den borgerliga regering som har det som utgångspunkt i ett läge då verkligt grundläggande frågeställningar för Sverige utmanas.

Det andra som Carl B Hamilton sade var att det dessutom inte är så viktigt med kollektivavtal.

Det är väsentliga skillnader mellan de borgerliga partierna och socialdemokratien när det gäller synen på kollektivavtal.

Jag skulle nästan kunna använda Carl B Hamiltons inlägg i en valbroshyr för att klargöra dessa skillnader.

När det gäller övriga frågeställningar så har vi talat om Apoteket. Och jag tror att jag har svarat på alla frågor.

Vad var det som Holger Gustafsson frågade?

Anf. 211 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Det gällde den polske tjänstemannen.

Anf. 212 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag kan inte svara på frågor om regelverket för skatter och hur skattemyndigheten bedömer var man ska beskattas. Det finns många frågeställningar där om dubbelbeskattningsavtal och annat som jag inte kan svara på. Tjänstedirektivet reglerar inte var skatten ska betalas.

Frågan om han ska betala sin skatt i Polen eller i Sverige kan jag inte svara på utan att känna till omständigheterna bättre.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:

Jag låter Carl B Hamilton få göra ett kort inlägg. Vi får diskutera detta i kammaren i stället. Det här kan vi diskutera hur länge som helst.

Anf. 214 CARL B HAMILTON (fp):

Det är klart att vi kan diskutera dessa frågor i kammaren och på valmöten. Men risken är väl att åhörarna går hem eftersom det blir för komplicerat.

Jag sade inte att det var rättsvidrigt. Jag sade att utstationeringslagen är en ofullständig implementering. Och det är jag inte ensam om att göra. Det är folk som är betydligt mer juridiskt kunniga som har kommit till den slutsatsen. Det var helt medvetet gjort vid den tidpunkten – 1999.

Där är kanske värt att understryka det som Lars Lindblad var inne på. Om man ska bedöma var ett politiskt parti står får man läsa kongressbeslut, motioner och annat. Och i de borgerliga partiernas kongressbeslut, motioner och linjetal av partiledare och andra företrädare i just denna fråga har de borgerliga partierna inte några texter som utgår från att kollektivavtalen ska avskaffas eller att de är en oönskad avtalsform i Sverige som bör ersättas med någon annan. Så är inte fallet.

Det är därför som den här kampanjen är så egendomlig, och det var därför som jag sade att vi nu äntligen fick reda på att det var företag som attackerade, för det kan ju inte vara de borgerliga partierna.

Anf. 215 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jo, det är de borgerliga partierna. Varje gång som detta ställs på sin spets får vi precis det agerande som Carl B Hamilton nyss gav uttryck för: Det är inte så viktigt, det är redan kört, det finns en massa juridiska frågor som gör att Sverige måste byta modell.

Det är aldrig något spetsigt, klart argument eller engagemang för att verkligen slåss för kollektivavtalen, och det är en väldigt viktig skillnad mellan oss.

2005/06:12
25 november

Anf. 216 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Då går vi vidare till punkt 13, Övriga frågor. Finns det något att säga om dem?

Anf. 217 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Det är några informationspunkter som jag tänkte hoppa över, om inte nämnden vill att jag ska gå in på dem.

Däremot finns det en punkt om en politisk överenskommelse som handlar om tvångslicensiering av patent och som jag tänkte säga några ord om.

Tanken är medlemsstaterna vid rådsmötet ska anta en politisk överenskommelse om en ny förordning, tvångslicensförordningen. Ursprunget är ett WTO-beslut från 2003 som nu implementeras i den europeiska unionen. Det gör det möjligt att med stöd av tvångslicenser producera och sälja kopior av läkemedelsprodukter som är skyddade med patent i länder med stora folkhälsoproblem. Domstolen kan alltså mot patenthavarens vilja ge någon annan rätt att under vissa villkor utnyttja en patenterad uppfinning. Som ni vet handlar det om mediciner och läkemedel mot hiv, aids, malaria, tuberkulos och andra liknande epidemier. Nu är det dags för EU att implementera detta.

Anf. 218 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Då tackar vi näringsministern och hans medarbetare och önskar dem trevlig helg.

Anf. 219 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi Mona Sahlin med medarbetare välkomna. Vi börjar med en återrapport.

Anf. 220 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

Först en kort återrapport från det senaste mötet den 28 juni i år. Överst på dagordningen stod reviderade riktlinjer för de transeuropeiska elnäten. De var ju till för att integrera de nya medlemsländerna i den inre energimarknaden. Dessa antogs med stor majoritet och har nu överlämnats till Europaparlamentet som ska behandla dem i en andra läsning.

Sedan var det en politisk överenskommelse med förslag till direktiv om effektiv slutanvändning av energi och energitjänster. Den antogs också enhälligt av rådet. Även det här förslaget ska behandlas i Europaparlamentet i en andra läsning.

Sedan presenterade också kommissionen sin grönbok om energieffektivisering som också kommer upp på rådsmötet nu.

Det var helt kort de återrapporter som jag vill göra.

Anf. 221 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten och går in på kommande ministerrådsmöte som handlar om energi. Första punkten gäller bättre lagstiftning.

Anf. 222 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

Det är punkt 3. Vid rådets möte kommer kommissionen att presentera sitt meddelande om genomförande av den inre marknaden för el och naturgas samt rapportera om de första resultaten av sektorsundersökningen av hur tillståndet ser ut på dessa marknader. Detta ska vara underlag för en riktlinjedebatt om konsekvenserna av paketet om liberalisering av energisektorn.

Vi tycker att det här inre marknads paketet utgör en god grund för att vi på sikt – och jag vill betona på sikt – ska kunna uppnå väl fungerande inre energimarknader. Om målet kan uppnås tycker vi dock att det i nuläget är för tidigt att avgöra, och det beror också förstås på hur detta genomförs i de olika medlemsstaterna. Vi behöver först se effekterna av det som görs nu innan det går att säga om det nya direktivet eller andra regler behöver införas.

Sverige tycker att behovet av ytterligare reglering behöver analyseras och att alternativa möjligheter också måste undersökas parallellt, men vi är förstas inte främmande för att på några års sikt förbättra och vidareutveckla det nuvarande regelverket om utvärderingen nu visar att det behövs. Så det är förslaget från oss.

Anf. 223 TOBIAS KRANTZ (fp):

Tack för föredragningen, statsrådet. Detta med att genomföra den inre marknaden för el och naturgas är ju ett mycket viktigt område.

Vi har en synpunkt, och den handlar om att eldirektivet borde ta upp fler allvarliga miljöeffekter av elproduktion än koldioxid och radioaktiva utsläpp.

Min fråga till statsrådet är hur statsrådet ser på detta och vilka möjligheter det finns att nå framgång i förhandlingarna med en sådan strategi.

Anf. 224 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

Det är svårt att veta riktigt vad som avsågs med inlägget. Det vi diskuterar nu på rådet kommer ju att vara erfarenheter av hur regelverket ser ut. I första hand har det handlat om liberaliseringen, hur man ska uppnå en gemensam marknad. Självklart är hela klimatfrågan och de övriga utsläpp som framför allt energiproduktion för med sig oerhört viktiga när vi pratar om både elmarknaden och naturgasmarknaden samt hur energieffektiviseringarna och klimatmålen – som är nästa punkt – ska kunna uppnås. Så jag tar med mig den synpunkten.

Anf. 225 PER BILL (m):

Vi tycker nog att regeringen har en ganska bra ståndpunkt här. Det är viktigt att följa detta, och på sikt är det väl alldeles utmärkt om vi har en europeisk energimarknad med samma ramvillkor för hela marknaden.

Jag tror också att det är viktigt att vi på sikt försöker att ställa samma krav på Japan, USA, Kanada och så vidare. Det arbete som ska inledas i Montreal är väldigt viktigt för att vi ska ha likartade spelregler för hela västvärlden.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Anf. 227 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

Klimatfrågan och hur man ska uppnå både hållbar tillförsel och hållbar användning av energi är ju en fråga som står högt på den politiska agendan, inte bara i Sverige utan kanske i de allra flesta länder i världen i dag, vill jag påstå.

Diskussionen på rådsmötet kommer att handla om hur åtgärder mot klimatförändringar ska förenas med säkerställandet av en hållbar energiförsörjning och energianvändning. Det är precis den kopplingen som jag tror kommer att dominera debatten på många vis under åren framöver.

Vid det kommande partsmötet i Montreal kommer Sverige att driva att det internationella klimatarbetet måste både breddas och stärkas. EU:s utsläppshandel är ett mycket centralt redskap i det här fallet.

Vi vill också undersöka möjligheterna för en utvidgning och harmonisering av systemet, precis som nämndes här tidigare. Det är viktigt med en väl fungerande utsläppshandel om man ska kunna bibehålla konkurrenskraften för basindustrin och förena den med att säkerställa effektiva klimatinsatser.

De rådsslutsatser som ska diskuteras nu rör främst energieffektivisering mot bakgrund av den grönbok som presenterades tidigare i år. De åtgärder för energieffektivitet som hittills har beslutats inom EU beräknas innebära en minskad användning med 10 % fram till år 2020 – det årtalet återkommer ofta nu. Genom de ytterligare åtgärder som tas upp i grönboken räknar man med att detta skulle kunna fördubblas. Detta är ett mycket viktigt område.

Grönboken tar också upp olika hinder för energieffektiviteten, framför allt brist på kunskap men också behovet av att få större långsiktighet i investeringarna. Man pekar också ut, precis som vi har gjort i Sverige, att möjligheterna är störst i transport- och byggsektorn att på både kort och längre sikt få ytterligare energibesparingar.

Rådet ska då välkomna kommissionens ambitioner att se till behov av åtgärder i de sektorer där man har störst potential att uppnå detta med kostnadseffektiva åtgärder.

Den svenska regeringen vill gärna ställa sig bakom dessa slutsatser och ser fram emot det arbete som kommissionen nu har med att ta fram en konkret handlingsplan, som ju blir nästa steg, med konkreta åtgärder för energieffektivitet som ska presenteras till våren.

Anf. 228 LENNART FREMLING (fp):

Jag instämmer i det som ministern har sagt, att det är viktigt att vi effektiviserar energianvändningen. Men i förslaget till svensk ståndpunkt står det att man vill utveckla handeln med utsläppsrätter, och då skulle jag vilja veta hur man vill utveckla den. Är man beredd att ta upp frågan om hur tilldelningen ska ske, genom auktion eller gratis tilldelning? Det är en grundläggande fråga för hur systemet ska fungera. Är det det som man är beredd att utveckla eller är det något annat som man vill utveckla?

Anf. 229 PER BILL (m):

Det tycks inte heller finnas några stora kontroverser i detta. Jag tror att vi kan ställa oss bakom det hela.

Men det som jag skulle vilja peka på är vikten av att man inte låser fast sig vid att subventionera en viss teknik, utan att man sätter upp mål som är allmängiltiga. Sedan kan det finnas många olika tekniker för att nå dessa mål. Där tycker jag att ministern har gjort goda insatser. Elsäkerhetslagen blev till sist bra på så sätt att man inte krävde att allting ska grävas ned eller att det ska användas en viss teknik, utan man sätter upp ramvillkor och sedan är det upp till marknaden och duktiga, kreativa människor på denna marknad att lösa detta på bästa och mest effektiva sätt.

Anf. 230 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill bara tillägga en fråga när det gäller att vidareutveckla handelssystemet. Jag har många gånger i kammaren försökt att få miljöministern att haka på detta, men hon säger bara att man får ta upp det senare och så vidare. Det gäller de nationella tilldelningsplanerna där man nu är på väg att ta fram en svensk position.

Jag är rätt övertygad om att det vore mycket bättre om vi hade en gemensam tilldelning från Bryssel. I Sverige har man varit ganska tydlig

mot energibranscherna medan många andra länder i EU-systemet har varit väldigt otydliga mot dessa branscher. De har skjutit över det till andra sektorer än handelssektorerna att ta ansvar för klimatförändringarna.

Jag tror att det skulle finnas stora vinster med en gemensam tilldelning från miljösynpunkt, konkurrenssynpunkt och när det gäller att snabbare komma fram till målen med en gemensam tilldelning. Skulle det vara en intressant vinkel för Mona Sahlin att ta upp under dessa diskussioner?

Anf. 231 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

När det handlar om utsläppen och vidareutveckling av handelssystemet tror jag att det är några områden som kommer att vara viktiga inför framtiden. Det handlar om att få med fler länder om systemet riktigt långsiktigt ska kunna bidra till en ordentlig förändring av klimatpolitiken. Det gäller de riktigt stora utsläpparna, som har nämnts här tidigare, till exempel Förenta staterna. Jag kom tillbaka från Kina i veckan, och det är också helt avgörande hur deras klimatpolitik kommer att utvecklas.

Men det handlar också om fler områden som kan omfattas av systemet. Flyget har ju diskuterats nu. Självklart är transportsektorn det riktigt stora området för framtiden, hur och på vilket sätt den ska kunna inlemmas.

Sedan vill jag gärna återkomma till en mer långsiktig diskussion om systemet i EU. Det diskuteras nu inför nästa fördelning, som frågades om här, också hur den fördelningen ska gå till. Vår position kommer att avgöras av hur trovärdigt de andra länderna bygger upp sina system, precis som nämdes här. Jag vågar inte i dag säga om jag tycker att den långsiktiga positionen ska vara fördelning i EU eller snarare när det ska ske. Det bygger väldigt mycket på trovärdigheten hos alla länder. Till den frågeställningen hör ju också tilldelningen och hur den ska ske. Men vi lär få anledning att återkomma till den.

För Per Bill vill jag också understryka att den princip som han nämnde är viktig. Det är i första hand funktionskrav som staterna ska ställa och inte vilken teknik som man ska använda. Det är också en viktig principiell fråga för Sverige att ta upp, så att man inte låser fast sig i en nations eller i ett visst företags teknik. Vi ska ställa funktionskrav, och marknaden avgör hur de ska uppfyllas.

Anf. 232 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Det här är ju en oerhört viktig fråga som måste stå på den politiska agendan, och jag hoppas att ni får en bra riktlinjedebatt.

Jag saknar lite material. Det står till exempel att vid rådets möte kommer ordföranden att ta upp fyra frågor. Vilka frågor är det? Är de av lite mer allmän karaktär? Jag förstår av rådsslutsatserna att det blir rätt allmänt. Men jag skulle vilja ha reda på vilka dessa fyra frågor är, så man ser inriktningen på debatten.

Anf. 233 ORDFÖRANDEN:

Det finns bifogat i mejlet som vi fick till nämnden.

Anf. 234 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

2005/06:12
25 november

...beslut om klimatförändringar och konkurrenskraft, den roll som utvecklande av hållbara energikällor kan spela, medlemsstaternas åsikter om prioriteringar för energieffektivitet. Det är de frågställningar som ligger till grund för diskussionen.

Men, som sagt, det kommer att bli åtskilliga tillfällen att återkomma i detalj under våren och inte minst när det gäller de konkreta förslag som kommissionen ska presentera.

Anf. 235 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är EU:s internationella förbindelser på energiområdet.

Anf. 236 Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s):

Jag har inga ytterligare kommentarer.

Anf. 237 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen och tackar Mona Sahlin och hennes medarbetare och önskar dem trevlig helg.

6 § Miljö
Statsrådet Lena Sommestad
Återrapport från ministerrådsmöte den 17 oktober 2005
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 2 december 2005

Anf. 238 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi miljöministern med medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 239 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Jag ska först rapportera från det förra miljørådsmötet i Luxemburg den 17 oktober som leddes av Margaret Beckett, Storbritannien.

Först diskuterades Reach, och det konstaterades att det fanns en bred konsensus för Storbritanniens kompromissförslag. En majoritet av ministrarna gav stöd för att ämnen i varor som är avsedda att avges, till exempel toner från kopieringsmaskiner, ska behandlas på samma sätt som enskilda ämnen. Majoriteten av medlemsstaterna gav även stöd för att notifieringskraven ska grundas på halten av farliga ämnen och inte på exponeringsgraden.

Som ni säkert vet kommer nu Reach upp på ett extra sammanträde, och ni har nyss haft en diskussion med Thomas Östros om detta.

På rådet antogs också rådsslutsatser om ramarna för EU:s agerande vid klimatkonventionens och Kyotoprotokollets möte i Montreal. I rådsslutsatserna hänvisas till den långsiktiga utsläppsminskningen som fastslagits vid vårens toppmöte och miljørådsmöte. Vidare slås fast att EU ska verka för att förhandlingar med post-Kyoto-regim inleds i Montreal inom ramen för klimatkonventionen. Parallellt ska förhandlingar inledas om ytterligare åtaganden för parterna i Kyotoprotokollet.

Sedan följde en offentlig debatt om principerna och instrumenten för bättre lagstiftning.

Under övriga punkter informerade kommissionen om arbetet med hållbarhetsstrategin. Strategin är försenad i förhållande till den ursprungliga tidsplanen, men kommer förmodligen att presenteras före jul.

Kommissionär Dimas redogjorde även för meddelandet om flygets inverkan på klimatförändringen. Rådsslutsatser om detta meddelande ska antas vid detta miljøråd, något som jag återkommer till.

En annan övrig punkt på förra miljørådet som nu kommer att följas upp är detta med GMO, som är ett önskemål från Danmark och Luxemburg.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten.

Då går vi in på kommande ministerrådsmöte.

Anf. 241 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Det första gäller förslag till förordning om ett nytt miljöfinansieringsinstrument, Life-plus. Vid miljørådsmötet ska vi anta en partiell politisk överenskommelse om förslag till förordning om ett nytt miljöfinansieringsinstrument. Överenskommelsen är partiell i den bemärkelsen att den

inte omfattar budgetbelopp. Som ni vet har vi ju inget finansiellt perspektiv. Förordningen diskuterades också vid junirådsmötet, och jag har ju tidigare redogjort för bakgrunden.

Kommissionens förslag till ny förordning om miljöfinansiering baserar sig på en programmeringsansats som innebär en delegering av budgeten till nationella myndigheter.

Vi har svårt att se det europeiska mervärdet av en nationell delegering. Vi ser också en risk för oproportionerliga administrativa kostnader för den nationella delegeringen. Så vi är alltså motståndare till den. Vi anser att den budget som tilldelas för Life-plus ska ge bästa möjliga utdelning för miljöprojekt och i minsta möjliga mån belastas med administrativa kostnader.

Det har länge funnits en blockerande minoritet mot delegering till nationella myndigheter, och vi har alltså tillhört denna minoritet.

Inför miljørådet har ordförandeskapet intensifierat förhandlingarna om Life-plus. Som det ser ut i dag är Sverige en av få medlemsstater som har en reservation mot delegering till nationella myndigheter. Till miljørådsmötet kan jag därför behöva släppa den här reservationen. Det är just nu bara Tyskland och Sverige som har kvar sin reservation.

Texten i förordningen har under förhandlingarnas gång skärpts upp när det gäller krav på att föreslagna projekt ska ge ett europeiskt mervärde. På det sättet har vi försökt att driva att det ändå ska göras på ett sätt som vi tycker är bra.

Även om jag skulle vilja ha en annan utformning av förordningen står vi tämligen ensamma om den synpunkten. Det är också viktigt att förordningen kommer på plats för att undvika ytterligare fördröjning i ansökningsförfarandet om nya miljöprojekt.

Vi är också tämligen nöjda med hur fördelningen av budgeten sker inom ramen för den nationella delegeringen. Som kriterierna för nationell fördelning är utformade i dag ser det ut som att Sverige kommer att ha fortsatt goda möjligheter att söka finansiering ur Life-plus.

Anf. 242 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt handlar om luftfartens påverkan på klimatförändringen.

Anf. 243 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Det gäller alltså rådsslutssatser om flygets klimatpåverkan, antagande av rådsslutssatser mot bakgrund av ett meddelande som kommissionen har lämnat angående flygets klimatpåverkan.

Vi talade om det här inför förra miljørådsmötet den 17 oktober då kommissionen presenterade sitt meddelande. Under hösten har rådsarbetsgruppen för miljö studerat kommissionens meddelande, och vid rådsmötet nu i december ska miljöministrarna anta slutsatserna om den fortsatta inriktningen på arbetet.

Sverige och alla övriga medlemsstater välkomnar att kommissionen tar ett initiativ på det här området. Flygsektorn är en sektor som växer, och hittills har vi inte haft några övergripande styrmedel på internationell nivå för att reducera flygets klimatpåverkan.

Dessa rådslutssatser kommer att poängtera vikten av åtgärder inom flygsektorn och i det sammanhanget lyfta fram att flygsektorn bör ingå i EU:s befintliga system för handel med utsläppsrätter.

Jag kan här nämna att Regeringskansliet anordnade en hearing i frågan den 1 november 2005 med svenska intressenter från myndigheter, näringsliv och intresseorganisationer. Det fanns där både från flygbranschen och från den närvarande miljöorganisationen ett slags stöd för att inkludera flyget i handelssystemet, även om det finns olika syn på detaljerna i utformningen.

Jag tycker att det är viktigt att tillvarata denna enighet och se efter hur vi kan avancera i den här frågan. Samtidigt är jag ju väl medveten om att det finns en oro – inte minst från energiintensiv industri, som redan i dag omfattas av systemet – för att priset på utsläppsrätter ska stiga kraftigt när luftfarten inkluderas. Det kan också finnas andra invändningar och tveksamheter inför att inkludera flyget i ett befintligt system.

Sverige, liksom övriga medlemsstater, anser att rådet ska uppmana kommissionen att återkomma i slutet av 2006 med ett konkret lagförslag om att inkludera flyget i EU:s handelssystem. Emellertid anser vi också att det är viktigt med en grundlig analys av de miljömässiga, ekonomiska och sociala konsekvenserna av att inkludera flyget. Konsekvensanalysen ska inte minst omfatta analys av påverkan på utsläppsrättspris och av påverkan på särskilt de energiintensiva företag som redan i dag omfattas av handelssystemet och de flygbolag som förslagsvis kommer att omfattas av det.

Kommissionen har även tillsatt en arbetsgrupp om flyget inom ramen för det europeiska klimatprogrammet. Sverige har blivit inbjuden att delta i arbetsgruppen tillsammans med tolv andra medlemsstater plus 13 organisationer inklusive en miljöorganisation. Arbetsgruppen ska lämna sin rapport senast den 30 april 2006.

Sammanfattningsvis välkomnar vi initiativet att reducera klimatverkan från internationellt flyg. Rådet kommer att återkomma till frågan när kommissionen har lagt fram ett konkret lagförslag mot slutet av 2006.

Anf. 244 ANDERS G HÖGMARK (m):

Det är väl bara att ta fasta på vad ministern säger, att man alltid kan hitta något undantag inom branschen som helhet. Ministern sade också att det inte bara finns acceptans, utan det finns också en vilja att gå före och driva frågan om att flyget ska inkluderas i systemet med utsläppsrätter.

Sedan är det klart att det gäller att hitta ett begåvat sätt för tilldelning så att inte – för att uttrycka sig drastiskt – svenskt flyg ska behöva köpa utsläppsrätter från Finnair, ungefär som skogsindustrin gör i dag. Det gäller att hitta ett system som verkligen gynnar ett europeiskt, och på sikt globalt, gynnsamt beteende. Så på den punkten är vi helt eniga.

Därför är det så kolossalt beklagligt att riksdagen fattade ett sådant beslut som man gjorde i förrgår, om att införa en flygskatt som inte har det minsta med miljöstyrande effekter att göra och som inte gynnar ett gott beteende, utan det är bara en ren fiskal angelägenhet. Opinioner och annat bromsar upp ett kreativt synsätt i stället för det som både ministern och vi är överens om, nämligen att gynna ett bra miljöbeteende och

mindre utsläpp och att göra det dyrbart att bete sig på ett icke önskvärt sätt.

Riksdagens beslut om en flygskatt var djupt beklagligt och som det ska komma en närmare utformning av den under vårvintern.

Däremot ställer vi oss mycket positiva till detta. Branschen bara väntar på ett kraftfullt agerande på Europeutral basis så att inte våra operatörer ska komma i en sämre position visavi andra.

Anf. 245 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Låt mig först understryka att det givetvis är bra att också flyget och dess tunga miljöpåverkan äntligen börjar diskuteras på EU-nivå.

Låt mig också understryka att vi i Miljöpartiet har varit väldigt positiva till handeln med utsläppsrätter. Vi tror att ett handelssystem mycket väl kan leda till minskade koldioxidutsläpp i många fall.

Men med detta sagt finns det problem att i dagsläget inkludera – vilket ju också ministern nämnde något om – flyget i bubblan för utsläppsrätter. Jag tycker att Anders G Högmars inlägg på ett lysande sätt visade på varför flygindustrin är ganska mån om att komma in i det här systemet. När man väl är inne i det kommer trycket på andra och ganska troligt effektivare åtgärder mot flygets miljöpåverkan att vara mycket betydligt mindre. Det kommer att bli svårt att införa flygskatt, vilket ju också diskuteras i globala sammanhang i dag, när väl en handel med utsläppsrätter för flyget har införts. Då kommer flyget och flygindustrin att argumentera för – och troligtvis få starkt stöd för – att andra åtgärder för att komma till rätta med flygets miljöpåverkan inte kan bli aktuella eftersom man redan är inne i ett miljöstyrande system.

När man har den bakgrunden klar för sig blir det intressant att se om handel med utsläppsrätter för flygets del kommer att vara effektivt. Då finns det stora risker för att det inte kommer att vara det av den anledning som ministern var något inne på, att flygindustrin är mycket mer penningstark än många av de andra delarna i den handlande sektorn. Antingen hamnar man i ett läge där priset på rättigheterna pressas upp så mycket att det blir svårt för andra intressenter att ha råd att fortsätta med sin verksamhet eller också får man vidta åtgärder som gör att flyget inte behöver minska sitt koldioxidutsläpp därför att utsläppsrätterna fortsatt är så pass billiga. Då har man inte vunnit någonting.

Därför skulle jag önska att regeringen åtminstone inte tog ställning för att flyget ska inkluderas i handeln förrän analysen är färdig. Det vore rimligt att först göra analysen och därefter ta ställning till vad som är ett rimligt tillvägagångssätt och vad som är effektivt för att man ska komma till rätta med flygets miljöpåverkan.

När jag lyssnar på miljöministerns tal om analysen är den mycket inriktad på vilka effekter som en sådan här åtgärd kommer att få för de industrier som är inkluderade. Jag skulle önska att regeringen särskilt lyfte fram att analysen mer skulle handla om miljöeffekterna, hur man långsiktigt ska kunna minska koldioxidutsläppen och om detta är en effektiv åtgärd för det.

Anf. 246 LENNART FREMLING (fp):

Herr ordförande! Vi tycker att det är viktigt att man använder marknadskrafterna för att begränsa koldioxidutsläppen. Det betyder naturligt-

2005/06:12
25 november

vis att de som är beredda att betala minst för sina koldioxidutsläpp ska sluta med sina koldioxidutsläpp. Det kan man nå väldigt bra med ett system med handel med utsläppsrätter. Det kan innebära stora förändringar som man inte bör göra alltför abrupt. Därför tror jag att det är viktigt att man ser klimatfrågan på lång sikt. Vi måste se vad vi vill ha 2050 och 2100. Jag tror att det kan vara bra att inkludera transportsektorn som helhet i ett handelssystem på sikt.

Men då är den spännande frågan vilka effekter det skulle ha om man gör det snabbt. Det är möjligt att det vore bättre att införa en särskild utsläppshandel för transportsektorn så att man hade ett system med utsläppsrätter inom transportsektorn och ett system inom industrin. Man har i dag så olika betalningsstyrka.

Jag hade varit nöjdare om det på förslag till svensk ståndpunkt hade stått, i stället för att inkludera flyget i handelssystemet, att man bör prova metoder att använda utsläppsrätter för flygsektorn. Även andra delar av transportsektorn kanske kan komma i fråga då så att man får en rimlig neutralitet mellan olika transportslag. Jag tror att det går fortare att jämföra transportslagen än att jämföra transporternas koldioxidutsläpp med industrins koldioxidutsläpp.

Jag ska tjata om det jag brukar tjata om när det gäller utsläppsrättssystemet. En nyckelfråga är hur man tilldelar utsläppsrätterna. Jag förordar att man tilldelar dem med auktion, för då blir det rättvist för alla. Flygsektorn vill naturligtvis ha en gratis tilldelning och säga att man nu har gjort sitt på miljösektorn om man får gratis utsläppsrätter och använder dem. Då slipper man andra skattebelastningar som andra transportslag har. Då blir det en obalans mellan till exempel vägtransporterna, som har en koldioxidskatt, och flygtransporterna. Så jag tror på utsläppsrättssystemet men tycker att det är väldigt bra om Sverige kan agera för att det blir auktion för tilldelningen i stället för gratis tilldelning.

Anf. 247 LARS LINDBLAD (m):

Jag kände att jag behövde gå in i den här diskussionen trots allt. Jag utgår från att det blir inte en särskild bubbla men en särskild tilldelning för flygsektorn, det vill säga att man inte inkluderar den i energisektorn eller i industrisektorn. Däremot är det inte politiken som bestämmer marknadsplatsen. Marknadsplatsen kommer ju fram av sig själv och har så gjort. Så det blir samma bubbla och samma handel.

Om det är någonting vi behöver göra är det snarare att försöka koppla på omvärldens flyg när vi för in detta. Kan vi på något sätt hitta nyckeln så att vi kan få övriga kontinenters flyg in i systemet? Men återigen, det är inte vi som bestämmer marknadsplatsen. Det är marknaden själv som gör det.

Det skulle vara mycket konstigt om man ändrade tilldelningsmetod för just en sektor. Man bör väl ha samma tilldelningsmetod för alla sektorer. Annars blir det en väldigt konstig hantering. De nationalekonomiska studier som gjordes inför Flexmexkommittén visar att vilken tilldelningsmetod man väljer egentligen inte har någonting med miljöeffektiviteten i systemet att göra. Det handlar snarare i så fall om huruvida man kan få in administrativa avgifter till staten så att man möjligen kan få en påverkan på statsbudgeten. Det är i alla fall min uppfattning.

Jag tycker att man ska verka för ett så rent och tydligt system som möjligt. Det system som vi har valt hittills ska vi också fortsätta med när det gäller flyget. Om man vill göra några förändringar bör man förändra hela systemet med tilldelningsmetoder och annat.

Till skillnad från Gustav Fridolin tror jag att det här är ett väldigt effektivt sätt att sätta press mot mer koldioxideffektiva flygplan och annan teknik, framför allt i det skede där man köper in nya plan och hittar nya metoder. Därför tror jag väldigt starkt på att det här är ett betydligt bättre system än det som Anders G Högmark var inne på med att lägga en avgift på biljetter. Det kommer nog inte att få någon miljöeffekt i den meningen.

De negativa konsekvenser man kan se med handelssystemet i dag är snarare att det har blivit drivande på elpriset. Det har höjt elpriset ganska kraftigt. Det är en effekt som vi nog bör fundera lite kring och vad det innebär för elprisets situation. Det är mer de bitarna än det övriga.

Jag ger ett tydligt stöd för miljöministerns formuleringar och den svenska ståndpunkten som jag tycker är bra så här långt.

Anf. 248 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

När det gäller flygskatt avstår jag från att diskutera vad vi gör i Sverige men kan konstatera att på internationell nivå har den vägen inte varit framkomlig. Den har drivits ganska starkt inte minst av Frankrike. Frankrike överväger nu en egen flygskatt. I ljuset av detta är det utsläppshandeln som kan vara vägen framåt i det internationella samarbetet, som vi bedömer det.

När vi kommer till EU:s initiativ här kan vi också konstatera att det arbete som har pågått internationellt hittills inte har rönt framgång och att EU är den part i världen som är beredd att driva frågan om utsläppsrätter för flyget.

Jag har stor förståelse för de synpunkter som förs fram, tveksamheter, intresse för lösningar med hela transportsektorn, egen bubbla och så vidare. Den bedömning vi gör på basis av diskussioner med övriga intressenter och aktörer är att det här ändå är en bra väg framåt. Vi ger nu klartecken för att arbetet sätts i gång enligt den här inriktningen, men sista ordet är inte sagt. För oss är det väldigt viktigt att se på alla aspekter.

Vi har ännu inte intagit position i tilldelningsfrågan, men vi har i dag läget att 10 % av utsläppsrätterna är möjligt att auktionera under perioden 2008–2012.

När det gäller miljöeffekter finns det olika sätt att hantera det. Det kommer vi att uppmärksamma noga. Flyget har ju en ganska komplex miljöpåverkan. Det är inte bara växthusgaserna. Flyget är bekymmersamt på flera sätt. Här diskuteras lösningar som att man till exempel kunde multiplicera flygets utsläpp med någon faktor för att ta in den större påverkan som flyget har. Man kan fortfarande ha i åtanke andra riktade styrmedel. Det är sådant som kommer att tas upp i kommissionens arbetsgrupp.

När det gäller transportsektorn som helhet finns det i tankegångarna, och kommissionen har framfört tanken, att man kan föra in andra delar, till exempel sjöfarten. Så det ligger i utvecklingens riktning att detta skulle kunna vara möjligt.

När det gäller omvärldens flyg – för att återknyta där vi började – så tror jag att det viktiga som EU kan göra är att införa det här och börja jobba med det här styrmedlet som en början till att få andra länder att komma med. Det har varit väldigt motigt i den internationella flygorganisationen kring att få det här på plats, och här kan EU spela en viktig roll precis som vi gör i övrig utsläppsrättshandel.

Vi kommer att ha med oss alla de funderingar som ni har haft. Vi kommer också att vara väldigt aktiva och själva medverka i den här arbetsgruppen.

Anf. 249 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Konferensen om kemikalieförvaltning.

Anf. 250 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

För Sverige har det internationella globala kemikaliarbetet varit högt prioriterat under flera år. Vi har arbetat aktivt för att få till stånd en global kemikaliestrategi. Det var vid världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002 som vi enades om att en global kemikaliestrategi ska finnas på plats år 2005.

Förhandlingar har nu pågått i två år där tre förberedande möten har hållits. Vid det andra mötet i oktober 2004 valdes Sverige genom vår miljöambassadör Viveka Bohn till ny ordförande för den här processen. Vi har sedan lett den.

Trots att förhandlingarna försvåras rätt rejält av USA:s generella motstånd mot att ingå internationella överenskommelser som innebär några förpliktelser är det med stor tillfredsställelse och glädje som vi medverkar i detta. EU:s agerande har präglats av en stor samsyn om vikten av den här processen. Jag är därför hoppfull om att vi ska kunna avsluta dessa förhandlingar, vilket kommer att ske vid ett stort ministermöte i Dubai i februari.

Vid det här miljørådet kommer rådsslutsatser att antas med riktlinjer för gemenskapens agerande vid den internationella konferensen i Dubai där strategin ska slutföras och antas. Syftet med strategin är att lägga grunden till förbättrad nationell kemikaliekontroll i utvecklingsländer och ökad förmåga att genomföra internationella åtaganden. Det kan få stor betydelse för människors hälsa, bidra positivt till länders ekonomi och främja en god miljö både nationellt och internationellt. Det handlar alltså väldigt mycket om kapacitetsuppbyggande för u-länder i den här strategin.

Vi stöder det förslag som ligger. För oss har det varit viktigt att lyfta fram att hela EU måste mobilisera sina resurser för att strategin ska kunna genomföras. Det är särskilt viktigt för utvecklingsländer där det saknas god kemikaliekontroll. Viktigt för Sverige är också att strategin genomsyras av ett försiktighetstänkande och att man ska byta ut farliga kemikalier till mindre farliga, eller icke kemiska metoder där sådana alternativ finns.

Anf. 251 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 252 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Här har vi den tematiska strategin för luftföreningar och ett nytt luftkvalitetsdirektiv. Det är två frågor.

Vi ska föra en policydebatt om den tematiska strategin för luftföroreningar och detta direktiv. Vi har några frågor att utgå ifrån. Den första frågan hanterar den tematiska strategin för luftföroreningar och om vi kan acceptera mål för 2020 som är baserade på den tematiska strategin, om vi kan acceptera det innan man tar ställning till de åtgärder som kommissionen tar upp, alltså om vi vill ta ställning till riktlinjerna.

Jag kommer att framföra att Sverige anser att strategin är bra. Den ska ange en ambitionsnivå som medför att miljömålen i EU:s sjätte miljöhandlingsprogram uppnås. Samtidigt ska den valda ambitionsnivån ta hänsyn till industrins konkurrenskraft, och åtgärder som vidtas ska naturligtvis vara kostnadseffektiva. Effekter för små och medelstora företag ska särskilt beaktas.

Ambitionsnivån ska sedan avspeglas i de konkreta åtgärder som behöver vidtas. Vissa medlemsländer menar att det först måste finnas ett färdigt underlag för att bedöma rimliga åtgärder innan man kan ta beslut. Även vi har en del synpunkter på de föreslagna åtgärderna, men det, menar vi, hindrar inte att vi tar ställning till strategin som helhet.

Jag vill betona att valet av ambitionsnivå i strategin och hur miljömålen i sjätte miljöhandlingsprogrammet ska kunna uppnås är av största vikt. Den här strategin kommer att ha mycket stor betydelse för luftvårdsarbetet inom EU och i de enskilda medlemsländerna under lång tid, alltså ända fram till 2020. Den har väldigt stor betydelse för de kommande förhandlingarna om det så kallade takdirektivet om utsläppstak för medlemsländerna och för förhandlingar om internationella konventioner.

Den andra frågan hanterar förslaget om ett nytt direktiv om luftkvalitet och huruvida det direktivet på ett adekvat sätt balanserar medlemsstaternas flexibilitet med hänsyn till möjligheterna att förbättra allmänhetens hälsa på ett kostnadseffektivt sätt, till exempel genom regleringen av partiklar.

Jag kommer att ta upp att Sverige i huvudsak välkomnar förslaget till direktiv och en förenkling och ett förtydligande av bestämmelserna om luftkvalitet. Vi ser positivt på den föreslagna flexibiliteten med en möjlighet att förlänga tiden för att klara de bindande värdena för luftkvaliteten.

Här föreslås alltså en viss flexibilitet. Vi tycker att det är viktigt för att vi ska kunna ligga fast vid de hårda och bra gränsvärden som vi har. Det gäller kvävedioxid och partiklar som kallas för PM10. Vi vill inte ha en diskussion om att de bindande gränsvärdena ska tas bort eller ändras för att vissa länder har svårt att nå dem. Dessutom krävs det en praktisk lösning på de nuvarande problemen som just innebär att vi har lite svårt att klara de här målen inom tidsramarna.

Det ligger ett nytt förslag här om partiklar som kallas för PM2,5, små partiklar. Vi tycker att det är bra att man med ett sådant förslag, för det finns väldigt allvarliga hälsoeffekter av de här partiklarna.

En brist i förslaget tycker vi är att det saknas krav på åtgärdsprogram för det reduktionsmål som finns på -20 % PM_{2,5} mellan 2010 och 2020. Det kan innebära att vi inte genomför åtgärder i önskad omfattning. Det här är alltså en väldigt viktig hälsofråga.

Anf. 253 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Vad jag har förstått av det här så har kommissionen föreslagit ambitionsnivå – jag tror att det står här i vårt material – A, B och C. Kommissionen har valt en ambitionsnivå något över basalternativet, en nivå nära B-alternativet för partiklar och nära A-alternativet för förurning och eutrofiering. Jag vet inte hur ni har analyserat det. Om vi ska nå den ambitionsnivå som finns i EU:s sjätte miljöhandlingsprogram räcker det då med kommissionens förslag att ligga på basalternativet? Eller behöver vi komma upp ännu mer?

Anf. 254 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Vi behöver komma upp, och vi är bekymrade över att kommissionen utgår ifrån att vi inte kommer att nå de mål vi har i det sjätte miljöhandlingsprogrammet. Vi ser det som ett problem att man har fokuserat väldigt starkt på tekniska lösningar medan man har undlåtit att titta på vilka strukturförändringar man kan göra, till exempel införande av ny teknik och annat. Vi tror att det finns betydligt större möjligheter, också bredare möjligheter än vad som anges här i direktivet. Vi kommer självklart att driva på för en hög nivå här. Det är väldigt viktigt för oss eftersom luftföreningar är gränsöverskridande.

Anf. 255 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa steg beträffande genetiskt modifierade organismer.

Anf. 256 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Den första punkten här har aktualiserats av Danmark och Luxemburg som har velat ha både diskussion om beslutsprocesserna i EU när det gäller genetiskt modifierade organismer, de beslut som ofta kommer upp hit till EU-nämnden när vi ska rösta, men också om vilka möjligheter och hinder det långsiktigt finns när det gäller användande av genetiskt modifierade organismer, alltså en lite bredare diskussion.

Den svenska syn som jag kommer att föra fram är att vi ser att utvecklingen inom modern bioteknik har skapat stora möjligheter inom jordbruket, men det har också skapat risker som måste beaktas. För utvecklingsländerna kan genetiskt modifierade grödor öka avkastningen inom jordbruket och på så sätt hjälpa till att avskaffa den brist på mat som finns på många platser runtom i världen.

Vi måste vara uppmärksamma på de risker som genetiskt modifierade organismer kan medföra. Det är risker i form av hot mot traditionella grödor, påverkan på den naturliga biologiska mångfalden och otillräckliga säkerhetsprövningar. U-länderna behöver därför resurser för att kunna bedöma risker för odling och hantering av GMO. Det behövs dessutom en utbyggd lagstiftning i de länderna för att kunna reglera han-

del och hantering av GMO. Vi arbetar aktivt för att uppnå det målet, dels inom ramarna för biosäkerhetsprotokollet, dels genom olika projekt som finansieras av Sida.

2005/06:12
25 november

När det gäller den egna hanteringen av GMO har EU en av de säkraste lagstiftningarna i världen. Jag anser att arbetet ännu inte har nått sitt mål. Det finns fortfarande problem kvar att lösa för att vi ska kunna få en så säker hantering av GMO som möjligt. Det finns till exempel fortfarande en stor osäkerhet kring de långsiktiga effekterna, både på biologisk mångfald och för människors hälsa, när det gäller odling och hantering av GMO. Jag vill att vi inom unionen ska utöka vår kunskap om det för att kunna ta reda på de risker som finns i den långsiktiga användningen av GMO.

Jag tycker också att den situation som i dag råder inom unionen är problematisk och oroande. Jag syftar då på att det sällan kan nås en kvalificerad majoritet vid omröstningar om godkännande av GMO. Det är olyckligt, och det måste diskuteras bland medlemsstaterna hur vi ska kunna uppnå en lösning på det problemet.

Anf. 257 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

GMO-frågan har varit uppe vid många tillfällen i EU-nämnden. Inte minst jordbruksministern har haft den uppe vid några tillfällen. Från mitt partis sida har vi kanske tillhört dem som har varit lite kritiska. Vi måste titta på försiktighetsprincipen. Jag tycker att det är glädjande att höra att miljöministern tittar väldigt mycket på de hot och risker som finns, speciellt mot utvecklingsländerna, tredje världen, och att det också finns en ambition att man ska utöka kunskapen. Det behövs. Det finns fortfarande mycket som är osäkert på området. Gamla grödor kan få problem i framtiden. Vi kan få monokulturer. Vi vet inte riktigt vad som händer. Lagstiftningen bör nog också förbättras. Om man tittar på den nationella lagstiftningen har vi egentligen inte den på plats när det gäller samexistens. Så här finns mycket att göra.

Det finns länder som är väldigt försiktiga. Jag tycker att Sverige ibland har intagit en alldeles för positiv hållning och inte tillhört dem som har hjälpt upp de länder som vill iaktta försiktighetsprincipen. Därför blir det en blockerande minoritet i rådet. Sedan går det över till kommissionen. Så på något sätt bör det komma fram en politisk lösning. Det är nog viktigt. Annars kommer vi att få problem med de här frågorna under många år framåt.

Anf. 258 TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr ordförande! Jag ska försöka att vara kort. Jag tycker att det här förslaget till ståndpunkt i huvudsak är väl avvägt. Vi tillhör dem som tycker att det finns stora möjligheter på det här området som är viktiga att väga in. Självklart finns det risker och sådant som man måste titta på, men det finns också många fördelar på området och den utveckling som sker där. När jag lyssnar på Sven-Erik Sjöstrand här och om regeringen väger in vad jag säger misstänker jag att regeringen har hamnat ungefär i mittfäran. Det tycker jag är acceptabelt.

Anf. 259 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Andra EU-länder kanske skulle bedöma att mittfåran låg någon annanstans. Men diskussionen fortsätter. Våra inställningar i frågan är väl kända. Jag vill möjligen till diskussionen lägga till att det känns lite obekvämt att man vid ett tillfälle med ganska goda argument inför omröstning med kvalificerad majoritet och sedan när röstningar utfaller på ett visst sätt vill ändra röstningsproceduren.

Anf. 260 LARS LINDBLAD (m):

Jag tror nog att miljöministern vet att vi är ett stöd i de här frågorna. Vi tycker att man har hanterat GMO-frågan på ett väldigt seriöst och bra sätt med den godkännandeprocess som finns. Problemet är att vi nästan vid varje miljö- och jordbruksråd har uppe en ny gröda som ska godkännas. Det är i grunden och ur ett svenskt perspektiv helt orimligt att man på högsta politiska nivå sitter och diskuterar gröda för gröda. Det borde kunna hanteras på annat sätt. Det har med den politiska situation att göra. Rimligen borde vi som tycker att man seriöst ska godkänna GMO tycka att hanteringen borde gå i den riktningen att det flyttas från ministerrådets bord i godkännandeprocessen. Det är bara i den riktningen jag tycker att man ska gå och den som man ska acceptera när man diskuterar de här sakerna. Om det skulle gå i en annan riktning, om det blir sämre än det vi har kommit överens om, tycker jag att man ska vara emot den här processen. Då är det bättre att ha det som i dag.

Anf. 261 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

De flesta synpunkter här tar jag mest in som kommentarer, för det var inte så många frågor egentligen. Sverige har fortsatt inställningen att vi ska ta varje fråga för sig. Jag vill understryka att vi inte går in med några förslag om förändringar i röstningsprocedurer. Till Gustav Fridolin kan jag säga att det faktiskt är från länder som Luxemburg och Danmark som har varit på andra sidan som frågan har rests. Det är snarast av de länder som har sett sig vara i majoritet i rådet med icke-kvalificerad majoritet som frågan har rests. Vi kommer inte på något lättvindigt sätt att ta tag i röstningsproceduren. Det här är ju en form av röstning som gäller på väldigt många områden i EU som vi inte har anledning att ifrågasätta. Det är snarare det förtroendeskapande arbete som har pågått under många år när det gäller hur vi ska hantera GMO i unionen som debatten nu får öppna upp för, enligt min uppfattning.

Anf. 262 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Övriga frågor är informationsfrågor, men där finns en svensk begäran under d. Finns det något särskilt att säga om den?

Anf. 263 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Innan dess måste jag anmäla, apropå GMO, att vi i dag på förmiddagen har fått klart att det kommer ett sådant ärende. Miljö- och jordbruksutskottet fick förhandsinformation att det kunde bli så. Vi fick reda

på häromdagen att det kunde bli på det sättet. Jag beklagar att vi kommer med det här så sent. Ni ska få material om det.

Det är ett beslut som liknar dem vi har haft tidigare och som jag förmodligen får ungefär samma kommentar på. Det är en hybrid, genetiskt modifierad majs, som heter MON 863, MON 810. Vi hade uppe Monsanto 863 i juni. Det är Monsanto som har lämnat in den. Det är Tyskland som hanterar frågan. Den har varit uppe för omröstning i kommittén utan enighet, enligt välkänt mönster, och går vidare till rådet.

Vi har röstat för godkännande i kommittén. Ingen ny information har kommit. Jag kan säga, mot bakgrund av de frågor som ni ofta ställer angående det här, att vi väldigt noga har gått igenom alla olika remissinstanser och allas synpunkter. Det är en väldigt stor samstämmighet från den tyska myndigheten, från Europeiska livsmedelsmyndigheten, från Statens jordbruksverk men också från remissinstanser i Sverige som SLU, Gentekniknämndens majoritet, tre reservationer, Naturvårdsverket och andra om att det här är möjligt att godkänna och att man inte ser några faror. Det här är för bearbetning och import, alltså varken foder eller odling. Knepigt är att den innehåller en antibiotikaresistensmarkör. Vi har en generell princip att vi inte ska godkänna sådana – vi ska undvika dem – men det här är av en art som också finns omnämnd i grunddirektiven som alla instanser bedömer inte på något sätt innebär några risker. Därför säger vi ja till den här på samma sätt som vi har gjort med motsvarande.

Anf. 264 ORDFÖRANDEN:

Är nämnden beredd att gå till beslut direkt eller vill ni ha ett skriftligt samråd?

Anf. 265 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

I sedvanlig procedur anmäler vi och Vänstern reservation.

Anf. 266 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

I Gentekniknämnden har nog vår representant gjort reservation. Jag gör detsamma.

Anf. 267 LARS LINDBLAD (m):

Eftersom försiktighetsprincipen är applicerad på den här godkänner jag den svenska ståndpunkten.

Anf. 268 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi ska se om vi har något att säga om den svenska begäran under Övriga frågor. Finns det något att säga om den, om Östersjöåtgärder? Det är en informationspunkt.

Anf. 269 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Vi kommer att informera kort om det informella ministermöte som hölls på Haga i onsdags och som samlade alla länder runt Baltikum plus Island och Norge, Helsingforskommissionen, Östersjöstaternas råd och EU-kommissionen, där vi diskuterade möjligheter att arbeta när det gäl-

2005/06:12
25 november

2005/06:12
25 november

ler EU:s marina strategi. Kommissionen har presenterat ett meddelande som lägger upp ramverket för detta. En viktig del är att regionerna ska arbeta tillsammans kring detta. Vi kom på ministernivå överens om att EU-länderna runt Östersjön – de EU-länder som hade representation, Ryssland var tyvärr inte representerad på en så hög nivå att de kunde ge sin tillstyrkan – har en ambition att bli pilotprojekt för en bättre marin miljö. Det kommer jag att rapportera och också se om kommissionen har något att tillföra detta. Vi skulle gärna se att kommissionen stöttade upp detta projekt aktivt.

Anf. 270 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen. Vi är klara. Vi tackar miljöministern och medarbetare. Trevlig helg!

Anf. 271 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky och hans medarbetare välkomna.

Vi börjar direkt med återrapporten.

Anf. 272 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Vid konkurrenskraftsrådets möte den 11 oktober, där jag själv deltog, diskuterades sjunde ramprogrammet med utgångspunkt i ett antal frågor som ordförandeskapet hade presenterat i förväg. Det tyngsta diskussionsämnet var organisation och styrning av forskningsrådet.

Fem länder stödde Sveriges önskan om ett från kommissionen legalt fristående organ. Flera länder ansåg att kommissionens förslag bara skulle ses som en temporär organisation och att organisationen skulle omprövas till en modell med mer självständighet. Bara tre länder stödde helt kommissionens förslag.

Diskussionen går nu vidare.

Anf. 273 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten och går vidare till kommande ministerrådsmöte.

Sjunde ramprogrammet är den första punkten.

Anf. 274 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Vid mötet nu på måndag försöker ordförandeskapet nå en partiell politisk överenskommelse om det som jag just beskrev. Det är precis det saken gäller. Men diskussionen om ramprogrammet är inte avslutad i och med det utan den kan komma att återupptas när det finansiella perspektivet äntligen blir färdigbehandlat så småningom.

Men för att man inte ska bli alldeles handlingsförlamad i avvaktan på de ekonomiska besluten har diskussionerna om ramprogrammet varit intensiva, inklusive på mötet i Luxemburg i oktober. Detta var den fråga som mötet var kallat till och som den intensiva debatten handlade om.

Inför mötet nu på måndag har Storbritannien presenterat en reviderad version av det här förslaget. Sverige har fått igenom de krav på textändringar som vi har framfört, till exempel en förstärkning av genderdimensionen, en förbättring av en text om kunskapsspridning och en del annat.

När det gäller ett europeiskt forskningsråd har vi inte lyckats komma ända fram. De allra flesta länderna stöder inrättandet av ett självständigt europeiskt forskningsråd, men de allra flesta länder som jag nu pratar om kan tänka sig att acceptera den organisatoriska modell som kommissionen föreslår. Den modellen innebär att kommissionen har det legala ansvaret.

Det vi önskade som ett huvudalternativ var en organisatorisk modell som är helt fristående från kommissionen. Den modellen har vi inte lyck-

ats få majoritet för. Den kompromiss som ordförandeskapet presenterar är att rådet startar i den form kommissionen föreslår men att man sedan genomför en analys av hur den modellen fungerar samt en analys av en mer fristående modell. Först efter det att de analyserna har genomförts ska man överväga eventuella förändringar av rådets organisation.

Vi tycker inte den här lösningen svarar mot det uppdrag som vi har fått från forskarsamhället om en fristående organisation. Därför skulle jag vilja få stöd av nämnden för att stå fast vid en reservation med önskan om en analys redan 2008 och att en mer fristående organisation ska vara på plats inte senare än 2009. Det betyder att vi nu ska bestämma oss för att det är det som vi önskar och att det andra är ett första steg för att snabbt komma i gång, men att det inte är det bestående långsiktiga alternativet.

Anf. 275 TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr ordförande! Tack statsrådet för den här redogörelsen. Det här tycker jag är en mycket viktig fråga, och det har, som jag har uppfattat det, också funnits en samstämmighet tidigare i nämnden och i det politiska landskapet över huvud taget om att detta är en bra reform. Jag välkomnar att regeringen har drivit den här frågan så hårt. Jag tror att det vore väldigt bra om detta genomfördes.

Jag blir, precis som ministern, misstänker jag, lite orolig över hur läget ser ut, därför att den här tanken tror jag väldigt starkt på. Jag tror att det vore centralt om den genomfördes.

Jag skulle vilja ställa några frågor till statsrådet med anledning av detta. Den första frågan är: Hur ser argumentationen ut från dem som motsätter sig den svenska linjen, enkelt uttryckt, det vill säga med ett mer fristående forskningsråd?

Den andra är: Hur långt är Sverige berett att driva sin ståndpunkt?

Och kopplat till den frågan är nummer 3, som jag vill spetsa till: Är det verkligen bättre att köpa det paket som nu föreligger än att stoppa det och försöka återvända till frågan vid ett senare tillfälle? Hur tänker regeringen strategiskt på den punkten?

Möjligtvis vill jag lägga till en fjärde fråga. Till en del handlar det förstås om legala strukturer, men hur ser det ut när det gäller hur ledamöterna i det här rådet ska utses? Det står att de ska utses av kommissionen. Hur ser tankegången ut där? Finns det tankar på att de här ledamöterna i stället borde utses av forskarsamhället? Det borde ju vara den rimliga ståndpunkten och det som i så fall skulle göra att vi verkligen fick ett riktigt och bra europeiskt forskningsråd.

Anf. 276 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr ordförande! Eftersom min fråga inte rör instiftandet av forskningsrådet, som väl kommer att vara huvuddiskussionen när det gäller sjunde ramprogrammet, ska jag försöka fatta mig kort.

Det har inom EU-parlamentet och från miljörelsens sida framförts farhågor om att när det nu blivit så att det här programmet är uppdelat i två, där den ena är en specifik fråga om Euratom, kommer konsekvensen bli att kärnkraftsforskningen fortsatt får betydligt mycket mer ekonomiska resurser än vad effektivisering av energiresurser och förnybara energiresurser får. De preliminära siffror som kommit trots att budgeten

inte är färdig pekar väl åt det hållet. Detta vill jag höra om det stämmer och vad regeringen i sådant fall anser om det.

2005/06:12
25 november

Anf. 277 PER BILL (m):

Herr ordförande! Fullt stöd från Moderaterna när det gäller den svenska linjen. Det är bra att det är så tydligt och så klart. Det är bara att stå på.

Det andra som jag skulle vilja ta upp som en varning är att vi nu ser en del påtryckningar av typen att om ett visst land kan erbjuda skattefrihet ska vissa satsningar inom sjunde ramprogrammet hamna i det landet. Skåne-Danmark har varit ett sådant projekt som vi har hört talas om.

Jag skulle vilja att Leif Pagrotsky med stor kraft för fram att det är helt oacceptabelt att olika projekt hamnar någonstans på grund av att landet a, b eller c kan erbjuda skattefrihet för administratörer och eventuellt forskare. De här projekten och satsningarna ska ju läggas där den bästa kompetensen finns, inte i olika länder där man har den bästa kompetensen i att kringgå skattelagstiftning.

Det är det tillägg jag skulle vilja göra och hoppas att ministern vill påtala dessa frågor och verkligen förklara att det är oerhört farligt om det är skattefriheten i olika länder som avgör var stora framtidsatsningar ska ligga. Det ska faktiskt kompetensen göra.

Anf. 278 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Först vill jag säga att i Vänsterpartiet stöder vi också regeringen när det gäller forskningsrådet. Det bör naturligtvis vara ett självständigt forskningsråd. Det är också bra om det lämnas in en reservation som klart säger att vi önskar en analys redan 2008. Det är viktigt.

Men jag har också funderat lite på Euratom. I våras hade jag en interpellationsdebatt med miljöministern om EU:s planerade ramprogram för forskning. Det har ju visat sig att när det gäller kärnenergiområdet har den planerade budgeten fått en väldigt stor ökning. Det är fråga om en ökning med 230 %, i alla fall när jag räknade på det i våras. Där ingår ju *iter* och andra saker. Det är nästan tio gånger mer än man föreslår ska satsas på förnybar energi.

Jag vet inte om det kommer att vara någon diskussion om det här. Jag tycker liksom att Euratom hindrar utvecklingen och etableringen av förnybara energikällor inom EU. Och jag tycker att det är lite synd, för det här är ju någonting som vi verkligen, rent verbalt i alla fall, satsar mycket på inom EU.

Anf. 279 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Först vill jag säga om frågorna om Euratom att de i EU-sammanhang förhandlas av Lena Sommestad och inte kommer upp på mötet på måndag. Jag är därför inte så insatt i hur processen går att jag är kapabel att svara på de frågorna just nu. Däremot är jag omgiven av medarbetare som har bättre kläm på det än jag. Men i och med att frågan inte ska upp på måndag får ordföranden avgöra om vi ska fördjupa diskussionen om detta nu.

Per Bills fråga handlade om skattekonkurrens för att locka forskningsverksamhet till olika länder. Den diskussion som jag tror att Per Bill syftar på handlar om kanslier för att fatta forskningspolitiska beslut. Jag

delar Per Bills uppfattning att det ska styras av var det sker bäst, var det blir den bästa verksamheten, och att man i andra hand ska eftersträva en spridning så att inte allt hamnar i Bryssel. Tjänsteorganisationen kommer alltid att säga att allt sköts bäst nära kommissionens kontor. Det är mina grundåsikter i den här frågan.

Sedan får jag kosta på mig att tycka att det är skönt att höra att också Moderaterna tycker att skattekonkurrensen i EU ibland går för långt.

Tobias Krantz frågar ska jag försöka ta i tur och ordning. Hur ser argumentationen ut från de andra, var en fråga. Först och främst säger de att det skulle ta tid att inrätta något så nytt som ett självständigt forskningsråd och då hinner vi inte starta den 1 januari 2007 när pengarna börjar strömma hit. Det håller vi numera tyvärr med om. Men det beror ju på att man har sölat i förberedelsearbetet. Eftersom kommissionen inte har velat ha detta och kommissionen har ett förslagsmonopol finns det i dag inget konkret utarbetat förslag att ta ställning till. Det tankearbete som behövs för att komma dit har de inte gjort. Så jag anklagar kommissionen för den situation som vi sitter i. Men när vi nu sitter där vi sitter tror jag att det är kört att få det här på plats den 1 januari 2007.

Därför är vår attityd att vi nu ska fatta ett principbeslut, att det är så vi vill ha det, men att vi erkänner att det tar tid att få på plats och att vi under mellantiden accepterar den lösning som kommissionen har utarbetat. Det är den linje som jag har argumenterat för till exempel på mötet i Luxemburg nu senast.

Det var tidsfrågan. Sedan kommer en aspekt till där de andra säger så här: Det nu utformade förslaget bygger in mekanismer som gör att besluten fattas självständigt av en krets av forskare som visserligen legalt rapporterar till kommissionen, sorterar under kommissionen och därmed formellt kan överprövas av kommissionen, men de inbyggda mekanismerna gör att besluten i så fall skulle bli offentligt granskade. Det skulle vara ett antal spärrar av olika slag.

Jag har två problem med detta. Forskarsamhället kommer inte att känna förtroende för det här. Sorterar det under kommissionen, som alla människor i Europa har erfarenhet av agerar politiskt och intressebevakande för olika strider som pågår och rivaliteter som finns, kommer man inte, i och med att forskningsrådet har etablerats, att känna att det är ett vetenskapligt styrt råd som fördelar pengar efter vetenskapliga meriter.

Kommissionären personligen är väldigt starkt engagerad och han garanterar att det här blir oberoende. Men vi bygger nu institutioner som varar bortom dagens kommissionär. Även dagens kommissionär är en av 25 kommissionärer, och ska det fattas beslut av kommissionen kan han personligen inte garantera hur kommissionens kollegium kommer att hamna i olika frågor. Det är svagheten här.

Sedan pekar de också på svagheter i ett självständigt organ. Ett självständigt organ måste alltså utformas så att medlemsländerna utser någon sorts styrande organ. Därmed kan det bli föremål för nationell påtryckning. När det gäller kommissionsalternativet har de ansträngt sig att bygga spärrar, skapa regler, skapa mellanhänder och offentlighetsprinciper. Men i det andra alternativet har de inte gjort något som helst arbete med att försöka hantera den frågan.

Min bedömning är att deras kritik mot det inte övertygar. Det alternativ de lägger fram på bordet nu är enligt vår uppfattning ett alternativ

som även om det lyckas mycket väl tar tid att etablera förtroende för. Och det förtroendet kommer att behöva erövrats på nytt varje gång det blir en ny kommission.

Vi tänker fortsätta att argumentera för vår lösning. Och jag tror att jag kan säga att vi är de som för det europeiska forskarsamhällets talan vid bordet.

Hur långt är vi beredda att driva den här frågan? Det är knäckfrågan inför måndagen. Det här är taktik. Hur ska vi spela korten vid bordet, så att säga?

Jag tycker att vi har skäl att driva den här frågan långt. Jag tror att om vi kompromissar på sluttampen och det uppnås en enighet kring ett urvattnat alternativ kommer vetenskapssamhället i Europa att sakna röst i den fortsatta diskussionen, för då är också vi bundna att försvara den lösning som vi egentligen inte tror på särskilt mycket.

Däremot känns det inte riktigt seriöst att gå till mötet och säga att oavsett vad de bjuder kommer vi att rösta mot. När andra länder har den attityden blir vi från svensk sida väldigt upprörda och tycker att man inte gör så i en seriös demokratiskt beslutande församling. Jag är mycket angelägen att få höra opinionen här så att jag vet var den står när jag ska spela kortleken vid spelbordet på måndag.

Jag vet inte om det var fler frågor som jag inte täckte in, men jag har gjort mitt bästa.

Anf. 280 ORDFÖRANDEN:

Innan jag släpper in Tobias Krantz vill jag klara ut frågan om Euratom. Det är väl inte så att den har utgått från dagordningen utan det som återstår att fatta beslut om senare är väl det som rör budgetaspekterna? Eller kommer Lena Sommestad att representera Sverige under den punkten?

Anf. 281 Kanslirådet BRITT-MARIE TYGÅRD:

Nej, det har varit en mycket kort diskussion i forskningsgruppen om Euratom. Eftersom programmet är ganska likt det tidigare programmet har man inte i sak diskuterat det. Och pengar har givetvis inte alls diskuterats eftersom vi inte har några pengar. Det är skälet till att detta inte kommer upp som någon stor fråga på måndag. Det blir en diskussion när pengarna sedan kommer. Det är då vi kommer att kunna diskutera Euratominriktningen som Gustav Fridolin var inne på.

Anf. 282 ORDFÖRANDEN:

Ja, för det är ju en partiell allmän riktlinje utan budgeteffekter.

Anf. 283 TOBIAS KRANTZ (fp):

Jag ska börja med en fråga som jag ställde och som jag tror att statsrådet missade. Den handlade om hur läget ser ut när det gäller hur ledamöterna i rådet ska utses. Statsrådet kanske kunde kommentera den frågan något kort.

Från vår sida har statsrådet fullt stöd att driva den här frågan så hårt som det bara är möjligt. Vilka avvägningar som måste göras på slutet måste ytterst avgöras vid förhandlingstillfället naturligtvis. Men driv

2005/06:12
25 november

gärna frågan så hårt som möjligt enligt de riktlinjer som statsrådet nu har redogjort för. Det har regeringen vårt fulla stöd för.

Anf. 284 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Kan man därmed tro att det när det finansiella perspektivet är lite klarare än det är för tillfället också blir en mer genomgående diskussion om inriktningen av energiforskningspengarna? Euratomfrågan har ju varit väldigt stor. Inte minst i samband med författningsdiskussionen var den brännhet.

Anf. 285 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Jag nickade lite till Fridolin, men det kanske inte passar i protokollet.

Men jag hörde också berättelsen om interpellationsdebatten och att det är med Lena Sommestad som ni för den här diskussionen. När den dagen kommer och det här blir en realdebatt i EU utgår jag från att det är med henne som den här frågan får diskuteras i EU-nämnden. Är det jag som ska företräda Sverige får ni föra den med mig då. Men till på måndag har jag inte planer på att säga någonting alls om den frågan.

Den grupp som kommissionen ska ha under sig är den grupp som redan finns, som har utsetts av Chris Patten som i sin tur utsågs av kommissionen för att handplocka den här gruppen. Tanken är att den gruppen ska tjänstgöra under den första perioden som sträcker sig fram till 2008. Det är en grupp som ingen har några problem med. Det är en grupp som respekteras som en oberoende grupp och som man har förtroende för. Men den har ett beslutsmandat som är underställt kommissionen. De måste inför forskarsamhället bevisa att de är självständiga och sådant.

Jag tycker att det är en onödig omväg jämfört med att införa en genuint självständig grupp. Den skulle mycket väl kunna utses på ungefär samma sätt även om den måste hämta sin legitimitet ur medlemsländerna i stället för från kommissionen.

I rådet sitter en svensk professor, en cancerforskare från Uppsala. Det är inte vi som har nominerat honom. Han är inte vår lakej, så att säga. Det är alltså inte personfrågorna som är problemet, snarare tvärtom. Personfrågorna lugnar oss inte när vi ska bygga permanenta institutioner. Det är lätt att personfrågorna i första vändan känns betryggande men att man ändå bygger in problem som kan visa sig längre fram.

Anf. 286 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Mer forskning och innovation.

Anf. 287 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Kommissionen presenterade i oktober ett meddelande som heter More Research and Innovation – Investing in Growth and Employment. Därefter kommer en mängd siffror och nummer som ni har i era dokument. Dokumentet beskriver olika insatser på europeisk nivå och medlemsstatsnivå liksom hos företag som behövs för att främja forskning och innovationer.

Baserat på det här meddelandet kommer nu det brittiska ordförandeskapet att presentera rådsslutsatser, och vi planerar från svensk sida att ställa oss bakom rådsslutsatserna om nämnden så finner lämpligt.

Sverige har under rådsförhandlingen lyft fram behovet av att åtgärder inom olika politikområden bör samverka för att skapa tillväxt. Det handlar om att politikområden som de näringspolitiska och forskningspolitiska ska utformas så att de hänger ihop. Det här ligger i linje med hur den svenska innovationsstrategin är upplagd, där insatser från flera politikområden ingår för att stötta och förstärka varandras effekter.

Exempel på det är kommersialisering av forskningsresultat, där såväl åtgärder på lärosätena som strukturer runt lärosätena bör samverka för att skapa tillväxt. Ett annat exempel är hur offentlig upphandling kan användas för att främja innovationer.

Anf. 288 PER BILL (m):

Ordförande! Vi har ingenting emot detta. Vi tycker att det ser bra ut så här långt.

Det finns dock två saker man bör tänka på. Den ena är subsidiaritetsprincipen, att det inte ska bli någon genuin koordinering på Brysselnivå utan att man fortsätter att jobba på det sätt som man har gjort hittills.

Den andra är att vi naturligtvis utgår från att detta inte får någon budgetökande effekt utan om det behövs mer pengar till detta omfördelar vi från till exempel jordbruksstöd.

Anf. 289 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Inte något av detta är ett problem för oss. Det ligger väl i linje med det vi själva driver så jag uppfattar det som ett starkt stöd för vår linje vid bordet på måndag.

Anf. 290 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi har inga övriga frågor så vi tackar Leif Pagrotsky och hans medarbetare.

8 § Konkurrenskraft (konsument)
Jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Återrapport från ministerrådsmöte den 6 och 7 juni 2005
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 28 och 29 november 2005

Anf. 291 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi jordbruksministern med medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 292 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag ska prata konsumentfrågor och har en återrapportering från konkurrenskraftsrådet i juni. Då gav kommissionen en presentation av programmet som vi har på konsumentområdet, som jag ska berätta mer om här senare. Där redovisade man de synpunkter man hade fått in och att det fanns en viss oro för att man hade slagit ihop hälsosidan och konsumentensida, och man redovisade hur man tänkte jobba framöver. Man konstaterade också att man ville ha ett nära samarbete med medlemsstaterna.

Jag återkommer till det här programmet.

Anf. 293 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten.

Vi går över till kommande ministerrådsmöte. Då är det två punkter. Den första rör europeisk avtalsrätt.

Anf. 294 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det stämmer. Det gäller alltså en översyn av konsumentskyddslagstiftningen kopplat till det europeiska avtalsrättsprojektet. Man avser då att försöka komma fram till rådsslutsatser. De innehåller då allmänt hållna slutsatser och kommissionens projekt om en europeisk avtalsrätt och också översyn av ett antal konsumentskyddsdirektiv.

Översynen av konsumentskyddslagstiftningen har inletts genom att man på kommissionens initiativ genomför en jämförande analys av medlemsstaternas lagstiftning. Den här undersökningen förväntas vara färdig under hösten 2006.

Det är ett antal olika direktiv som är berörda av det här arbetet. Jag kan räkna upp tidsdelat boende, distansavtal, hemförsäljning, prisinformation, förbudsföreläggande, konsumentköp, paketresor och oskäligen avtalsvillkor.

I rådsslutsatserna är tanken att rådet ska välkomna arbetet med den gemensamma referensram som man nu skapar när det gäller det europeiska avtalsrättsprojektet. Man välkomnar också översynen av konsumentskyddslagstiftningen och den ansats som kommissionen har. Man lyfter här fram konsumenternas rättsliga och ekonomiska intressen och vikten av att medborgarna har förtroende för den inre marknaden.

Från svensk sida har vi inget att invända mot de här rådsslutsatserna.

Det finns inga frågor från ledamöterna. Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till inrättande av gemenskapsprogram för hälso- och konsumentskyddsåtgärder.

Anf. 296 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Ja, då är vi tillbaka vid handlingsprogrammet, som man då behandlade i juni. Vid det här rådsmötet kommer man att ge en lägesrapport när det gäller det här arbetet. Arbetet har fått ett mycket brett stöd, men flera medlemsstater har aviserat att man ser ett problem i att man nu gör ett gemensamt program. Man har också fått kritik för att man inte har hållit tillräckligt högt tempo i det här arbetet, men en orsak till det är ju att man inte har något beslut när det gäller det finansiella perspektivet.

Ytterligare ett skäl till att man har tappat fart är att man kommer att dela upp behandlingen av det här programmet i två delar när man behandlar det i Europaparlamentet. Där räknar man med att man ska rösta i mars 2006 kring det här arbetet.

Från svensk sida välkomnar vi den här lägesrapporten. Den kommer att spegla de diskussioner som har förts. Vi har egentligen en invändning mot det här paketet, och den gäller att vi vill varna för att lägga för mycket vikt och för mycket pengar på informationskampanjer på gemenskapsnivå. Det är svårt att få ut en god effekt av den typen av insatser. Men vi tycker att det är bra att kommissionen lägger större fokus på kunskapsutveckling, samarbete om tillsyn, konsumentrådgivning, alternativ tvistlösning, stöd till konsumentorganisationer och stöd till konsumentrepresentation i standardiseringsarbetet. Vi är alltså positiva till det här arbetet.

Anf. 297 HENRIK VON SYDOW (m):

Först vill jag bara säga att det är alldeles utmärkt att regeringen här är kritisk och har invändningar mot Bryssels planer på centrala informationskampanjer på det här fältet. Det är alldeles utmärkt.

Jag skulle dock vilja fråga om det arbete som rör just samarbete om tillsyn, konsumentrådgivning och liknande. Där ligger ju helt uttalat så att säga i korten inrättandet av ett centralt europeiskt konsumentinstitut. Det tror jag att det finns skäl för regeringen att också hålla ögonen på. Är det rätt att etablera ytterligare byråkrati och ett institut i Luxemburg för att granska detta? Finns det inte risk att tjänstemännens administration blir för omfattande och stor och att effektiviteten inte är den allra bästa med ett sådant förfarande? Jag är nyfiken och önskar att du ville kommentera detta, och också hur detta är relaterat till det som förstås måste vara en ambition, nämligen att hålla nere budgetomfattningen på detta.

Anf. 298 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

När det gäller det här konsumentinstitutet är det klart att man ska hålla ögonen på att byråkratin inte sväller. Nu har man ju tänkt sig att man ska lägga in den här organisationen i den hälsoorganisation som redan finns i Luxemburg så att man samordnar sina resurser.

2005/06:12
25 november

Sedan kan jag tycka att konsumentintresset ändå är ett så stort intresse på den inre marknaden att det kan vara rimligt att man också har den här typen av resurs.

Men jag håller med om att vi ska hålla ögonen på kostnadssidan, och det gör vi också i det löpande arbetet.

Anf. 299 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Då har vi klarat av alla punkter. Vi tackar Ann-Christin Nykvist med medarbetare. Trevlig helg!

Innehållsförteckning

2005/06:12
25 november

1 § Transport, telekommunikation och energi (transport och

tele).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	2
Anf. 5 MATS ODELL (kd).....	3
Anf. 6 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	3
Anf. 7 Departementssekreterare KAROLINE BOSTRÖM.....	3
Anf. 8 MATS ODELL (kd).....	3
Anf. 9 Departementssekreterare KAROLINE BOSTRÖM.....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 11 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	4
Anf. 14 BJÖRN HAMILTON (m).....	5
Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	5
Anf. 18 BÖRJE VESTLUND (s).....	5
Anf. 19 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 21 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 23 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	6
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 25 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	6
Anf. 26 MATS ODELL (kd).....	6
Anf. 27 BJÖRN HAMILTON (m).....	7
Anf. 28 KARIN THORBORG (v).....	7
Anf. 29 BÖRJE VESTLUND (s).....	7
Anf. 30 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	7
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 32 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	8
Anf. 33 BJÖRN HAMILTON (m).....	8
Anf. 34 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	8
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 36 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	9
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 38 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	9
Anf. 39 BJÖRN HAMILTON (m).....	9
Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s).....	9
Anf. 41 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	9
Anf. 42 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND.....	10
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 44 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	10
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	10
Anf. 47 ANDERS G HÖGMARK (m).....	10

Anf. 48	KARIN THORBORG (v)	11
Anf. 49	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	11
Anf. 50	Ämnesrådet KERSTI KARLSSON	11
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 52	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	11
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 54	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	11
Anf. 55	MATS ODELL (kd)	11
Anf. 56	ANDERS G HÖGMARK (m)	12
Anf. 57	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	12
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 59	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	12
2 §	Rättsliga och inrikes frågor	13
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 61	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	13
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 63	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	13
Anf. 64	BEATRICE ASK (m)	14
Anf. 65	JAN ANDERSSON (c)	14
Anf. 66	KARIN THORBORG (v)	14
Anf. 67	LEIF BJÖRNLOD (mp)	15
Anf. 68	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 69	BEATRICE ASK (m)	15
Anf. 70	CARL B HAMILTON (fp)	16
Anf. 71	LEIF BJÖRNLOD (mp)	16
Anf. 72	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	16
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 74	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	17
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 76	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	17
Anf. 77	BEATRICE ASK (m)	17
Anf. 78	KARIN THORBORG (v)	17
Anf. 79	CARL B HAMILTON (fp)	17
Anf. 80	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	17
Anf. 81	BEATRICE ASK (m)	18
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 83	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	18
Anf. 84	KARIN THORBORG (v)	18
Anf. 85	KARIN GRANBOM (fp)	18
Anf. 86	BEATRICE ASK (m)	19
Anf. 87	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	19
Anf. 88	BEATRICE ASK (m)	20
Anf. 89	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	20
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 91	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	20
Anf. 92	LEIF BJÖRNLOD (mp)	20
Anf. 93	KARIN THORBORG (v)	21
Anf. 94	BEATRICE ASK (m)	21
Anf. 95	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	21
Anf. 96	LEIF BJÖRNLOD (mp)	21
Anf. 97	Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	22

Anf. 98 LEIF BJÖRNLOD (mp).....	22	2005/06:12
Anf. 99 ORDFÖRANDEN.....	22	25 november
Anf. 100 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	22	
Anf. 101 ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 102 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	22	
Anf. 103 INGVAR SVENSSON (kd)	23	
Anf. 104 BEATRICE ASK (m).....	23	
Anf. 105 KARIN GRANBOM (fp).....	24	
Anf. 106 KARIN THORBORG (v).....	25	
Anf. 107 JAN ANDERSSON (c)	25	
Anf. 108 LEIF BJÖRNLOD (mp).....	25	
Anf. 109 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	26	
Anf. 110 INGVAR SVENSSON (kd)	27	
Anf. 111 KARIN GRANBOM (fp).....	27	
Anf. 112 BEATRICE ASK (m).....	27	
Anf. 113 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	28	
Anf. 114 INGVAR SVENSSON (kd)	28	
Anf. 115 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	29	
Anf. 116 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 117 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	29	
Anf. 118 KARIN THORBORG (v).....	29	
Anf. 119 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	30	
Anf. 120 ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 121 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	30	
Anf. 122 ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 123 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	30	
Anf. 124 INGVAR SVENSSON (kd)	31	
Anf. 125 KARIN THORBORG (v).....	31	
Anf. 126 LEIF BJÖRNLOD (mp).....	31	
Anf. 127 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	32	
Anf. 128 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 129 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	32	
Anf. 130 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 131 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	32	
Anf. 132 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 133 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	32	
Anf. 134 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 135 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	33	
Anf. 136 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 137 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	33	
Anf. 138 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 139 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	33	
Anf. 140 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 141 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	33	
Anf. 142 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 143 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	34	
Anf. 144 KARIN GRANBOM (fp).....	34	
Anf. 145 LEIF BJÖRNLOD (mp).....	34	
Anf. 146 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	34	
Anf. 147 ORDFÖRANDEN.....	34	

3 § Rättsliga och inrikes frågor35

Anf. 148	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 149	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	35
Anf. 150	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 151	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	35
Anf. 152	AGNE HANSSON (c)	36
Anf. 153	CARL B HAMILTON (fp)	36
Anf. 154	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	37
Anf. 155	ORDFÖRANDEN	37
4 §	Konkurrenskraft (inre marknad)	38
Anf. 156	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 157	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	38
Anf. 158	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 159	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	38
Anf. 160	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 161	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	38
Anf. 162	CARL B HAMILTON (fp)	39
Anf. 163	PER BILL (m)	39
Anf. 164	ULF HOLM (mp)	39
Anf. 165	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	39
Anf. 166	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	39
Anf. 167	PER BILL (m)	40
Anf. 168	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	40
Anf. 169	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 170	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	40
Anf. 171	PER BILL (m)	40
Anf. 172	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	40
Anf. 173	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 174	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	41
Anf. 175	LARS LINDBLAD (m)	42
Anf. 176	KARIN THORBORG (v)	42
Anf. 177	AGNE HANSSON (c)	42
Anf. 178	CARL B HAMILTON (fp)	43
Anf. 179	ULF HOLM (mp)	43
Anf. 180	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	43
Anf. 181	AGNE HANSSON (c)	44
Anf. 182	LARS LINDBLAD (m)	45
Anf. 183	CARL B HAMILTON (fp)	45
Anf. 184	ULF HOLM (mp)	45
Anf. 185	CHRISTINA AXELSSON (s)	46
Anf. 186	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	46
Anf. 187	AGNE HANSSON (c)	47
Anf. 188	CHRISTINA AXELSSON (s)	47
Anf. 189	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	47
Anf. 190	AGNE HANSSON (c)	47
Anf. 191	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	47
Anf. 192	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 193	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	48
Anf. 194	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 195	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	48
Anf. 196	PER BILL (m)	49
Anf. 197	CARL B HAMILTON (fp)	49

Anf. 198	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	50
Anf. 199	CARL B HAMILTON (fp)	50
Anf. 200	KARIN THORBORG (v)	51
Anf. 201	LARS LINDBLAD (m)	51
Anf. 202	CHRISTINA AXELSSON (s)	52
Anf. 203	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	52
Anf. 204	HILLEVI LARSSON (s)	54
Anf. 205	CARL B HAMILTON (fp)	54
Anf. 206	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	55
Anf. 207	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 208	LARS LINDBLAD (m)	55
Anf. 209	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 210	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	56
Anf. 211	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	57
Anf. 212	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	57
Anf. 213	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 214	CARL B HAMILTON (fp)	57
Anf. 215	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	57
Anf. 216	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 217	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	58
Anf. 218	ORDFÖRANDEN	58
5 §	Transport, telekommunikation och energi (energi)	59
Anf. 219	ORDFÖRANDEN	59
Anf. 220	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	59
Anf. 221	ORDFÖRANDEN	59
Anf. 222	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	59
Anf. 223	TOBIAS KRANTZ (fp)	60
Anf. 224	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	60
Anf. 225	PER BILL (m)	60
Anf. 226	ORDFÖRANDEN	60
Anf. 227	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	60
Anf. 228	LENNART FREMLING (fp)	61
Anf. 229	PER BILL (m)	61
Anf. 230	LARS LINDBLAD (m)	61
Anf. 231	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	62
Anf. 232	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	62
Anf. 233	ORDFÖRANDEN	62
Anf. 234	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	63
Anf. 235	ORDFÖRANDEN	63
Anf. 236	Samhällsbyggnadsminister MONA SAHLIN (s)	63
Anf. 237	ORDFÖRANDEN	63
6 §	Miljö	64
Anf. 238	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 239	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	64
Anf. 240	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 241	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	64
Anf. 242	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 243	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	65
Anf. 244	ANDERS G HÖGMARK (m)	66
Anf. 245	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	67
Anf. 246	LENNART FREMLING (fp)	67

Anf. 247	LARS LINDBLAD (m)	68
Anf. 248	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	69
Anf. 249	ORDFÖRANDEN	70
Anf. 250	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	70
Anf. 251	ORDFÖRANDEN	70
Anf. 252	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	71
Anf. 253	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	72
Anf. 254	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	72
Anf. 255	ORDFÖRANDEN	72
Anf. 256	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	72
Anf. 257	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	73
Anf. 258	TOBIAS KRANTZ (fp)	73
Anf. 259	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	73
Anf. 260	LARS LINDBLAD (m)	74
Anf. 261	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	74
Anf. 262	ORDFÖRANDEN	74
Anf. 263	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	74
Anf. 264	ORDFÖRANDEN	75
Anf. 265	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	75
Anf. 266	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	75
Anf. 267	LARS LINDBLAD (m)	75
Anf. 268	ORDFÖRANDEN	75
Anf. 269	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	75
Anf. 270	ORDFÖRANDEN	76
7 §	Konkurrenskraft (forskning)	77
Anf. 271	ORDFÖRANDEN	77
Anf. 272	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	77
Anf. 273	ORDFÖRANDEN	77
Anf. 274	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	77
Anf. 275	TOBIAS KRANTZ (fp)	78
Anf. 276	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	78
Anf. 277	PER BILL (m)	79
Anf. 278	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	79
Anf. 279	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	79
Anf. 280	ORDFÖRANDEN	81
Anf. 281	Kanslirådet BRITT-MARIE TYGÅRD	81
Anf. 282	ORDFÖRANDEN	81
Anf. 283	TOBIAS KRANTZ (fp)	81
Anf. 284	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	82
Anf. 285	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	82
Anf. 286	ORDFÖRANDEN	82
Anf. 287	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	82
Anf. 288	PER BILL (m)	83
Anf. 289	Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s)	83
Anf. 290	ORDFÖRANDEN	83

8 § Konkurrenskraft (konsument)	84	2005/06:12
Anf. 291 ORDFÖRANDEN.....	84	25 november
Anf. 292 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN		
NYKVIST (s)	84	
Anf. 293 ORDFÖRANDEN.....	84	
Anf. 294 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN		
NYKVIST (s)	84	
Anf. 295 ORDFÖRANDEN.....	85	
Anf. 296 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN		
NYKVIST (s)	85	
Anf. 297 HENRIK VON SYDOW (m).....	85	
Anf. 298 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN		
NYKVIST (s)	85	
Anf. 299 ORDFÖRANDEN.....	86	